

Revizijsko poročilo

Učinkovitost dodeljevanja sredstev

Urada Vlade Republike Slovenije

za Slovence v zamejstvu in po svetu

POS LANSTVO

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih razkritjih poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi uporabniki javnih sredstev izboljšajo svoje poslovanje.

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

Revizijsko poročilo
Učinkovitost dodeljevanja sredstev
Urada Vlade Republike Slovenije
za Slovence v zamejstvu in po svetu

Številka: 320-5/2016/38
Ljubljana, 13. julija 2017

Povzetek

Računsko sodišče je revidiralo *učinkovitost dodeljevanja sredstev Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu* (v nadaljevanju: urad). Cilj revizije je bil podati mnenje o učinkovitosti urada pri dodeljevanju sredstev organizacijam in dejavnostim Slovencev zunaj Republike Slovenije v letu 2015.

Dodeljevanje sredstev strukturam Slovencev v zamejstvu in po svetu v letu 2015 po mnenju računskega sodišča *ni bilo učinkovito*, ker ni bilo vzpostavljeno učinkovito načrtovanje dodeljevanja sredstev in ker izvajanje dodeljevanja sredstev ter nadzor nad dodeljenimi sredstvi nista bila učinkovita.

Urad pri oblikovanju dokumentov načrtovanja ni pripravil predloga politike za leto 2015 na področju sodelovanja s slovenskimi avtohtonimi manjšinami v zamejstvu, ki bi ga Vlada Republike Slovenije morala predložiti Državnemu zboru Republike Slovenije, in predloga nalog programskega obdobja od leta 2014 do leta 2020, zato ga ni posredoval Vladi Republike Slovenije v sprejetje. Načrtovani neposredni učinki, ki jih je urad načrtoval in opisal v obrazložitvah finančnega načrta za leto 2015, so opisani zelo splošno in ne izražajo vseh ciljev ter posameznih prizadevanj za sodelovanje na področjih podpore. Urad ne sodeluje z ministrstvom, pristojnim za zunanje zadeve, glede načrtovanja neposrednih učinkov, ki jih mora urad dosegati, poleg tega pa ne pripravlja analiz financiranja. Urad pri načrtovanju neposrednih učinkov prav tako ne sodeluje z ostalimi proračunskimi uporabniki, ki financirajo strukture Slovencev v zamejstvu in po svetu.

Urad je dodelil sredstva organizacijam Rafaelovi družbi, Združenju Slovenska izseljenska matica, Društvu Svetovni slovenski kongres in Društvu Slovenija v svetu brez javnega razpisa, čeprav za to ni imel podlage v predpisih.

Urad je v letu 2015 izvedel Javni razpis za izbor izdajatelja osrednje revije in spletnega portala za Slovence zunaj Republike Slovenije za leti 2015 in 2016, ne da bi upošteval predpise. Pri izvedbi javnih razpisov v letu 2015 je uporabil zgolj nekaj kriterijev, ki so se nanašali na neposredne učinke iz obrazložitvev proračuna, poleg tega pri oblikovanju kriterijev ni upošteval potreb in predlogov Slovencev zunaj Republike Slovenije.

Urad ni imel sprejetih navodil za finančno poslovanje, vzpostavljenega registra tveganj ter sistema notranjega revidiranja. V štirih neposrednih pogodbah ni določil skrbnikov. Urad ni zbiral podatkov o prispevkih, ki jih strukturam in dejavnostim Slovencev v zamejstvu in po svetu namenjajo ostali državni organi Republike Slovenije, zato ni zagotovljeno, da se vsa finančna podpora načrtuje in namenja v skladu s strateškimi dokumenti Republike Slovenije.

Ker urad nima vzpostavljenih vzvodov za učinkovito nadziranje izvajanja obveznosti prejemnikov sredstev, s katerimi bi dobil zadostna zagotovila, da so bila dodeljena sredstva porabljena skladno s pogodbenimi določili in namenom, ne ukrepa ustrezno v primeru nenamenske porabe sredstev.

Računsko sodišče je uradu podalo *priporočila* za učinkovitejšo vzpostavitev sistema dodeljevanja sredstev strukturam Slovencev v zamejstvu in po svetu ter zahtevalo predložitev *odzivnega poročila*, v katerem mora urad izkazati, da je sprejel navodila za finančno poslovanje in vzpostavil register tveganj ter izvedel kontrole na terenu pri prejemnikih sredstev, ki niso predložili obveznih dokazil o namenskosti porabljenih sredstev v letu 2015.

KAZALO

1. UVOD	8
1.1 CILJ REVIZIJE	8
1.2 PREDSTAVITEV REVIDIRANCA.....	9
1.3 PREDSTAVITEV PODROČJA REVIZIJE.....	11
1.3.1 Pravne podlage za finančno podporo za vzdrževanje strukture in dejavnosti Slovencev zunaj Republike Slovenije	11
1.3.2 Delovno področje urada.....	12
1.3.2.1 Slovenci po svetu	12
1.3.2.2 Slovenci v zamejstvu	13
1.3.3 Načrtovanje in realizacija izdatkov urada za leto 2015	14
1.3.3.1 Proračun urada za leto 2015.....	14
1.3.3.2 Zaključni račun proračuna Republike Slovenije za leto 2015.....	14
1.4 REVIZIJSKI PRISTOP	17
2. UGOTOVITVE	19
2.1 NAČRTOVANJE DODELJEVANJA SREDSTEV STRUKTURAM SLOVENCEV V ZAMEJSTVU IN PO SVETU	19
2.1.1 Cilji v strateških dokumentih.....	19
2.1.2 Dokumenti načrtovanja.....	22
2.1.2.1 Resolucija o odnosih s Slovenci po svetu	22
2.1.2.2 Strategija odnosov Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja	23
2.1.2.3 Strategija na področju gospodarstva.....	24
2.1.3 Načrtovanje rezultatov podprograma Podpora Slovincem v zamejstvu in po svetu	25
2.1.4 Načrtovanje neposrednih učinkov dodeljevanja sredstev	26
2.1.5 Ustreznost načrtovanih učinkov dodeljevanja sredstev.....	29
2.2 DODELJEVANJE SREDSTEV	30
2.2.1 Postopek dodeljevanja finančne podpore.....	30
2.2.1.1 Krovne organizacije.....	35
2.2.1.2 Intervencijska sredstva.....	36
2.2.1.3 Financiranje Rafaelove družbe, Združenja Slovenska izseljenska matica, Društva Svetovni slovenski kongres in Društva Slovenija v svetu	37
2.2.1.4 Financiranje obveščanja na področju tiskanih medijev	38

2.2.2	Pogoji in merila za izbiro prejemnikov sredstev	39
2.2.2.1	Financiranje obveščanja na področju tiskanih medijev in spletnem portalu	41
2.2.3	Pogodbena določila o namenu sredstev, obveznostih prejemnikov ter zavarovanju	43
2.2.4	Določitev tveganj v procesu dodeljevanja sredstev in nadzora	46
2.2.5	Sistem notranjega revidiranja	46
2.3	SPREMLJANJE IN NADZIRANJE DODELJEVANJA SREDSTEV	47
2.3.1	Skrbniki pogodb	47
2.3.2	Pridobivanje dokazov	48
2.3.2.1	Pridobivanje dokazov o izvajanju obveznosti prejemnikov	48
2.3.2.2	Kontrole na terenu	51
2.3.3	Spremljanje dodeljevanja sredstev strukturam Slovencev v zamejstvu in po svetu	53
2.3.4	Analiza učinkovitosti dodeljenih sredstev	55
2.3.5	Ukrepanje v primeru nenamenske porabe sredstev	56
3.	MNENJE	58
4.	ZAHTEVA ZA PREDLOŽITEV ODZIVNEGA POROČILA	61
5.	PRIPOROČILA	63
6.	PRILOGE	65

1. UVOD

Revidirali smo učinkovitost Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu pri dodeljevanju sredstev organizacijam in dejavnostim Slovencev zunaj Republike Slovenije v letu 2015. Revizijo smo izvedli na podlagi Zakona o računskem sodišču¹ (v nadaljevanju: ZRacS-1) in Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije². Sklep o izvedbi revizije je bil izdan 12. 7. 2016, sprememba sklepa o izvedbi revizije³ pa 2. 9. 2016.

Naša pristojnost je na podlagi izvedene revizije podati opisno mnenje o učinkovitosti urada pri dodeljevanju sredstev strukturam Slovencev v zamejstvu in po svetu v letu 2015. Revizijo smo načrtovali in izvedli v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij⁴, tako da smo pridobili zadostna in ustrezna zagotovila za izrek mnenja.

1.1 Cilj revizije

Cilj revizije je bil izrek mnenja o učinkovitosti urada pri dodeljevanju sredstev organizacijam in dejavnostim Slovencev zunaj Republike Slovenije v letu 2015. Za dosego cilja smo si zastavili naslednje glavno revizijsko vprašanje: *ali je urad ravnal učinkovito pri dodeljevanju sredstev strukturam Slovencev v zamejstvu in po svetu v letu 2015.*

Odgovor na glavno revizijsko vprašanje smo pridobili z odgovori na tri revizijska podvprašanja:

- ali je urad učinkovito načrtoval dodeljevanje sredstev strukturam Slovencev v zamejstvu in po svetu;
- ali je urad učinkovito izvajal dodeljevanje sredstev in
- ali je urad učinkovito nadziral dodeljevanje sredstev.

V reviziji smo mnenje o učinkovitosti urada pri dodeljevanju sredstev oblikovali na podlagi vnaprej določenih sodil. Ocena je temeljila na presoji, ali in kako je urad načrtoval dodeljevanje sredstev strukturam Slovencev v zamejstvu in po svetu, kako je urad izvajal dodeljevanje sredstev ter ali in kako je urad nadziral dodeljevanje sredstev. Urad je učinkovito načrtoval dodeljevanje sredstev, če so bili cilji v resolucijah, strategijah in Zakonu o odnosih Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja⁵ (v nadaljevanju: ZORSSZNM) ter dokumentih načrtovanja usklajeni, če je pripravil vse s predpisi določene dokumente načrtovanja, če je pri načrtovanju neposrednih učinkov sodeloval z ministrstvom,

¹ Uradni list RS, št. 11/01, 109/12.

² Uradni list RS, št. 91/01.

³ Št. 320-5/2016/2 in št. 320-5/2016/5.

⁴ Uradni list RS, št. 43/13.

⁵ Uradni list RS, št. 43/06, 76/10.

pristojnim za zunanje zadeve, in ministrstvu, ki financirajo strukture Slovencev izven domovine, ter s Slovenci v zamejstvu in po svetu, če je pri načrtovanju neposrednih učinkov za leto 2015 preveril izhodiščno stanje in neposredne učinke v preteklosti in če so bili neposredni učinki in vhodni kazalniki v sprejetem proračunu urada za leto 2015 merljivi. Dodeljevanje sredstev je urad učinkovito izvajal, če je finančno podporo za vzdrževanje struktur in dejavnosti Slovencev zunaj Republike Slovenije v letu 2015 razdelil na podlagi javnih razpisov, če je pogoje in merila javnih razpisov ustrezno določil in so jih prejemniki sredstev izpolnjevali, če je v pogodbah s prejemniki sredstev določil namen financiranja, obveznosti prejemnika pri porabi sredstev, zavarovanje izpolnitve pogodbenih zahtev ter dokazila, s katerimi lahko preveri izpolnjevanje pogodbenih obveznosti, če je sprejel ustrezni register tveganj in vzpostavil sistem notranjega revidiranja. Dodeljevanje sredstev je urad učinkovito nadziral, če je določil skrbnike pogodb, nadziral izvajanje obveznosti prejemnikov sredstev, spremljal dodeljevanje sredstev, ki jih strukturam in dejavnostim Slovencev v zamejstvu in po svetu namenjajo ostali državni organi Republike Slovenije, analiziral vzroke za ne/doseganje neposrednih učinkov ter ustrezno ukrepal v primeru nenamenske porabe.

1.2 Predstavitev revidiranja

Urad je centralni organ državne uprave za področje odnosov med Republiko Slovenijo in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah ter med Republiko Slovenijo in Slovenci po svetu⁶. Urad je organiziran kot samostojna vladna služba z delovnim področjem, določenim z Odlokom o organizaciji in delovnem področju Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu⁷ (v nadaljevanju: odlok), z ZORSSZNM in z drugimi predpisi. Z odlokom je določeno, da urad opravlja naloge, ki se nanašajo na:

- oblikovanje in izvajanje državne politike do Slovencev v zamejstvu in po svetu;
- avtohtone slovenske narodne skupnosti v sosednjih državah;
- slovenske zdomce in izseljence po svetu;
- kulturno, prosvetno, gospodarsko, politično in drugo sodelovanje pripadnikov avtohtone slovenske narodne skupnosti v sosednjih državah in Slovencev po svetu z matično državo Republiko Slovenijo;
- skrb matične države Republike Slovenije za ustrezno pravno in zakonsko zaščito slovenskih skupnosti zunaj njenih meja;
- izvajanje finančne podpore organizacijam in dejavnostim Slovencev zunaj Republike Slovenije;
- izvajanje finančne podpore organizacijam civilne družbe in posameznikom v Republiki Sloveniji, ki delujejo na področju povezovanja s Slovenci v zamejstvu in po svetu, ter izvajanje nadzora porabe javnih sredstev v teh organizacijah;
- informiranje, svetovanje in pomoč posameznikom ter organizacijam Slovencev zunaj Republike Slovenije;
- skrb za repatriacijo Slovencev v domovino;
- pridobivanje statusa Slovenca brez slovenskega državljanstva;
- opravljanje drugih nalog, povezanih s posebnimi pravno-statusnimi zadevami pripadnikov avtohtone slovenske narodne skupnosti v sosednjih državah in slovenskih zdomcev oziroma izseljencev v Republiki Sloveniji.

⁶ 14. člen ZORSSZNM.

⁷ Uradni list RS, št. 60/06, 5/15.

Urad pri svojem delu sodeluje z ministrstvom, pristojnim za zunanje zadeve, in prek tega ministrstva daje pobude s svojega delovnega področja diplomatskim predstavništvom in konzulatom Republike Slovenije v tujini⁸. Način sodelovanja je določen s Sporazumom o sodelovanju⁹, ki sta ga sklenila predstojnika urada in ministrstva, pristojnega za zunanje zadeve. Urad je posredno vključen v informacijsko mrežo ministrstva, pristojnega za zunanje zadeve¹⁰.

Urad usklajuje dejavnosti ministrstev, ki v okviru svojih delovnih področij vzpostavljajo stike in razvijajo sodelovanja z organizacijami Slovencev zunaj Republike Slovenije. Ministrstva in drugi državni organi morajo urad sproti informirati o svojih dejavnostih na področju sodelovanja s Slovenci zunaj Republike Slovenije¹¹. Urad opravlja administrativno-tehnična opravila za Svet Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu¹² (v nadaljevanju: Svet za Slovence v zamejstvu) ter Svet Vlade Republike Slovenije za Slovence po svetu¹³ (v nadaljevanju: Svet za Slovence po svetu).

Urad v okviru svojih rednih programov skrbi tudi za kulturno sodelovanje s Slovenci zunaj Republike Slovenije, ohranjanje skupne kulturne dediščine ter za medsebojno izmenjavo dosežkov s tega področja. Pri pripravi posebnih razpisov za področje kulture in pri sprejemanju odločitev o financiranju na podlagi posebnih razpisov za področje kulture urad pridobi strokovna stališča ministrstva, pristojnega za kulturo¹⁴.

Urad na prvi stopnji odloča o pridobitvi statusa Slovenca brez slovenskega državljanstva¹⁵ ter izda odločbo o statusu repatriirane osebe¹⁶.

Leta 2015 je na uradu veljal Akt o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Uradu Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu¹⁷ (v nadaljevanju: akt o notranji organizaciji). Strokovne, administrativne in tehnične naloge, ki se nanašajo na urejanje pravic iz delovnih razmerij, za urad opravlja Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije¹⁸.

Za učinkovitost urada pri dodeljevanju sredstev organizacijam in dejavnostim Slovencev zunaj Republike Slovenije je odgovoren minister brez resorja¹⁹ v skladu s svojimi pristojnostmi. V obdobju, na katero se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije je bil odgovorna oseba za poslovanje urada Gorazd Žmavc, minister brez resorja (v nadaljevanju: pristojni minister), od 24. 2. 2014.

⁸ 3. člen odloka.

⁹ Št. 530-6/2012/1 z dne 20. 12. 2012.

¹⁰ Drugi odstavek 14. člena ZORSSZNM.

¹¹ 18. člen ZORSSZNM.

¹² Tretji odstavek 20. člena ZORSSZNM.

¹³ Tretji odstavek 22. člena ZORSSZNM.

¹⁴ 24. člen ZORSSZNM.

¹⁵ 64. člen ZORSSZNM.

¹⁶ 76. člen ZORSSZNM.

¹⁷ Št. 1000-3/2013/1 z dne 19. 11. 2013.

¹⁸ 5. člen akta o notranji organizaciji.

¹⁹ Prvi odstavek 14. člena ZORSSZNM in 4. člen odloka.

1.3 Predstavitev področja revizije

Pri reviziji smo revidirali učinkovitost poslovanja urada pri dodeljevanju sredstev strukturam Slovencev v zamejstvu in po svetu v letu 2015. Večina finančne podpore Sloencem v zamejstvu in po svetu je zagotovljena v rednem letnem proračunu Republike Slovenije (v nadaljevanju: državni proračun) pri proračunskem uporabniku uradu. V reviziji smo preverili dodeljevanje sredstev urada, ki je bilo v letu 2015 realizirano na dveh podskupinah kontov 412 – Transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam in 414 – Tekoči transferi v tujino ter sedmih proračunskih postavkah:

- 5484 – Društvo Slovenija v svetu, Ljubljana Šentvid,
- 5489 – Društvo Svetovni slovenski kongres, Ljubljana,
- 5494 – Združenje Slovenska izseljenska matica, Ljubljana²⁰,
- 5497 – Ustavne obveznosti – podpora avtohtoni slovenski narodni skupnosti v zamejstvu,
- 5500 – Ustavne obveznosti – podpora Sloencem po svetu,
- 5838 – Rafaelova družba, Ljubljana²¹ in
- 6432 – Osrednja revija in spletno mesto zunaj Republike Slovenije.

1.3.1 Pravne podlage za finančno podporo za vzdrževanje strukture in dejavnosti Slovencev zunaj Republike Slovenije

V 5. členu Ustave Republike Slovenije²² je določeno, da Republika Slovenija skrbi za avtohtone slovenske narodne manjšine v sosednjih državah, za slovenske izseljence in zdomce ter pospešuje njihove stike z domovino.

Resolucija o odnosih s Slovenci po svetu²³ (v nadaljevanju: ReOSPS), ki jo je sprejel Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljevanju: državni zbor) določa, da Republika Slovenija pri sodelovanju ter finančni podpori upošteva specifične potrebe Slovencev oziroma slovenskih skupnosti v posamezni državi ter pri tem posebej spodbuja njihove samoiniciativne dejavnosti in pridobivanje sredstev za delovanje v korist ohranjanja in razvoja slovenstva. Republika Slovenija finančno podpira dejavnosti Slovencev po svetu, ki so namenjene ohranjanju in rasti slovenske narodne identitete, kulture in jezika ter ohranjanju kulturne dediščine.

Resolucija o položaju avtohtonih slovenskih manjšin v sosednjih državah in s tem povezanimi nalogami državnih in drugih dejavnikov Republike Slovenije²⁴ (v nadaljevanju: RePASM), ki jo je sprejel državni zbor, določa, da Republika Slovenija podpira slovenske avtohtone manjšine v zamejstvu v njihovem prizadevanju za obstoj in razvoj kot narodnih skupnosti, način in obseg finančne podpore pa opredeljuje zakon in drugi pravni akti. Merilo za sodelovanje Republike Slovenije s posamezniki in organizacijami v zamejstvu je njihova narodna pripadnost in delovanje za obstoj in razvoj kot narodne skupnosti.

Republika Slovenija gradi odnose s Slovenci zunaj njenih meja na podlagi dolgoročne strategije, ki se uresničuje z institucionalnim povezovanjem na ravni organov in ustanov, z razvijanjem trajnostnih

²⁰ Pravnoorganizacijska oblika: društvo, zveza društev.

²¹ Pravnoorganizacijska oblika: verska skupnost in podobne verske organizacije.

²² Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13.

²³ Uradni list RS, št. 7/02.

²⁴ Uradni list RS, št. 35/96.

strategij za vsestransko krepitev slovenskih skupnosti v zamejstvu in po svetu ter s finančno pomočjo. V letu 2015 je bila v veljavi Strategija odnosov Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja²⁵, ki jo je Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: vlada) sprejela leta 2008 in je del strategije razvoja slovenske države.

Strategijo sodelovanja med Republiko Slovenijo in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah na področju gospodarstva do leta 2020 (v nadaljevanju: strategija na področju gospodarstva) je vlada sprejela 5. 5. 2011. Cilj strategije je uokviriti, uskladiti in poenotiti že potekajoče dejavnosti sodelovanja med Republiko Slovenijo in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah na področju gospodarstva ter spodbuditi nove procese in povezave, ki bodo pripomogle k poglobljenemu gospodarskemu sodelovanju med subjekti v Republiki Sloveniji in na obmejnih območjih sosednjih držav.

Izvajanje finančne podpore države za vzdrževanje strukture in dejavnosti Slovencev zunaj Republike Slovenije ureja ZORSSZNM, kjer je v 45. členu določeno, da Republika Slovenija s finančno podporo pomaga vzdrževati strukture in dejavnosti Slovencev zunaj Republike Slovenije ter da so lahko finančne podpore deležni tudi posamezniki, ustanove, društva, organizacije in poslovni subjekti, ki v Republiki Sloveniji delujejo na področju povezovanja in sodelovanja s Slovenci v zamejstvu in po svetu. Postopek razdeljevanja sredstev je vlada določila z Uredbo o izvajanju finančne podpore za ohranjanje in razvijanje slovenske identitete zunaj Republike Slovenije²⁶ (v nadaljevanju: uredba).

1.3.2 Delovno področje urada

1.3.2.1 Slovenci po svetu

Slovenci po svetu so, kot to določa 2. člen ZORSSZNM, zdomci in izseljenci, ki bivajo v sosednjih državah zunaj območja, opredeljenega kot zamejstvo, in v ostalih evropskih ter izvenevropskih državah. Zdomci so večinoma naseljeni v državah Evropske unije, tudi v Švici, velike slovenske skupnosti izseljencev pa so v Združenih državah Amerike (v nadaljevanju: ZDA), Kanadi, Argentini in ostalih državah Latinske Amerike, Avstraliji ter državah Azije, Afrike in Oceanije, vendar v slednjih v manjšem številu, ter v drugih državah, naslednicah Socialistične federativne republike Jugoslavije.

Nekatera slovenska društva in organizacije po svetu²⁷ so:

- Argentina: Zedinjena Slovenija²⁸, Okence v Slovenijo,
- Avstralija: *Slovenian media house* – Glas Slovenije, Stičišče avstralskih Slovencev, *Historical Archives of Slovenians in Australia*,
- Bosna in Hercegovina: Društvo Slovencev "Triglav" Banja Luka,
- Francija: Društvo Slovencev v Parizu,
- Kanada: Vseslovenski kulturni odbor, Kanadsko-slovenski kongres, Kanadsko slovenska gospodarska zbornica,
- Srbija: Društvo Slovencev Kredarica – Novi Sad, Društvo Slovencev Sava Beograd,
- Švica: Združenje ženevskih Slovencev, Slovensko planinsko društvo Triglav,

²⁵ Št. 53000-1/2008/5 z dne 12. 6. 2008.

²⁶ Uradni list RS, št. 139/06, 32/16.

²⁷ [URL: https://http://www.uszs.gov.si/si/delovna_podrocja/slovenci_po_svetu/], 25. 8. 2016.

²⁸ Med izvajanjem revizije društvo ni delovalo.

- ZDA: Slovenska narodna podporna jednota, *SNPJ Slovenian Heritage Center*, Ameriška domovina (*American Home Newspaper*), Slovenski dom Lemont – Slovenski kulturni center,
- Nemčija: Koordinacijski odbor Slovenskih društev Južne Nemčije, SD Lipa München, *SKPD Sava e. V.*, *Radio Multi kulti – Forum Südosteuropa*.

Urad sodeluje s slovenskimi organizacijami in društvi in spremlja njihov pravni in socialni status v državah, v katerih živijo.

1.3.2.2 Slovenci v zamejstvu

Slovenci v zamejstvu ali zamejski Slovenci so, kot to določa 2. člen ZORSSZNM, pripadniki avtohtone slovenske narodne skupnosti v sosednjih državah. Slovensko zamejstvo pa so tista obmejna območja štirih sosednjih držav, kjer živi avtohtona slovenska narodna skupnost. Območja sosednjih držav, kjer prebiva avtohtona slovenska narodna skupnost, in Republika Slovenija tvorijo skupni slovenski kulturni prostor. Številčnost avtohtone slovenske narodne skupnosti, njen položaj in status se od države do države pomembno razlikujejo.

Avtohtona slovenska narodna skupnost v sosednjih državah je z Republiko Slovenijo, ki je njena matična domovina in država zaščitnica, tesno povezana. Povezanost je zlasti izrazita na kulturnem, prosvetno-izobraževalnem, gospodarskem in političnem področju. Poleg urada obstaja na državni ravni v Republiki Sloveniji tudi Svet za Slovence v zamejstvu²⁹, ki vključuje tudi predstavnike zamejskih Slovencev in sooblikuje slovensko nacionalno politiko na področju sodelovanja in skrbi za Slovence v zamejstvu. Najštevilčnejša, najmočnejša in najbolj zaščitena je avtohtona slovenska narodna skupnost v Republiki Italiji.

Avtohtona slovenska narodna skupnost v Republiki Italiji poseljuje širši obmejni pas v treh pokrajinah Avtonomne dežele Furlanije - Julijske krajine: pokrajino Trst, pokrajino Gorica in pokrajino Videm ter Kanalsko dolino. Ocene števila pripadnikov slovenske narodne skupnosti v Italiji se gibljejo med 70.000 in 80.000 pripadnikov. Leta 2001 je italijanski parlament sprejel Zakon o zaščiti slovenske manjšine v Italiji, kar predstavlja pomemben mejnik v odnosu Italije do slovenske narodne skupnosti na njenem ozemlju.

Največji del avtohtone slovenske narodne skupnosti v Republiki Avstriji živi v južnih predelih Zvezne dežele Koroške, manjši del pa tudi v Zvezni deželi Štajerski, predvsem v Radgonskem kotu in na nekaj drugih mestih ob slovensko-avstrijski meji. Avtohtonih Slovencev v Zvezni deželi Koroški je po ocenah urada med 20.000 in 40.000, v Zvezni deželi Štajerski pa je približno 5.000 pripadnikov.

Na Madžarskem živi približno 3.000 pripadnikov avtohtone slovenske narodne skupnosti med reko Rabo na severu in slovensko mejo na jugu. Pokrajina se imenuje Porabje, njeno središče pa je Monošter. Porabski Slovenci se kot majhna narodna skupnost v zadnjih letih razvijajo. Živijo na območju, ki je gospodarsko nerazvito in je zato izseljevanje močno prisotno.

Pripadniki avtohtone slovenske narodne skupnosti v Republiki Hrvaški poseljujejo nekatera območja ob meji z Republiko Slovenijo. Gre predvsem za kraje v severni Istri, reškem zaledju, Gorskem kotarju in Medžimurju, pa tudi v Obkolpju in Obsotelju. Številčnost avtohtonega slovenskega prebivalstva v

²⁹ 20. člen ZORSSZNM.

Republiki Hrvaški se ocenjuje na približno 3.500 pripadnikov. Na lokalni ravni uživa ta skupnost malo kolektivnih manjšinskih pravic. Poleg Slovencev, ki jih obravnavamo kot pripadnike avtohtone narodne skupnosti, živi na Hrvaškem tudi precej močna izseljenska skupnost, ki šteje več kot 10.000 slovenskih rojakov. Ti Slovenci so se v industrijskih, turističnih in vojaških centrih naseljevali vse od začetka industrijske dobe, še posebej pa v 20. stoletju.

1.3.3 Načrtovanje in realizacija izdatkov urada za leto 2015

V 46. členu ZORSSZNM je določeno, da je večina finančne podpore Slovincem v zamejstvu in po svetu zagotovljena s posebnima stalnima proračunskima postavkama v državnem proračunu ter da se ti proračunski postavki nahajata pri uradu, ki je neposredni proračunski uporabnik.

1.3.3.1 Proračun urada za leto 2015

Urad je v Rebalansu proračuna Republike Slovenije za leto 2015³⁰ (v nadaljevanju: rebalans proračuna) načrtoval izdatke v znesku 8.115.654 evrov, vse na podprogramu *180401 Podpora Slovincem v zamejstvu in po svetu*. V obrazložitvah posebnega dela rebalansa proračuna je v opisu podprograma navedeno, da urad deluje na področju zaščite avtohtonih slovenskih narodnih skupnosti v sosednjih državah, skrbi za ohranjanje in razvoj slovenskega jezika in kulture, ohranjanje kulturne dediščine in narodne identitete. Urad je odgovoren za institucionalno povezovanje na ravni organov in ustanov, pripravlja in razvija trajnostne strategije za vsestransko krepitev slovenskih skupnosti v zamejstvu in po svetu, prek razpisov pa sofinancira delovanje slovenskih organizacij v zamejstvu in po svetu.

V okviru podprograma *180401 Podpora Slovincem v zamejstvu in po svetu* je urad načrtoval izdatke v okviru štirih ukrepov:

- Ukrep 1537-11-0001 – Sofinanciranje dejavnosti Slovencev po svetu,
- Ukrep 1537-11-0003 – Sofinanciranje dejavnosti Slovencev v sosednjih državah,
- Ukrep 1537-15-0001 – Delovanje urada in
- Ukrep 1537-08-0001 – Nakup in vzdrževanje sredstev za delovanje urada.

1.3.3.2 Zaključni račun proračuna Republike Slovenije za leto 2015

V letu 2015 so realizirani izdatki znašali 8.062.474 evrov, kar predstavlja 99,3 odstotka načrtovanih izdatkov. Največji delež izdatkov urada so predstavljali transferi, in sicer skupaj 87,7 odstotka³¹. Za plače in druge izdatke zaposlenim ter prispevke delodajalcev za socialno varnost je urad namenil 8,4 odstotka, za blago in storitve 3,9 odstotka ter za nakup in gradnjo osnovnih sredstev 0,02 odstotka vseh izdatkov.

³⁰ Uradni list RS, št. 14/15.

³¹ Transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam 6,4 odstotka in tekoči transferi v tujino 81,3 odstotka vseh izdatkov urada.

Tabela 1: Sprejeti³², veljavni³³ in realizirani proračun urada za leto 2015

Podskupina kontov	Sprejeti proračun v evrih	Veljavni proračun v evrih	Realizirani proračun v evrih	Indeks
(1)	(2)	(3)	(4)	(5) = (4)/(2)*100
400 Plače in drugi izdatki zaposlenim	589.536	590.733	590.733	100
401 Prispevki delodajalcev za socialno varnost	86.900	84.698	84.698	97
402 Izdatki za blago in storitve	296.548	313.828	312.945	106
412 Transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam	586.670	517.829	517.829	88
414 Tekoči transferi v tujino	6.544.000	6.555.042	6.555.042	100
420 Nakup in gradnja osnovnih sredstev	12.000	3.377	1.227	10
Skupaj	8.115.654	8.065.506	8.062.474	99

Vir: Zaključni račun proračuna Republike Slovenije za leto 2015.

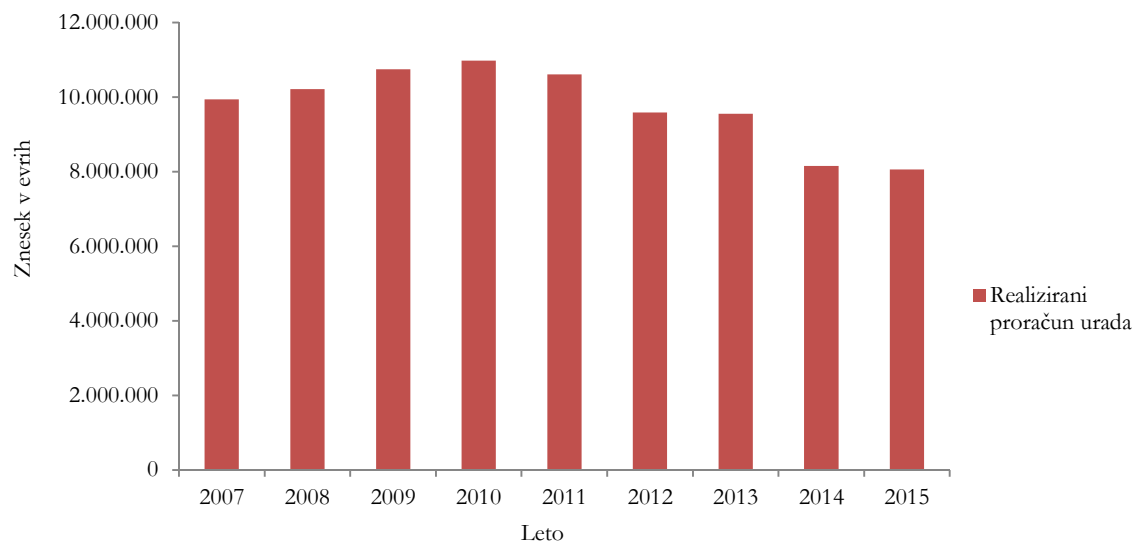
V obdobju od leta 2007 do leta 2015 so izdatki urada do leta 2010 naraščali, od leta 2010 pa se iz leta v leto zmanjšujejo glede na zmanjšanja proračunov urada. Urad je realiziral največ izdatkov v letu 2010, in sicer 10.982.225 evrov. Izdatki v letu 2015 so bili v letu 2015 najmanjši, in sicer glede na leto 2010 za 26,6 odstotka nižji, glede na leto 2007 pa za 18,9 odstotka nižji.

V obdobju od leta 2007 do leta 2015 je bila povprečna realizacija izdatkov urada 9.762.776 evrov letno, kar pomeni, da je bilo leta 2015 za 1.700.302 evra manj realiziranih izdatkov urada, kot je bilo povprečje navedenega obdobja. Nižja realizacija od leta 2010 je posledica vsakoletnega zmanjševanja sprejetega proračuna urada.

³² Izraz sprejeti proračun se uporablja za zadnji sprejeti proračun za posamezno proračunsko leto. Za proračunsko leto 2015 je to rebalans proračuna.

³³ Veljavni proračun predstavlja zadnji sprejeti proračun, dopolnjen s spremembami, ki so se zgodile med proračunskim letom. Pogoje in način spreminjanja pravic porabe določata Zakon o javnih financah (v nadaljevanju: ZJF; Uradni list, št. 11/11-UPB4 (14/13-popr.), 101/13) in vsakoletni zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije.

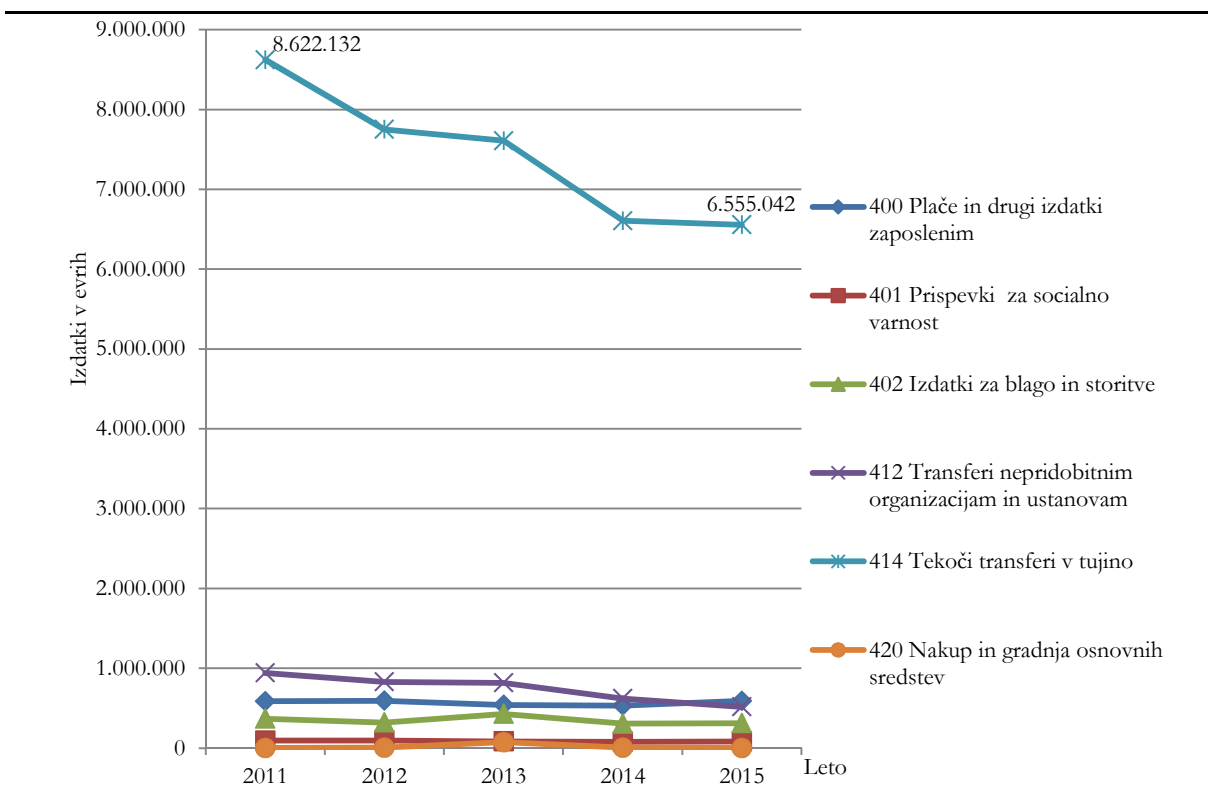
Slika 1: Realizacija urada od leta 2007 do leta 2015

Viri: zaključni računi državnega proračuna v obdobju od leta 2010 do leta 2015.

Na sliki 2 smo prikazali gibanje izdatkov urada po skupinah kontov v obdobju od leta 2011 do leta 2015. Najbolj so se zmanjšali tekoči transferi v tujino, in sicer za 2.067.090 evrov oziroma 24 odstotkov, sledijo pa transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam, ki so se zmanjšali za 424.229 evrov oziroma 45 odstotkov. Prispevki za socialno varnost so se zmanjšali za 8,9 odstotka, izdatki za nakup in gradnjo osnovnih sredstev za 8 odstotkov in izdatki za blago in storitve za 15,3 odstotka.

Slika 2: Realizacija izdatkov urada od leta 2011 do leta 2015 po podskupinah kontov

Vir: izkazi prihodkov in odhodkov urada za obdobje od leta 2012 do 2015.

Iz prikazanih podatkov izhaja, da so se sredstva, namenjena finančni podpori ukrepov za spodbujanje in ohranjanje struktur ter dejavnosti in razvoja slovenske identitete zunaj Republike Slovenije ter organizacij civilne družbe v Republiki Sloveniji, ki sodelujejo s Slovenci zunaj Republike Slovenije, od leta 2010 vsako leto zmanjšala.

1.4 Revizijski pristop

Za izvedbo revizije smo uporabili kvantitativne in kvalitativne revizijske metode, kombiniranje različnih metod ter triangulacijo podatkov, pridobljenih s temi metodami. Zaradi zagotavljanja večje stopnje zanesljivosti informacij so v reviziji uporabljeni primarni in sekundarni viri informacij, pridobljeni tako pri uradu kot tudi pri zunanjih virih.

Pri izvedbi revizije smo uporabili naslednje metode dela in načine pridobivanja revizijskih dokazov:

- proučevanje pravnih podlag in notranjih aktov;
- zbiranje in proučevanje finančne in druge dokumentacije o izvedenih javnih razpisih;
- pridobivanje podatkov od urada, v javno dostopnih evidencah in na spletu;
- proučevanje dokumentacije za izbrane vzorce prejemnikov sredstev in
- intervjuje s predstavniki urada, s katerimi smo dopolnili metodo pregledovanja dokumentacije.

V vzorec, ki je bil določen nestatistično, smo izbrali izplačila z vseh proračunskih postavk, s katerih so se v letu 2015 prejemnikom izplačevale finančne podpore za vzdrževanje strukture in dejavnosti Slovencev

izven Republike Slovenije. Pri prejemnikih sredstev, ki so prejeli sredstva na podlagi javnega razpisa, smo upoštevali približno enak delež števila izplačil po javnem razpisu za razpisno področje A v letu 2015: finančna podpora avtohtoni slovenski narodni skupnosti v zamejstvu³⁴ (v nadaljevanju: javni razpis za področje A) in po javnem razpisu za področje B v letu 2015: finančna podpora Slovencem po svetu³⁵ (v nadaljevanju: javni razpis za področje B).

³⁴ Uradni list RS, št. 74/14.

³⁵ Uradni list RS, št. 74/14.

2. UGOTOVITVE

2.1 Načrtovanje dodeljevanja sredstev strukturam Slovencev v zamejstvu in po svetu

2.1.1 Cilji v strateških dokumentih

Preverili smo, ali so cilji v resolucijah in strategijah (v nadaljevanju: strateški dokumenti načrtovanja) med seboj usklajeni ter ali so usklajeni z ZORSSZNM, ki kot krovni zakon ureja odnose Republike Slovenije s Slovenci, ki živijo zunaj njenih meja, ter določa pristojnosti, ki jih imajo na tem področju organi Republike Slovenije.

Finančna podpora za vzdrževanje strukture in dejavnosti Slovencev zunaj Republike Slovenije temelji na ustavnem načelu, da Republika Slovenija skrbi za avtohtone slovenske narodne manjšine v sosednjih državah, za slovenske izseljence in zdomce ter pospešuje njihove stike z domovino³⁶.

Pri načrtovanju razdeljevanja finančne podpore Slovincem v zamejstvu in po svetu morajo proračunski uporabniki, ki financirajo te strukture, upoštevati analize, ocene, strategije ter interese Republike Slovenije in potrebe, interese, ocene ter predloge Slovencev zunaj Republike Slovenije. Urad mora pripravljati analize in ocene stanja, pri tem pa sodelovati tudi z ministrstvom, pristojnim za zunanje zadeve, in ministrstvu, ki financirajo strukture Slovencev v zamejstvu in po svetu.

V ReOSPS je določeno, da Republika Slovenija finančno podpira dejavnosti Slovencev po svetu, ki so namenjene ohranjanju in rasti slovenske narodne identitete, kulture in jezika ter ohranjanju kulturne dediščine, ter da so sredstva zagotovljena v proračunu urada. Sredstva, namenjena posameznim dejavnostim, so zagotovljena tudi v okviru posameznih ministrstev, v pristojnost katerih spada dejavnost. Finančna podpora je javna. ReOSPS določa načela, ki jih je pri namenu finančne podpore treba upoštevati:

- načelo ohranjanja in razvoja slovenskih skupnosti v svetu ter krepitve narodne zavesti – predstavlja temeljno podlago za pomoč Slovincem po svetu, zato Republika Slovenija podpira programe, ki vplivajo na ohranjanje in razvoj slovenstva in krepijo narodno zavest;
- načelo specifičnega pristopa do posamezne slovenske skupnosti – upoštevati je treba raznolikost dejanskega stanja, okoliščin, razmer, navad in drugih dejavnikov, ki se za Slovence po svetu od kraja do kraja razlikujejo;

³⁶ 5. člen Ustave Republike Slovenije.

- načelo ohranjanja najpomembnejših institucij slovenskih skupnosti – institucije, ki so steber obstoja slovenske skupnosti v tujini, lahko imajo ob izpolnjevanju načel in dogovora znotraj slovenske skupnosti poseben status glede dodeljevanja finančnih prispevkov;
- načelo ohranjanja dejavnosti, ki potekajo že daljše obdobje – posebna pozornost se ob upoštevanju ostalih načel in kriterijev praviloma namenja dejavnostim, ki potekajo že daljše obdobje in katerih prenehanje, tudi za samo krajše obdobje, bi povzročilo škodo celotni slovenski skupnosti (na tistem območju);
- načelo povezanosti s Slovenijo – za obstoj slovenske skupnosti v tujini je pomembno ohranjanje povezanosti z matično državo;
- načelo racionalne porabe in nadzora porabe sredstev ter preglednost vseh virov financiranja – pogoj za prejem finančnih sredstev iz Republike Slovenije je racionalna in strogo namenska poraba že dodeljenih sredstev iz Republike Slovenije, redno poročanje o porabi ter navajanje vseh virov financiranja iz Republike Slovenije.

V RePASM je določeno, da mora Republika Slovenija cilje te resolucije dosegati tako, da z različnimi ukrepi gospodarske politike pospešuje poslovno sodelovanje manjšin z gospodarskimi subjekti v Sloveniji ter da Republika Slovenija daje podporo dejavnostim kulturnih, izobraževalnih, športnih, raziskovalnih in drugih ustanov in organizacij civilne družbe v Sloveniji, ki sodelujejo z manjšinami.

V Strategiji odnosov Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja sta določena cilja Republike Slovenije za zagotovitev ustreznih materialnih, družbenih in političnih pogojev za uspešen razvoj slovenskega jezika, kulture in ohranitev slovenske identitete med Slovenci zunaj meja Republike Slovenije:

- ohranitev, krepitev in razvoj slovenstva v skupnem slovenskem kulturnem prostoru ter
- da je Slovenija skupen projekt Slovencev doma in po vsem svetu; Slovenci zunaj meja Republike Slovenije so najnaravnejši družbeni in kulturni povezovalci in zato pomemben del širših razvojnih politik slovenske države in njenih prizadevanj za promocijo in mednarodno uveljavljanje slovenske družbe in kulture v evropskem in svetovnem prostoru oziroma smislu.

Poleg ciljev je določeno, da Republika Slovenija podpira pogoje optimalnega in vsestranskega razvoja slovenskih skupnosti v zamejstvu in po svetu in spodbuja skupni razvoj tako, da:

- razvija trajnostne dejavnosti za vsestransko krepitev slovenskih skupnosti v zamejstvu in po svetu, na področju skrbi, da zamejstvo deluje v smeri izgradnje skupnega prostora ter skupne infrastrukture ob upoštevanju ustrezne skrbi in podpore za obmejna območja;
- omogoča vključevanje zamejskih Slovencev in Slovencev po svetu v družbeno in politično življenje v Republiki Sloveniji;
- podpira celovitost, povezanost in avtonomnost slovenskih skupnosti zunaj Republike Slovenije;
- podpira slovenske skupnosti zunaj Slovenije v njihovem lokalnem okolju za sodelovanje pri sprejemanju lokalnih političnih odločitev, gospodarsko krepitev ter za znanstvenoraziskovalno in izobraževalno osmišljanje in umeščanje skupnosti v njeno lokalno okolje in v skupni slovenski kulturni prostor;
- mlade pripadnike slovenskih skupnosti zunaj Republike Slovenije spodbuja k učenju slovenskega jezika, spoznavanju slovenske kulture in oblikovanju slovenske identitete ter povezanosti z Republiko Slovenijo ter
- omogoča vračajočim se slovenskim izseljencem in njihovim potomcem hitro integracijo.

V Strategiji odnosov Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja je za finančno podporo navedeno, da se ob spoštovanju izhodišča, da je za ohranjanje kulturne raznolikosti odgovorna država, na ozemlju katere se slovenske skupnosti nahajajo, da se podpora prednostno usmerja v razvijanje tistih pobud, ki skupnosti zagotavljajo razvoj, sprejemanje novih, sodobnejših in učinkovitejših oblik delovanja in povezovanja med pripadniki slovenske skupnosti zunaj njenih meja v njihovih prizadevanjih za razvoj slovenskega jezika, kulture, ohranitve slovenske identitete in povezav z Republiko Slovenijo. Finančna pomoč se namenja brez ideološko-politične pristranskosti ter v prid ravnovesja med podporo države in samovzdrževanjem oziroma samofinanciranjem. Finančno pomoč lahko prejmejo tudi tisti, ki v Republiki Sloveniji delujejo na področju povezovanja in skrbijo za Slovence v zamejstvu in po svetu. Pri črpanju sredstev iz mednarodnih razpisov Republika Slovenija podpira tiste projekte, ki prispevajo k izboljšanju položaja slovenskih skupnosti zunaj meja Republike Slovenije. Sestavni del izvajanja finančne podpore Republike Slovenije je razvijanje načrtnega delovanja, spremljanje učinkov in nadzor nad porabljenimi sredstvi.

Cilji so določeni tudi v strategiji na področju gospodarstva, in sicer:

- strategija uvaja različne načine uveljavljanja skupnih gospodarskih interesov v prostoru, kjer živijo slovenske skupnosti, z upoštevanjem geopolitičnih, zgodovinskih in gospodarskih okoliščin teh skupnosti v posamezni državi;
- za razvoj obmejnih območij se okrepi povezovalne gospodarskih dejavnikov v avtohtoni slovenski narodni skupnosti ter njihovo sodelovanje z institucijami v Republiki Sloveniji, izdelajo pa se tudi skupni pristopi v operativnih dokumentih; posebna pozornost se nameni še pospeševanju sodelovanja obrtnikov in malega gospodarstva;
- operativni programi čezmejnega sodelovanja Evropske unije so pomemben dejavnik uveljavljanja skupnih gospodarskih interesov, ovrednotenje in izpopolnitev dobrih praks pa omogočata določitev strateških in prednostnih projektov ter boljše izkoriščenje evropskih sredstev; pri tem pristojne državne institucije v Republiki Sloveniji pomagajo gospodarskim subjektom slovenske skupnosti v sosednjih državah s pravočasnim obveščanjem o razpisih in s tehnično pomočjo pri prijavljanju;
- uvajanje mladega, strokovnega osebja v gospodarske institucije v Republiki Sloveniji in sosednjih državah je nujen ukrep za zagotovitev človeških virov; tako se okrepi tudi jezikovna usposobljenost gospodarskega osebja in znanje slovenskega jezika;
- pridobivanje in mreženje človeških virov v prostoru Alpe–Jadran bo prispevalo k večji vključenosti najrazličnejših strokovnjakov v skupne projekte ter k izvedbi;
- širši trajnostno naravnani razvojni programi sledijo tudi skupnim gospodarskim interesom v prostoru, kjer živi avtohtona slovenska narodna skupnost;
- pri ohranitvi in celovitem razvoju obmejnih območij z avtohtono narodno skupnostjo je kmetijska dejavnost zelo pomembna kot sestavni del upravljanja tega prostora;
- posebna pozornost je namenjena panogam, v katerih se kot najučinkovitejša in demografskim značilnostim regije najprimernejša izkažeta malo gospodarstvo in obrt;
- z ovrednotenjem geografsko-gospodarskih prednosti obmejnih območij se izvajajo čezmejne akcije uveljavljanja značilnih izdelkov, okolju prijaznih dejavnosti in turizma;
- za spodbujanje sodobnih, perspektivnih, predvsem pa okolju prijaznih naložb, ki ustvarjajo delovna mesta z višjo dodano vrednostjo, se namenja pozornost učinkoviti rabi energije in obnovljivim virom energije ter ekološko usmerjenim projektom;
- s skupnimi nastopi na posvetih, sejnih in drugih promocijskih dogodkih se vzpodbuja uveljavitev na tretjih trgih.

S sprejetjem ZORSSZNM je bila zagotovljena pravna podlaga za financiranje struktur ter dejavnosti Slovencev po svetu in v zamejstvu. ZORSSZNM določa temeljna področja sodelovanja Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja:

- sodelovanje na področju kulture,
- ohranjanje slovenskega jezika in izobraževanje,
- znanost in visoko šolstvo,
- šport,
- gospodarsko in regionalno sodelovanje.

2.1.1.a Strateški dokumenti načrtovanja in v njih določeni cilji, ki pomembno vplivajo na razvoj, so medsebojno usklajeni. Vsi pregledani strateški dokumenti načrtovanja temeljijo na ustavnem načelu, da Republika Slovenija skrbi za avtohtone slovenske narodne manjšine v sosednjih državah, za slovenske izseljence in zdomce ter pospešuje njihove stike z domovino. Iz vseh naštetih strateških dokumentov načrtovanja izhaja, da je cilj Republike Slovenije, da skrbi za ohranjanje slovenske narodne identitete, kulture in jezika ter ohranjanje kulturne dediščine med Slovenci zunaj meja Republike Slovenije. Posamezni cilji strateških dokumentov načrtovanja so odvisni od tega, na kakšno področje se nanaša posamezen dokument. Strateški dokumenti načrtovanja so usklajeni z ZORSSZNM.

2.1.2 Dokumenti načrtovanja

Preverili smo, katere dokumente načrtovanja je urad sprejel in ali je oblikoval vse dokumente načrtovanja, določene s predpisi.

2.1.2.1 Resolucija o odnosih s Slovenci po svetu

V ReOSPS je določeno, da so sredstva za finančno podporo dejavnosti Slovencev po svetu zagotovljena v državnem proračunu v okviru urada. Hkrati so sredstva, namenjena kulturnemu sodelovanju ter izobraževanju in znanosti, zagotovljena tudi v okviru Ministrstva za kulturo in Ministrstva za šolstvo, znanost in šport, sredstva za podporo medijski dejavnosti na Uradu Vlade Republike Slovenije za informiranje in Ministrstvu za informacijsko družbo, sredstva, namenjena pospeševanju gospodarskega sodelovanja, pa na Ministrstvu za gospodarstvo.

V RePASM je določeno, da temeljno politiko sodelovanja Republike Slovenije s slovenskimi avtohtonimi manjšinami v zamejstvu določa državni zbor, predlaga pa jo predstojnik urada, ki je odgovoren za njeno izvajanje ter za koordinacijo dejavnosti pristojnih ministrstev na tem področju. V ta namen je bil leta 2006 Komisiji za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu kot matičnemu delovnemu telesu državnega zbora v obravnavo predložen predlog in nato sprejet ZORSSZNM. Hkrati je v RePASM določeno, da mora biti krepitev ekonomskega položaja avtohtonih manjšin in njihovih pripadnikov predvsem na območjih njihove avtohtone naselitve trajen in strateški interes Republike Slovenije ter da je v tem smislu treba manjšinsko gospodarsko komponento vključiti tudi v dokumente strategije gospodarskega razvoja Slovenije. Tako je bil strateški interes krepitve ekonomskega položaja avtohtonih manjšin vključen v

Strategijo gospodarskega razvoja Slovenije, ki jo je sprejela vlada leta 2001³⁷, in v Strategijo razvoja Slovenije iz leta 2005³⁸. Ta komponenta je vključena tudi v osnutek Strategije razvoja Slovenije 2014–2020³⁹.

Pojasnilo urada

V okviru priprav novega strateškega dokumenta oziroma nove strategije razvoja Slovenije Vizija 2050 bo vključena tudi manjšinska oziroma izseljenska komponenta.

V 3. poglavju RePASM je določeno, da vlada predloži predlog politike za naslednje leto državnemu zboru skupaj z letnim poročilom o aktivnostih Republike Slovenije na področju sodelovanja s slovenskimi avtohtonimi manjšinami v zamejstvu. Predlog politike za naslednje leto mora vsebovati okvire proračunskih sredstev za njeno izvajanje.

2.1.2.1.a Urad v okviru oblikovanja dokumentov načrtovanja ni pripravil predloga politike za leto 2015 na področju sodelovanja s slovenskimi avtohtonimi manjšinami v zamejstvu, ki bi ga vlada morala predložiti državnemu zboru, kot to določa RePASM.

Pojasnilo urada

Urad ima z matičnim delovnim telesom v državnem zboru redne operativne stike in na njihovo zahtevo poroča v povezavi s posameznimi vprašanji.

2.1.2.2 Strategija odnosov Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja

V Strategiji odnosov Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja so določena naslednja področja podpore: zunanja politika, kultura, mediji, umetnost, ohranjanje slovenskega jezika in izobraževanje, znanost in visoko šolstvo, šport, gospodarsko in regionalno sodelovanje in finančna podpora Republike Slovenije, urad pa je določen kot koordinacijski organ. V tej strategiji je določeno, da se za učinkovito izvajanje po programskih obdobjih oblikujejo konkretne naloge. Programska obdobja, za katera se določajo naloge, njihovi izvajalci, pričakovani rezultati, terminski okviri in finančne potrebe oziroma viri za izvedbo, se morajo časovno ujemati s programskimi obdobji Evropske unije. Vsebinske prednosti programskega obdobja morajo sooblikovati člani Sveta za Slovence v zamejstvu in člani Sveta za Slovence po svetu, sprejeti pa vlada na predlog urada.

Pojasnilo urada

Na podlagi zaključkov seje Sveta za Slovence po svetu z dne 4. 7. 2015 je bilo vladi v sprejem posredovano poročilo o uresničevanju teh dogovorov ter sprememba Strategije o odnosih Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja. Svet za Slovence v zamejstvu se v letu 2015 ni sestel.

2.1.2.2.a Ugotovili smo, da urad predloga nalog za programsko obdobje od leta 2014 do leta 2020 ni oblikoval, kot je to določeno v Strategiji odnosov Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja. Tako urad teh predlogov tudi ni posredoval vladi v sprejetje.

³⁷ Pripravil urad, pristojen za makroekonomske analize in razvoj, v sodelovanju z ministrstvi, raziskovalnimi organizacijami in širšo strokovno javnostjo.

³⁸ Sprejeto na 30. redni seji vlade 23. 6. 2005.

³⁹ Poglavje 5 – Prioritetna področja in kratkoročni ukrepi.

2.1.2.3 Strategija na področju gospodarstva

Strategija na področju gospodarstva skladno s peto alinejo in šesto alinejo 15. člena ZORSSZNM določa, da je za spremljanje in usklajevanje dejavnosti ministrstev na področju sodelovanja s Slovenci v zamejstvu in po svetu ter za oblikovanje in izvajanje te državne politike pristojen urad. Strategija predstavlja instrument stalnega nadzora nad izvajanjem sprejetih usmeritev, v njej pa je določeno, da se za njeno izvajanje in spremljanje pri uradu imenuje posebno delovno telo za spremljanje strategije, katerega delo vodi in usklajuje urad. Predstojnik urada bi moral imenovati člane posebnega delovnega telesa na predlog državnih organov in drugih organizacij. Naloge posebnega delovnega telesa so usklajevanje, vzajemno sprotno obveščanje, dogovarjanje, posvetovanje in izvedbeno gospodarsko sodelovanje, priprava vsebinskih in terminskih letnih načrtov sodelovanja med Republiko Slovenijo in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah na področju gospodarstva, priprava poročil ter pregleda projektov čezmejnega sodelovanja. Posebno delovno telo mora pripraviti vsebinski in terminski načrt sodelovanja med Republiko Slovenijo in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah na področju gospodarstva za vsako naslednje leto ter pregled projektov čezmejnega sodelovanja. Letno poročilo, vsebinski in terminski letni načrt ter pregled projektov čezmejnega sodelovanja se pošljejo v seznanitev vladi in objavijo na spletnih straneh urada.

V posebnem delovnem telesu, ki se je v letu 2015 sestel enkrat, so sodelovali predstavniki Slovenskega deželnega gospodarskega združenja iz Trsta, Slovenske gospodarske zveze iz Celovca, društva EU Korak z Reke, Razvojne agencije Slovenska krajina iz Monoštra, predstavniki državnih organov⁴⁰, predstavniki zbornic⁴¹, predstavniki podjetniško-podpornih institucij⁴² ter predstavniki znanstvenih ustanov⁴³. Na podlagi tega sestanka je urad vladi posredoval v seznanitev Vsebinski in terminski letni načrt sodelovanja med Republiko Slovenijo in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah na področju gospodarstva za leto 2015⁴⁴. V tem dokumentu so predstavljeni projekti in naloge, za katere predstavniki v posebnem delovnem telesu načrtujejo, da naj bi se izvedli v letu 2015. Kot del tega dokumenta je priložen tudi Pregled projektov čezmejnega sodelovanja s poudarjeno vlogo avtohtonih slovenskih narodnih skupnosti v sosednjih državah⁴⁵. Ti projekti so sofinancirani iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

2.1.2.3.a Urad članov posebnega delovnega telesa ni imenoval, vendar se na uradu neformalno dogovorijo o sestavi članov posebnega delovnega telesa, naloge vodenja pa izvršuje formalni vodja področja oziroma po dogovoru. Posebno delovno telo se je v letu 2015 srečalo enkrat, čeprav bi se moralo srečevati četrtletno in v zadnjem četrtletju leta 2014 sprejeti načrt za leto 2015. Posebno delovno telo je sprejelo načrt za leto 2015 šele 10. 9. 2015, kar je najmanj devet mesecev prepozno, ko bi se že morale pripravljati analize poslovanja tekočega leta. Ocenjujemo, da predvidenega večkratnega sestajanja in pravočasnega sprejema načrta sodelovanja med Republiko Slovenijo in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah na področju gospodarstva za leto 2015 ni bilo zato, ker predstojnik urada

⁴⁰ Urad, Ministrstvo za zunanje zadeve, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstvo za kmetijstvo in okolje.

⁴¹ Gospodarska zbornica Slovenije, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije.

⁴² SPIRIT Slovenija, javna agencija.

⁴³ Inštitut za narodnostna vprašanja, Inštitut za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU.

⁴⁴ Št. 53100-1/2015/4 z dne 10. 9. 2015.

⁴⁵ Pregled projektov čezmejnega sodelovanja za leto 2015 je predstavljen v prilogi 1.

ni imenoval članov posebnega delovnega telesa, s tem pa ni zagotovil formalne odgovornosti za delovanje posebnega delovnega telesa. Poleg tega smo ugotovili, da urad sprejetega načrta za leto 2015 ni objavil na svojih spletnih straneh, s čimer ni zagotovil seznanitve zainteresirane javnosti s cilji, nameni in projekti, ki jih finančno podpira Republika Slovenija za sodelovanje z avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah na področju gospodarstva. Transparentnost in informiranost pa sta ključni načeli delovanja urada.

2.1.3 Načrtovanje rezultatov podprograma Podpora Slovincem v zamejstvu in po svetu

Pri preveritvi ustreznega načrtovanja rezultatov podprograma *180401 Podpora Slovincem v zamejstvu in po svetu*, ki ga je v letu 2015 izvajal urad, nas je zanimalo, ali so bili v sprejetem proračunu urada za leto 2015 rezultati podprograma načrtovani in ali so usklajeni z resolucijami in strategijama.

Podprogram je povezana celota vsebinsko komplementarnih dejavnosti oziroma projektov, ukrepov z ovrednotenimi finančnimi sredstvi za doseganje skupnih pričakovanih rezultatov, ki prispevajo k skupnim specifičnim in splošnim ciljem. Obrazložitev finančnega načrta mora med drugim vsebovati povzetek ciljev iz dokumentov razvojnega načrtovanja in programov ter podprogramov znotraj posamezne politike. Urad kot predlagatelj finančnega načrta in nosilec podprograma mora načrtovati rezultate podprogramov. Za vsak rezultat je treba ustrezno urediti ciljne vrednosti.

Urad je v proračunu za leto 2015 vse izdatke načrtoval na podprogramu *180401 Podpora Slovincem v zamejstvu in po svetu*. Podprogram spada v politiko 18 – Kultura in civilna družba ter program *1804 Podpora nevladnim organizacijam in civilni družbi*, katerega predlagatelj finančnega načrta je Ministrstvo za kulturo in ne urad. Tako je za pripravo finančnega načrta in njegovih obrazložitev urad odgovoren samo za del, ki se nanaša na podprogram, ki ga realizira v celoti. V proračunu za leto 2015 je bil program *1804 Podpora nevladnim organizacijam in civilni družbi* načrtovan pri uradu in pri naslednjih proračunskih uporabnikih: Urad Vlade Republike Slovenije za narodnosti⁴⁶, Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko⁴⁷, Finančna uprava Republike Slovenije⁴⁸ (v nadaljevanju: FURS), Ministrstvo za javno upravo⁴⁹, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti⁵⁰, Ministrstvo za obrambo⁵¹, Ministrstvo za kulturo⁵² in se je tako nanašal na vsebinsko različna področja.

V obrazložitvah finančnega načrta je v opisu podprograma navedeno, da urad deluje na področju zaščite avtohtonih slovenskih narodnih skupnosti v sosednjih državah in da skrbi za ohranjanje in razvoj slovenskega jezika in kulture, ohranjanje kulturne dediščine in narodne identitete. Poleg tega je navedeno, da je odgovoren za institucionalno povezovanje na ravni organov in ustanov ter da pripravlja in razvija trajnostne strategije za vsestransko krepitev slovenskih skupnosti v zamejstvu in po svetu in prek razpisov sofinancira delovanje slovenskih organizacij v zamejstvu in po svetu.

⁴⁶ Podprogram *180402 Podpora manjšinam*.

⁴⁷ Podprogram *180404 Spodbujanje razvoja nevladnih organizacij ter civilnega in socialnega dialoga*.

⁴⁸ Podprogram *180407 Donacije za upravičence dela dohodnine*.

⁴⁹ Podprogram *180404 Spodbujanje razvoja nevladnih organizacij ter civilnega in socialnega dialoga*.

⁵⁰ Podprogram *180405 Enake možnosti in 180406 – Podpora nevladnim organizacijam na področju vojne zakonodaje*.

⁵¹ Podprogram *180406 Podpora nevladnim organizacijam na področju vojne zakonodaje*.

⁵² Podprogram *180403 Podpora verskim skupnostim*.

2.1.3.a Urad v obrazložitvah finančnega načrta za leto 2015 za podprogram *180401 Podpora Slovincem v zamejstvu in po svetu* ni ustrezno načrtoval rezultatov podprograma, saj načrtovanih rezultatov ni navedel; v opisu podprograma je le povzel nekaj strateških ciljev iz dolgoročnih dokumentov načrtovanja.

2.1.4 Načrtovanje neposrednih učinkov dodeljevanja sredstev

Pri presojanju načrtovanja učinkov dodeljevanja sredstev podpore za vzdrževanje struktur in dejavnosti Slovencev zunaj države smo preverili, ali so načrtovani učinki dodeljevanja sredstev usklajeni s cilji strateških dokumentov in načrtovanimi rezultati podprograma, ali je urad pri načrtovanju sodeloval z ministrstvom, pristojnim za zunanje zadeve, in drugimi ministrstvi, ki financirajo strukture Slovencev v zamejstvu in po svetu, ter ali je sodeloval s Slovenci po svetu in v zamejstvu. Hkrati smo preverili, ali je urad pri načrtovanju neposrednih učinkov dodeljevanja sredstev v letu 2015 preveril izhodiščno stanje, analiziral stroške in neposredne učinke v preteklosti.

Z izvajanjem ukrepov mora urad dosegati neposredne učinke⁵³, prek njih pa rezultate na ravni podprograma politike. Z opisom ukrepa se predstavi namen ukrepa in aktivnosti, ki se izvajajo z namenom, da bi se dosegli neposredni učinki. Neposredni učinki so takojšnji rezultati nekega delovanja, so rezultati storitev in dobrin, namenjenih uporabnikom, večinoma so doseženi v kratkoročnem obdobju in vodijo k doseganju zelenih končnih, dolgoročnih učinkov. Neposredne učinke ukrepa je mogoče doseči z zagotovitvijo ustreznih fizičnih in finančnih vložkov – kazalnikov vhoda, ki so ovrednoteni v povezavi s proračunsko postavko in ekonomsko klasifikacijo. Kazalniki vhodov omogočajo pojasnitev izhodišč, na katerih temeljijo izračuni predlogov pravic porabe. Različni kazalniki vhoda so tudi podlage za določitev pravic porabe. Tako lahko dobimo odgovor, kako se proračunska sredstva porabljajo oziroma za katere namene, in hkrati podlago za spremljanje gospodarnosti in učinkovitosti ukrepov.

Neposredni učinki, določeni v sprejetem državnem proračunu, morajo temeljiti na namenih in ciljih, ki si jih je s sprejetjem resolucij in strategij zastavila Republika Slovenija za krepitev slovenskih skupnosti v zamejstvu in po svetu. Največja finančna podpora Slovincem v zamejstvu in po svetu je zagotovljena s stalnima proračunskima postavkama v letnem proračunu pri uradu.

V okviru podprograma *180401 Podpora Slovincem v zamejstvu in po svetu* je urad načrtoval izdatke v okviru štirih ukrepov⁵⁴.

Ukrep 1537-11-0001 – Sofinanciranje dejavnosti Slovencev po svetu je namenjen sofinanciranju aktivnosti in dejavnosti organizacij in posameznikov po svetu ter organizacij, ustanov in posameznikov, ki delujejo v Republiki Sloveniji na področju povezovanja s Slovenci po svetu. V okviru ukrepa je bilo poudarjeno sodelovanje s slovenskimi znanstveniki, strokovnjaki v tujini ter izvajanje strategije na področju gospodarskega sodelovanja s Slovenci in njihovimi gospodarskimi subjekti v izseljenstvu. Načrtovano je bilo izdajanje osrednje revije za Slovence po svetu in vzpostavitev spletnega mesta. Poleg tega je bilo načrtovano, da se bodo izvedli različni strokovni seminarji in šola slovenskega jezika za slovenske

⁵³ Takojšnje posledice v obliki javnih proizvodov in storitev (Proračunski priročnik 2014–2015, Navodila za pripravo finančnih načrtov ter urejanje ciljev, Ministrstvo za finance, Direktorat za proračun).

⁵⁴ Od tega sta se dva ukrepa nanašala na zagotavljanje sredstev za delovanje urada (sredstva za plače, materialne stroške, investicije in investicijsko vzdrževanje).

potomce (urad določene aktivnosti izvede sam, nekatere pa v sodelovanju s strokovnimi institucijami) ter vsakoletna prireditve Dobrodošli doma. Kot neposredni učinki ukrepa so navedeni:

- povečanje obsega sodelovanja nevladnih organizacij, organizacij civilne družbe, gospodarskih, kulturnih, izobraževalnih, znanstvenih in ostalih pravnih subjektov iz Republike Slovenije s posamezniki, organizacijami, ustanovami in gospodarskimi subjekti Slovencev zunaj Republike Slovenije;
- podajanje mnenj za pridobitev državljanstva po 13. členu Zakona o državljanstvu Republike Slovenije;
- obveščanje Slovencev v tujini prek sofinanciranja izdajanja osrednje revije;
- izvedba vsakoletnega srečanja Slovencev iz izseljenstva in zamejstva Dobrodošli doma;
- organizacija in sodelovanje pri izvedbi različnih strokovnih seminarjev za potomce Slovencev po svetu in izvedba nagradnega natečaja za doktorska, magistrska in diplomska dela;
- uresničevanje akcijskih načrtov sodelovanja s slovenskimi znanstveniki in drugimi vrhunskimi strokovnjaki v tujini ter sodelovanja in podpore mladim Slovincem po svetu;
- sofinanciranje udeležbe na šolah slovenskega jezika;
- uresničevanje terminskega in vsebinskega načrta gospodarske strategije in sofinanciranje ciljno-raziskovalnih projektov;
- priznavalnine za učitelje slovenskega jezika v izseljenstvu, izvedba Sveta za Slovence po svetu.

Ukrep 1537-11-0003 – Sofinanciranje dejavnosti Slovencev v sosednjih državah je bil namenjen sofinanciranju aktivnosti in dejavnosti organizacij in posameznikov v sosednjih državah ter organizacij, ustanov in posameznikov v Republiki Sloveniji, ki delujejo na področju povezovanja s Slovenci v zamejstvu. Načrtovano je bilo, da se bo v okviru ukrepa izvajal vsebinski in terminski načrt strategije na področju gospodarstva in s tem okrepilo obstoječe in ustvarilo nove gospodarske tokove v Sloveniji ter spodbudilo večjo konkurenčnost na trgih tretjih držav. Načrtovano je bilo, da se bo izvedla vsakoletna prireditve Dobrodošli doma. Kot neposredni učinki ukrepa so navedeni:

- povečanje obsega sodelovanja nevladnih organizacij, organizacij civilne družbe, gospodarskih, kulturnih, izobraževalnih, znanstvenih in ostalih pravnih subjektov iz Republike Slovenije s posamezniki, organizacijami, ustanovami in gospodarskimi subjekti Slovencev v zamejstvu;
- podajanje mnenj za pridobitev državljanstva po 13. členu Zakona o državljanstvu Republike Slovenije;
- sodelovanje v okviru projektov čezmejnega sodelovanja;
- vzpodbujanje gospodarskega sodelovanja Republike Slovenije s sosednjimi državami v okviru izvajanja gospodarske strategije med Republiko Slovenijo in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah;
- organizacija in sodelovanje pri izvedbi različnih strokovnih seminarjev za Slovence v zamejstvu;
- uresničevanje akcijskih načrtov sodelovanja s slovenskimi znanstveniki in drugimi vrhunskimi strokovnjaki v tujini ter sodelovanje in podpore mladim Slovincem po svetu;
- skrb za izvajanje pridobljenih pravic slovenske manjšine v sosednjih državah;
- priprava in sodelovanje v vsakoletnih bilateralnih srečanjih za spremljanje in uresničevanje pravic slovenske skupnosti v zamejstvu;
- izvedba Sveta za Slovence v zamejstvu.

2.1.4.a Ker urad v sprejetem proračunu za leto 2015 ni načrtoval rezultatov podprograma, ni mogoče presojati, ali so načrtovani neposredni učinki prispevali k rezultatom podprograma.

2.1.4.b Načrtovani neposredni učinki, ki jih je urad načrtoval in opisal v obrazložitvah proračuna za leto 2015, so opisani zelo splošno in ne izražajo vseh ciljev ter posameznih prizadevanj za sodelovanje na

področjih podpore, ki so bili sprejeti z resolucijami in strategijami: zunanja politika, kultura, mediji, umetnost, ohranjanje slovenskega jezika in izobraževanje, znanost in visoko šolstvo, šport, gospodarsko, regionalno sodelovanje in podpora mladih.

2.1.4.c Urad mora pri načrtovanju učinkov financiranja struktur Slovencev v zamejstvu in po svetu pri svojem delu sodelovati tudi z ministrstvom, pristojnim za zunanje zadeve⁵⁵. Način sodelovanja sta določila s Sporazumom o sodelovanju⁵⁶, v katerem je določeno, da se ministrstvo in urad redno obveščata in si izmenjujeta informacije ter sodelujeta pri pripravljanju pregledov stanja, opomnikov in analiz. Ugotovili smo, da ne sodelujeta pri načrtovanju neposrednih učinkov, ki jih mora urad dosegati s finančno podporo Slovencev v zamejstvu in po svetu. Prav tako ne sodelujeta pri pregledu stanja in pripravi analiz glede financiranja Republike Slovenije struktur Slovencev v zamejstvu oziroma tovrstnih analiz ne pripravljata.

Pojasnilo urada

Urad sodeluje z ministrstvom, pristojnim za zunanje zadeve, predvsem glede operativnih zadev v zvezi z obiski pristojnega ministra pri slovenskih skupnostih zunaj države, s političnimi konzultacijami in glede izvedbe raznih projektov.

2.1.4.d Urad pri načrtovanju neposrednih učinkov z ostalimi ministrstvi, ki financirajo strukture Slovencev v zamejstvu in po svetu, ne sodeluje.

Pojasnilo urada

V letu 2015 so te strukture financirali tudi naslednji proračunski uporabniki: Javna agencija za knjigo Republike Slovenije, Ministrstvo za obrambo, Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti in SPIRIT Slovenija, javna agencija.

Ker urad pri načrtovanju učinkov financiranja ne sodeluje z ostalimi ministrstvi, ki tudi financirajo enake strukture, obstaja neobvladano tveganje, da se financirajo isti projekti iz več virov, saj urad nima pregleda nad vsemi načrtovanimi viri, ki sodelujejo pri sofinanciranju izvedbe projektov Slovencev v zamejstvu in po svetu. Poudariti moramo, da ne glede na to, da je večina finančne podpore Slovincem v zamejstvu in po svetu zagotovljena s stalnima proračunskima postavkama v letnem proračunu pri uradu, obstaja neobvladano tveganje, da se z vsemi načrtovanimi sredstvi v državnem proračunu ne zasledujejo učinki, ki temeljijo na namenih in ciljih, ki si jih je s sprejetjem resolucij in strategij zastavila Republika Slovenija za krepitev slovenskih skupnosti v zamejstvu in po svetu.

2.1.4.e Urad mora pri načrtovanju razdeljevanja finančne podpore Slovincem v zamejstvu in po svetu upoštevati potrebe, interese, ocene ter predloge Slovencev zunaj Republike Slovenije, vendar urad od njih ne pridobi informacij o potrebah in interesih, da bi te informacije neposredno uporabil pri načrtovanih učinkih, ki jih želi doseči z letnim finančnim načrtom. Tovrstne potrebe struktur Slovencev v zamejstvu in po svetu se odražajo šele v prijavljenih oziroma odobrenih projektih na javnih razpisih za področji A in B.

⁵⁵ 3. člen odloka.

⁵⁶ Št. 530-6/2012/1 z dne 20. 12. 2012.

2.1.5 Ustreznost načrtovanih učinkov dodeljevanja sredstev

Presojali smo ustreznost načrtovanih neposrednih učinkov dodeljevanja sredstev, ki jih je urad določil s podprogramom v proračunu za leto 2015, in sicer smo preverili, ali so bili načrtovani neposredni učinki in vhodni kazalniki podprograma merljivi⁵⁷.

Načrtovane učinke dodeljevanja sredstev strukturam Slovencev zamejstvu in po svetu v letu 2015 je urad opisal v obrazložitvah posebnega dela proračuna za leto 2015, in sicer v okviru opisa ukrepov 1537-11-0001 – Sofinanciranje dejavnosti Slovencev po svetu in 1537-11-0003 – Sofinanciranje dejavnosti Slovencev v sosednjih državah (povezava s točko 2.1.4 tega poročila). Za vsak ukrep sta bila določena dva kazalnika⁵⁸ in navedeno je bilo, da je dosežena vrednost ukrepov izvedba javnega razpisa za sofinanciranje programov in projektov Slovencev po svetu in javnega razpisa za sofinanciranje programov in projektov Slovencev v sosednjih državah ter izvedba ostalih aktivnosti na področju sodelovanja s Slovenci po svetu in v zamejstvu. Kot kazalnik izvedbe ukrepa 1537-11-0001 – Sofinanciranje dejavnosti Slovencev po svetu je določena izvedba v višini 85 odstotkov izhodiščne vrednosti, ki se nanaša na leto 2011, in načrtovano 260 izvajalcev oziroma prejemnikov in 520 programov. Podobno je pri ukrepu 1537-11-0003 – Sofinanciranje dejavnosti Slovencev v sosednjih državah, kjer sta načrtovana vhodna kazalnika 400 izvajalcev oziroma prejemnikov in 800 programov.

2.1.5.a Neposredni učinki, ki jih je urad načrtoval s sprejetim proračunom za leto 2015, so opisni. Opisani načrtovani neposredni učinki so razumljivi in nedvoumni, pomembni ter dosegljivi, saj je urad načrtoval samo takšne neposredne učinke, ki se ponavljajo iz preteklih let.

2.1.5.b Urad v sprejetem proračunu za leto 2015 pri določitvi neposrednih učinkov ni izvedel nobenih analiz oziroma primerjav, s katerimi bi lahko utemeljil načrtovane neposredne učinke, temveč je samo povzel cilje iz strokovnih izhodišč oziroma izkušenj in poznavanja zaposlenih ter cilje iz strateških dokumentov. Edini neposredni učinek, ki ga je urad dodatno načrtoval za leto 2015 glede na predhodno leto, je sofinanciranje izdajanja osrednje revije za Slovence po svetu, ki pa je izhajala že pred letom 2014, ter vzpostavitev spletnega portala, ki je edina novost v finančnem načrtu. Ocenjujemo, da bi urad za določitev neposrednih učinkov moral opraviti analize stanja in potreb struktur Slovencev zunaj meja. Obravnavane ciljne skupine so namreč zelo specifične. Njihova skupna značilnost je pomanjkanje kulturnega, prosvetnega, gospodarskega in političnega stika s Slovenijo ter zamiranje slovenske besede, hkrati pa so podvržene neprestanim spremembam in vplivom iz gospodarskega, političnega in socialnega okolja, zato bi morali njihove potrebe dodatno analizirati in se primerno odzvati na ugotovljeno stanje.

2.1.5.c Načrtovani neposredni učinki v sprejetem proračunu urada za leto 2015 niso bili merljivi, saj niso bili zastavljeni tako, da bi bilo njihovo doseganje mogoče meriti s kazalniki in indikatorji za spremljanje doseganja načrtovanih učinkov. V sprejetem proračunu je bilo na posameznih ukrepih

⁵⁷ Merljivost: cilji so zastavljeni tako, da je njihovo doseganje mogoče meriti s kazalniki in indikatorji za spremljanje doseganja ciljev in je mogoče informacije o dosežkih tudi preveriti.

⁵⁸ I05390 – Izvedba javnega razpisa za sofinanciranje programov in projektov Slovencev po svetu, I05399 – Izvedba ostalih aktivnosti na področju sodelovanja s Slovenci po svetu, I05391 – Izvedba javnega razpisa za sofinanciranje programov in projektov Slovencev v sosednjih državah in I05403 – Izvedba aktivnosti v okviru sodelovanja s Slovenci v sosednjih državah.

načrtovanih več učinkov, kazalniki pa so načrtovani za vse načrtovane neposredne učinke skupaj in niso ločeno navedeni po posameznih neposrednih učinkih. Prav tako ni razvidna povezava med načrtovanimi letnimi učinki in kazalniki. Tako dosežkov ni bilo mogoče preveriti in se opredeliti, ali so bili posamezni učinki doseženi. Tako neposredni učinek, kot ga je zastavil urad, na primer: povečanje obsega sodelovanja nevladnih organizacij, organizacij civilne družbe, gospodarskih, kulturnih, izobraževalnih, znanstvenih in ostalih pravnih subjektov iz Republike Slovenije s posamezniki, organizacijami, ustanovami in gospodarskimi subjekti Slovencev zunaj Republike Slovenije, ni preverljiv, in sicer ali je bil v letu 2015 dosežen, saj urad ni določil indikatorja, ki bi omogočil, da se informacija o doseženem tudi preveri.

2.2 Dodeljevanje sredstev

2.2.1 Postopek dodeljevanja finančne podpore

Preverili smo, ali je urad ravnal učinkovito pri financiranju struktur Slovencev v zamejstvu in po svetu, oziroma ugotavljali, ali je urad finančno podporo za vzdrževanje struktur in dejavnosti Slovencev zunaj Republike Slovenije v letu 2015 razdelil na podlagi javnih razpisov, kot je določeno z uredbo.

V 45. členu ZORSSZNM je določeno, da Republika Slovenija s finančno podporo pomaga vzdrževati strukture in dejavnosti Slovencev zunaj Republike Slovenije, v 46. členu pa, da je večina finančne podpore Slovincem v zamejstvu in po svetu zagotovljena s posebnima stalnima proračunskima postavkama v rednem letnem državnem proračunu ter da se proračunski postavki nahajata pri uradu. V skladu s 47. členom ZORSSZNM se postopek razdeljevanja finančne podpore, s katero Republika Slovenija pomaga vzdrževati strukture in dejavnosti Slovencev zunaj Republike Slovenije, izvede na podlagi uredbe.

Urad razdeljuje sredstva po uredbi na podlagi javnih razpisov. V skladu s 5. členom uredbe predstojnik urada lahko izjemoma z odločbo brez javnega razpisa razdeli sredstva, če se program ali projekt financira iz intervencijskih sredstev urada in če je to neogibno nujno zaradi kratkega časa, ki je na razpolago za odločitve o financiranju⁵⁹. Sredstva se po uredbi lahko pridobijo na podlagi pisnih vlog. Sofinanciranje se praviloma izvaja za aktivnosti, ki so bile ali bodo izvedene v tekočem proračunskem letu. Na podlagi določb uredbe urad presoja in odloča o tem, ali prosilec izpolnjuje pogoje in merila za dodelitev finančne podpore. Vrste programov ali projektov, ki se razpisujejo, se določijo z opredelitvijo dveh področij, v kateri spadajo ti programi ali projekti⁶⁰ (v nadaljevanju: razpisno področje):

- razpisno področje A: finančna podpora avtohtoni slovenski narodni skupnosti v zamejstvu;
- razpisno področje B: finančna podpora Slovincem po svetu.

Urad lahko v tekočem letu na posameznem razpisnem področju objavi več javnih razpisov ali skupni javni razpis za obe razpisni področji. Postopek izbire programov in projektov na podlagi javnega razpisa se

⁵⁹ Višina intervencijskih sredstev se določi z letnim ali večletnim programom izvajanja finančne podpore in znaša največ 10 odstotkov, ki so z državnim proračunom namenjena za izpolnjevanje ustavnih obveznosti (podpora avtohtoni slovenski narodni skupnosti v zamejstvu in podpora Slovincem po svetu).

⁶⁰ 6. člen uredbe.

izvede po naslednjem zaporedju⁶¹: uvedba postopka⁶², priprava vlog za obravnavo⁶³, izdaja sklepov o zavržbi nepopolnih in nepravočasnih vlog, ocenjevanje vlog in oblikovanje končnega predloga strokovne komisije in izdaja odločb.

Urad je imel v letu 2015 za ukrep 1537-11-0001 – Sofinanciranje dejavnosti Slovencev po svetu in ukrep 1537-11-0003 – Sofinanciranje dejavnosti Slovencev v sosednjih državah realizacijo izdatkov na sedmih proračunskih postavkah, kar je prikazano v tabeli 2. Največji delež (95,5 odstotka oziroma 6.752.263 evrov) se nanaša na proračunski postavki 5500 – Ustavne obveznosti – podpora Slovincem po svetu in 5479 – Ustavne obveznosti – podpora avtohtoni slovenski narodni skupnosti v zamejstvu. Za izdajanje osrednje revije Moja Slovenija in vzpostavitev ter vzdrževanje spletnega mesta za obveščanje Slovencev v zamejstvu in po svetu je urad namenil 87.438 evrov oziroma 1,2 odstotka. Preostali izdatki v skupnem znesku 233.170 evrov oziroma 3,3 odstotka so bili realizirani v okviru štirih proračunskih postavk, od katerih se vsaka proračunska postavka nanaša na eno od štirih organizacij: Rafaelovo družbo, Združenje Slovenska izseljenska matica, Društvo Svetovni slovenski kongres in Društvo Slovenija v svetu.

Tabela 2: Obseg izdatkov – transferov urada v letu 2015 po proračunskih postavkah

Proračunska postavka	Realizacija 2015 v evrih	Delež v odstotkih
5500 Ustavne obveznosti – podpora Slovincem po svetu	758.519	10,8
5479 Ustavne obveznosti – podpora avtohtoni slovenski narodni skupnosti v zamejstvu	5.993.745	84,8
6432 Osrednja revija in spletno mesto	87.438	1,2
5838 Rafaelova družba	35.625	0,5
5494 Združenje Slovenska izseljenska matica	73.370	1,0
5489 Društvo Svetovni slovenski kongres	73.370	1,0
5484 Društvo Slovenija v svetu	50.805	0,7
Skupaj	7.072.871	100,0

Vira: Zaključni računa proračuna Republike Slovenije za leto 2015 in podatki urada.

Na proračunskih postavkah 5500 – Ustavne obveznosti – podpora Slovincem po svetu in 5479 – Ustavne obveznosti – podpora avtohtoni slovenski narodni skupnosti v zamejstvu so bili poleg transferov realizirani tudi tekoči odhodki.

V skladu s 5. členom uredbe je urad za sofinanciranje aktivnosti in dejavnosti organizacij in posameznikov v sosednjih državah in po svetu ter organizacij, ustanov in posameznikov, ki delujejo v Republiki Sloveniji

⁶¹ 7. člen uredbe.

⁶² Sprejetje sklepa o uvedbi postopka, objava javnega razpisa in priprava razpisne dokumentacije.

⁶³ Prispetje in evidentiranje vlog, prispelih na javni razpis, odpiranje vlog, prispelih na javni razpis, in pošiljanje pozivov za dopolnitev nepopolnih vlog, prispelih na javni razpis.

na področju povezovanja s Slovenci v zamejstvu in po svetu, v letu 2015 izvedel dva javna razpisa, in sicer javni razpis za področje A in javni razpis za področje B. Sofinanciranje se praviloma izvaja za aktivnosti, ki so bile ali bodo izvedene v tekočem proračunskem letu⁶⁴.

Javni razpis za področje A

Urad je v letu 2015 na podlagi javnega razpisa za področje A izplačal 5.752.145 evrov. Poleg tega zneska je s proračunske postavke 5479 – Ustavne obveznosti – podpora avtohtoni slovenski narodni skupnosti v zamejstvu v letu 2015 izplačal za intervencijska sredstva še 241.600 evrov, za nagradni natečaj 2.133 evrov in 972 evrov za izvedbo zasedanja Slovensko-madžarske komisije za spremljanje položaja manjšin v Lendavi.

Strokovna komisija urada je za javni razpis za področje A za leto 2015 predlagala razdelitev 6.088.500 evrov, zaradi omejitve proračuna na proračunski postavki 5497 – Ustavne obveznosti – podpora avtohtoni slovenski narodni skupnosti v zamejstvu na 6.000.000 evrov pa je pristojni minister na podlagi drugega odstavka 16. člena uredbe odločil drugače, pri čemer je svojo obrazložitev utemeljil. Pred sprejetjem odločitve se je posvetoval s strokovno komisijo urada, predstavniki slovenske manjšine in sodelavci z urada. Pri odločitvi je izhajal iz treh ciljev:

- uskladitev podpore s proračunsko postavko v znesku 6.000.000 evrov;
- ohraniti vitalne funkcije slovenskih skupnosti v zamejstvu;
- uskladiti potrebe skupnosti v štirih državah na način, da se ohranijo vitalne funkcije in zagotovi nemoteno delovanje.

V tabeli 3 je za javni razpis za področje A prikazan skupni obseg zaprošenih, odobrenih in izplačanih sredstev prosilcem iz Italije, Avstrije, Madžarske in Hrvaške, predlagan po mnenju krovnih organizacij, strokovne komisije urada ter po končni odločitvi pristojnega ministra.

Tabela 3: Razdelitev sredstev po javnem razpisu za področje A

v evrih					
Država prejemnika sredstev	Zaprošen znesek	Mnenje krovnih organizacij	Predlog strokovne komisije	Odločitev pristojnega ministra	Izplačilo v letu 2015
Avstrija	4.177.022	2.245.000	2.285.300	2.075.965	2.069.145
Hrvaška	414.749	/	304.300	270.000	270.000
Italija	5.459.091	2.908.400	3.012.400	2.930.400	2.926.500
Madžarska	658.660	613.000	486.500	486.500	486.500
Skupaj	10.709.522	5.766.400	6.088.500	5.762.865	5.752.145

Vir: podatki urada.

⁶⁴ Peti odstavek 5. člena uredbe.

Javni razpis za področje B

Urad je v letu 2015 na podlagi javnega razpisa za področje B izplačal 672.900 evrov. Poleg tega zneska je urad s proračunske postavke 5500 – Ustavne obveznosti – podpora Slovincem po svetu v letu 2015 izplačal za intervencijska sredstva 40.570 evrov in 185.523 evrov za različne seminarje, izvedbo Sveta za Slovence po svetu in drugo, kot je prikazano v tabeli 4.

Tabela 4: Izplačila urada s proračunske postavke 5500 – Ustavne obveznosti – podpora Slovincem po svetu v letu 2015

v evrih

Namen izplačila	Znesek
Javni razpis za področje B	672.900
Intervencijska sredstva	40.570
Stroški seminarja za učitelje slovenskega jezika iz prekomorskih držav	36.175
Poletne šole slovenskega jezika v Ljubljani ⁶⁵	55.176
Stroški izvedbe Sveta za Slovence po svetu	24.296
Nagradni natečaj	2.933
Izplačilo priznavalnin ⁶⁶	27.319
Stroški prireditve Dobrodošli doma 2014	17.498
Inštitut za narodnostna vprašanja	20.000
Ostalo ⁶⁷	2.126
Skupaj	898.993

Vir: podatki urada.

Strokovna komisija urada je za javni razpis za področje B za leto 2015 predlagala razdelitev 699.600 evrov⁶⁸ za⁶⁹:

- redno dejavnost 387.600 evrov;
- medije 79.500 evrov;
- založniško dejavnost 6.400 evrov;
- arhivsko dejavnost 15.500 evrov;
- strokovno-raziskovalno delo 2.350 evrov;

⁶⁵ Izplačila Univerzi v Ljubljani, Filozofski fakulteti – Center za slovenščino, Ljubljana, Dijaškemu domu Bežigrad, Ljubljana in Univerzi na Primorskem, Fakulteti za humanistične študije, Koper.

⁶⁶ Drugi odstavek 85. člena ZORSSZNM.

⁶⁷ Izplačila Arhivu Republike Slovenije za delo na terenu, tečajne razlike, refundacije, stroški poslovne konference.

⁶⁸ Prvotno je bilo za ta razpis načrtovano 800.000 evrov, zaradi rebalansa proračuna je bil znesek zmanjšan.

⁶⁹ Predstojnik urada ni spremenil odločitve komisije.

- organizacijo prireditev iz izseljenstva v Sloveniji 92.850 evrov;
- gostovanje športne, kulturne, šolske ali druge skupine iz izseljenstva v Sloveniji 64.500 evrov;
- gostovanje skupin iz Slovenije v izseljenstvu 21.700 evrov;
- gostovanje skupin v isti ali drugi državi zunaj Slovenije 10.000 evrov;
- zagonska sredstva ob ustanovitvi novega društva 2.200 evrov;
- drugo 17.000 evrov.

Zaprošena, odobrena in razdeljena sredstva prosilcem za javni razpis za področje B po posameznih državah so prikazana v tabeli 5.

Tabela 5: Razdelitev sredstev po javnem razpisu za področje B

v evrih

Država prejemnika sredstev	Zaprošen znesek	Predlog strokovne komisije	Izplačilo v letu 2015
Argentina	540.818	154.200	150.200
Slovenija	522.347	101.750	89.050
Bosna in Hercegovina	194.601	81.800	78.300
Srbija	158.765	70.600	70.600
Nemčija	148.050	75.350	70.050
Kanada	177.010	34.200	34.200
Hrvaška	70.946	34.000	34.000
ZDA	93.605	27.200	26.000
Avstralija	116.523	25.100	25.100
Makedonija	121.450	18.900	18.900
Francija	58.780	15.350	15.350
Švedska	69.060	14.350	14.350
Ostale države skupaj ⁷⁰	240.411	46.800	46.800
Skupaj	2.512.366	699.600	672.900

Vir: podatki urada.

2.2.1.a ZORSSZNM v 50. členu določa, da imajo možnost za pridobitev finančnih podpor iz Republike Slovenije vsi Slovenci v zamejstvu, zdomci, izseljenci in njihovi potomci ter tudi vse njihove organizacije. ZORSSZNM pa v drugem odstavku 54. člena določa, da finančne podpore lahko prejmejo

⁷⁰ Avstrija, Belgija, Brazilija, Češka, Črna gora, Egipt, Finska, Italija, Irska, Kitajska, Luksemburg, Madžarska, Mehika, Nizozemska, Slovaška, Španija, Švica, Urugvaj.

tudi posamezniki, ustanove, društva, organizacije in poslovni subjekti, ki v Republiki Sloveniji delujejo na področju povezovanja in sodelovanja s Slovenci v zamejstvu in po svetu. Uredba v 1. členu oži to določbo tako, da omeji prejemnike sredstev finančne podpore iz Republike Slovenije samo na organizacije civilne družbe, ki sodelujejo s Slovenci zunaj Republike Slovenije. V praksi urad dodeljuje sredstva tudi posameznikom, ustanovam, društvom, organizacijam in poslovnim subjektom, ki v Republiki Sloveniji delujejo na področju povezovanja in sodelovanja s Slovenci v zamejstvu in po svetu, kar ZORSSZNM omogoča.

2.2.1.b Urad je v javnem razpisu za področje A navedel, da se na javni razpis lahko prijavijo le pravne osebe, ki delujejo na področju avtohtone slovenske narodne skupnosti v zamejstvu, čeprav ZORSSZNM⁷¹ in uredba⁷² omogočata finančne podpore tudi posameznikom, ki na tem področju delujejo v zamejstvu ali v Sloveniji, in ustanovam, društvom, organizacijam in poslovnim subjektom, ki na tem področju delujejo v Republiki Sloveniji. Urad je z navedeno omejitvijo onemogočil možnost prijave na razpis posameznikom, ki delujejo na področju povezovanja in sodelovanja s Slovenci v zamejstvu in v Sloveniji, ter ustanovam, društvom, organizacijam in poslovnim subjektom, ki na tem področju delujejo v Republiki Sloveniji. Zato je veliko potencialnih prejemnikov, ki niso imeli možnosti za sodelovanje na javnem razpisu, vlagalo pisne vloge za pridobitev intervencijskih sredstev, čeprav so do intervencijskih sredstev upravičeni samo projekti, pri katerih je to neogibno nujno zaradi kratkega časa, ki je na razpolago za odločitev o financiranju⁷³.

2.2.1.1 Krovne organizacije

Pri razdeljevanju sredstev mora urad upoštevati potrebe, interese, ocene ter predloge Slovencev zunaj Republike Slovenije, ki so podlaga za presojo upravičenosti posameznih prosilcev do finančnih podpor iz Republike Slovenije. V osmem odstavku 12. člena uredbe je določeno, da komisije za odpiranje vlog javnega razpisa za področje A pripravijo vsebinski povzetek vlog in pridobijo usklajeno mnenje krovnih organizacij o vlogah prosilcev ter vse skupaj posredujejo strokovni razpisni komisiji urada. Krovne organizacije pri oblikovanju mnenja upoštevajo merila, navedena v razpisu, navodilo urada in dolgoročni načrt dejavnosti manjšinske skupnosti. Za vloge prosilcev iz Republike Slovenije komisiji ni treba pridobiti mnenja krovnih organizacij.

Urad je v objavljenem javnem razpisu za področje A navedel, da krovne organizacije pred obravnavo vlog pri strokovni komisiji pripravijo usklajen predlog finančne podpore prosilcem, pri oblikovanju mnenja pa morajo upoštevati merila, navedena v razpisu, navodilo urada in dolgoročni načrt manjšinske skupnosti. Urad je 17. 10. 2014 osmim krovnim organizacijam⁷⁴ poslal poziv za imenovanje pooblaščenih oseb za sprejem vlog ter članov komisije za odpiranje vlog, prispelih na javni razpis za področje A. Pristojni minister je 20. 10. 2014 izdal štiri odločbe o imenovanju komisij za odpiranje vlog prosilcev z Madžarske, Hrvaške, iz Avstrije s sedežem na avstrijskem Koroškem in na Dunaju in iz Italije, v katerih je opredelil tudi postopek odpiranja vlog ter ravnanje komisij v primeru prejema nepopolnih vlog. V odločbah je urad

⁷¹ Drugi odstavek 45. člena in 50. člen ZORSSZNM.

⁷² 1. člen in 2. člen uredbe.

⁷³ 5. člen uredbe.

⁷⁴ Slovenska kulturno-gospodarska zveza, Italija, Svet slovenskih organizacij, Italija, Zveza slovenskih organizacij, Avstrija, Narodni svet koroških Slovencev, Avstrija, Skupnost koroških Slovencev in Slovenk, Avstrija, Skupnost koroških Slovencev, Avstrija, Zveza Slovencev na Madžarskem in Zveza slovenskih društev na Hrvaškem.

navedel, da morajo komisije za odpiranje vlog⁷⁵ za javni razpis za področje A pripraviti vsebinski povzetek vlog, pridobiti usklajeno mnenje krovnih organizacij o vlogah prosilcev ter vse skupaj posredovati strokovni razpisni komisiji urada. V odločbah je tudi navedeno, da morajo krovne organizacije pri oblikovanju mnenja upoštevati merila, navedena v razpisu, navodilo urada in dolgoročni načrt manjšinske skupnosti.

2.2.1.1.a Urad v postopku izvedbe javnega razpisa za področje A usklajenega mnenja o vlogah prosilcev krovne organizacije za Hrvaško ni pridobil, kot je to določeno v 12. členu uredbe. Kljub posredovanju urada usklajenega mnenja o vlogah prosilcev krovne organizacije za Hrvaško ni uspel pridobiti.

Pojasnilo urada

Krovno organizacijo za Hrvaško je urad večkrat pozval k oddaji usklajenega mnenja o vlogah prosilcev, vendar mnenja ni posredovala.

2.2.1.2 Intervencijska sredstva

Predstojnik urada lahko izjemoma z odločbo brez javnega razpisa razdeli sredstva, če se program ali projekt financira iz intervencijskih sredstev urada in če je to neogibno nujno zaradi kratkega časa, ki je na razpolago za odločitve o financiranju, kar je v skladu z drugim odstavkom 5. člena uredbe. Višina intervencijskih sredstev se določi z letnim ali večletnim programom izvajanja finančne podpore in znaša največ 10 odstotkov sredstev, ki so z državnim proračunom namenjena za izpolnjevanje ustavnih obveznosti (podpora avtohtoni slovenski narodni skupnosti v zamejstvu in podpora Slovincem po svetu). Intervencijska sredstva se lahko pridobijo na podlagi pisnih vlog, ki jih prosilci vložijo na podlagi izvedenega javnega razpisa ali pisnih vlog za dodelitev intervencijskih sredstev za sofinanciranje posameznih dejavnosti in struktur, ki so v skladu z namenom uredbe.

Urad je v letu 2015 izplačal intervencijska sredstva⁷⁶ v znesku 282.170 evrov, od tega je največji znesek prejelo društvo Glasbena šola Avstrija za kritje finančnih obveznosti, in sicer 127.000 evrov.

2.2.1.2.a Urad je leta 2015 za organizacijo prireditve Dobrodošli doma namenil intervencijska sredstva v znesku 11.951 evrov. Ker gre za prireditve, ki jo urad izvaja že vrsto let in za katero je načrtovano, da se izvaja vsakoletno, ocenjujemo, da intervencijska sredstva niso primeren vir in način plačila izvajalcev na tej prireditvi. Namen intervencijskih sredstev je financiranje programov ali projektov, ki jih izvajalci ali urad niso mogli načrtovati v času izvedbe javnih razpisov, izvedba pa je pomembna z vidika spodbujanja in ohranjanja struktur ter dejavnosti in razvoja slovenske identitete zunaj Republike Slovenije.

2.2.1.2.b Urad je v letu 2015 izplačal intervencijska sredstva v znesku 23.000 evrov Osnovni šoli Kuzma za plačo vzgojiteljice v slovenskih vrtcih v Porabju. Osnovna šola Kuzma je vložila dve pisni vlogi za dodelitev intervencijskih sredstev za sofinanciranje⁷⁷ in z uradom sklenila dve pogodbi⁷⁸. Urad že vrsto

⁷⁵ Te je imenoval urad pri krovnih organizacijah za Madžarsko, Hrvaško, Avstrijo in Italijo.

⁷⁶ Izplačila urada v letu 2015 za intervencijska sredstva za Slovence v zamejstvu in po svetu so prikazana v prilogi 3 in prilogi 4 tega poročila.

⁷⁷ Št. 5320-6/2014/1 z dne 27. 11. 2014 in št. 5320-6/2014/3 z dne 7. 5. 2015.

⁷⁸ Pogodba Z-IS-1/15 z dne 16. 12. 2014 za sofinanciranje v znesku 10.000 evrov in Pogodba Z-IS-14/15 z dne 28. 5. 2015 za sofinanciranje v znesku 13.000 evrov.

let problematiko reševanja vključevanja slovenščine v porabske vrtce rešuje s financiranjem plače ene vzgojiteljice, ki tedensko obiskuje slovenske otroke v petih vrtcih in z njimi izvaja program učenja slovenščine. Po navedbah urada gre za zelo kakovosten pristop učenja slovenščine, ki iz tega okolja izginja. Osnovna šola Kuzma je uradu posredovala obširno zaključno letno poročilo za leto 2015 o izvajanju programa s priloženimi plačilnimi listami vzgojiteljice. Urad je za financiranje projekta slovenske vzgojiteljice v porabskih vrtcih porabil intervencijska sredstva, čeprav so intervencijska sredstva namenjena projektom oziroma programom, ki nimajo trajne narave.

Ukrepi urada

Urad je v okviru sprejetega proračuna za leto 2017 pravice porabe za financiranje programa izvedbe vključevanja slovenščine v porabske vrtce prenesel na ministrstvo, pristojno za šolstvo. Prenos pravic porabe je bil izveden s sklepom vlade⁷⁹.

2.2.1.2.c Urad je izplačilo Svetovnemu slovenskemu kongresu v znesku 5.000 evrov in izplačilo Združenju Slovenska izseljenska matica v znesku 2.000 evrov izvedel iz intervencijskih sredstev, ki se lahko nanašajo samo na neogibno nujne projekte, pri katerih je za odločitev o financiranju na razpolago kratek čas. Oba prejemnika sredstev sta sredstva pridobila tudi v okviru rednih javnih razpisov in že v vlogah na javni razpis navedla projekte, za katere sta naknadno zaprosila še za intervencijska sredstva. Gre torej za izvedbo projektov, ki sta jih prejemnika lahko načrtovala že daljše obdobje pred izvedbo, ker pa v okviru javnega razpisa sredstev za te projekte nista uspela pridobiti, urad ni ravnal učinkovito, ko je za te projekte odobril intervencijska sredstva.

2.2.1.3 Financiranje Rafaelove družbe, Združenja Slovenska izseljenska matica, Društva Svetovni slovenski kongres in Društva Slovenija v svetu

Urad je z Rafaelovo družbo⁸⁰, Združenjem Slovenska izseljenska matica⁸¹, Društvom Svetovni slovenski kongres⁸² in Društvom Slovenija v svetu⁸³ sklenil posamezne, vsebinsko enake neposredne pogodbe o sofinanciranju dejavnosti medsebojnega povezovanja Slovencev po svetu in izboljševanja odnosov med njimi in Republiko Slovenijo v letu 2015. V pogodbah je določeno, da je predmet pogodb sofinanciranje delovanja v letu 2015 in da so sredstva namenjena pokrivanju dela materialnih stroškov, stroškov storitev in stroškov dela zaposlenih. Določeno je še, da organizacije do 15. dne v mesecu uradu predložijo vsebinska in finančna poročila za pretekli mesec ter da lahko urad kadar koli preverja namensko porabo sredstev. Do 31. 1. 2016 so organizacije morale uradu predložiti letno vsebinsko in finančno poročilo ter bilanco stanja in bilanco uspeha za leto 2015. V primeru nenamenske porabe morajo organizacije sredstva vrniti skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi. Pred sklenitvijo navedenih pogodb je predstojnik urada opravil ločene pogovore⁸⁴ s predstavniki teh organizacij in jim predstavil zmanjšanje načrtovanih sredstev

⁷⁹ Št. 41012-22/2017/3 z dne 4. 4. 2017.

⁸⁰ Pogodba o sofinanciranju za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2015 z dne 16. 2. 2016 za sofinanciranje v znesku 35.625 evrov.

⁸¹ Pogodba o sofinanciranju za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2015 z dne 16. 2. 2016 za sofinanciranje v znesku 73.370 evrov.

⁸² Tako kot opomba 81.

⁸³ Pogodba o sofinanciranju za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 2015 z dne 16. 2. 2016 za sofinanciranje v znesku 50.805 evrov.

⁸⁴ Zapisnik pogovorov pristojnega ministra s predstavniki nevladnih organizacij s področja Slovencev po svetu z dne 29. 1. 2015.

za to področje. Po navedbah urada so se izplačila tem organizacijam na teh proračunskih postavkah vedno izvrševala s sklenitvijo neposrednih pogodb s temi organizacijami. Izplačila dogovorjenega zneska potekajo v dvanajstih enkrat mesečno.

2.2.1.3.a Ugotovili smo, da urad ni imel pravne podlage za izplačila teh sredstev, saj z organizacijami ne bi smel skleniti neposrednih pogodb. Postopek razdeljevanja sredstev bi moral opraviti v skladu z uredbo⁸⁵, ki določa, da urad sredstva razdeljuje na podlagi javnih razpisov. Urad je z izplačevanjem sredstev navedenim štirim organizacijam v skupnem znesku 233.170 evrov v letu 2015 neučinkovito dodelil sredstva, saj jih ni dodelil na podlagi izvedenega javnega razpisa.

Ukrepi urada

Urad je organizacijam Rafaelova družba, Združenje Slovenska izseljenska matica, Društvo Svetovni slovenski kongres in Društvo Slovenija v svetu sredstva za delovanje v letu 2017 odobril na podlagi izvedenega Javnega razpisa za razpisni področji A in B v letu 2017: finančna podpora avtohtoni slovenski narodni skupnosti v zamejstvu in Slovincem po svetu.

2.2.1.4 Financiranje obveščanja na področju tiskanih medijev

ZORSSZNM v 31. členu določa, da Republika Slovenija podpira obveščanje na področju tiskanih medijev tako, da tiskanim medijem nacionalnega pomena za obveščanje Slovencev v zamejstvu in po svetu namenja ustrezno finančno podporo, ki omogoča njihovo izhajanje, in da so do podpore upravičeni mediji, ki imajo status tiskanega medija nacionalnega pomena za obveščanje Slovencev v zamejstvu in po svetu. Hkrati določa, da o pridobitvi in odvzemu statusa tiskanega medija nacionalnega pomena za obveščanje Slovencev v zamejstvu in po svetu odloča urad na podlagi izpolnjevanja kriterijev za pridobitev statusa tiskanega medija nacionalnega pomena⁸⁶. Urad o pridobitvi in odvzemu statusa tiskanega medija nacionalnega pomena za obveščanje Slovencev v zamejstvu in po svetu še ni odločal in tovrstnega statusa ni podelil nobenemu tiskanemu mediju.

Pojasnilo urada

Urad ne razpolaga z evidenco medijev, ki bi imeli status tiskanega medija nacionalnega pomena za obveščanje Slovencev v zamejstvu in po svetu, ker še noben tiskan medij v Republiki Sloveniji ni pridobil statusa nacionalnega pomena. Za ta status do sedaj ni zaprosil noben izdajatelj tiskanih medijev v Sloveniji, prav tako je urad samostojno pri spremljanju tiskanih medijev v Sloveniji ocenjeval, da glede na predpisane kriterije do sedaj še ni bilo medija, ki bi kriterije v celoti izpolnjeval in bi tako lahko bil upravičen do trajnega financiranja oziroma finančne podpore urada.

Urad je leta 2015 za namene obveščanja Slovencev v zamejstvu in po svetu izplačal finančno podporo v skupnem znesku 964.007 evrov, brez izplačil družbi Domus, d. o. o., Ljubljana (v nadaljevanju: družba Domus) za izdajanje revije in vzdrževanje portala Moja Slovenija. Od tega zneska je za obveščanje Slovencev v zamejstvu namenil 938.507 evrov oziroma 97,4 odstotka vseh sredstev, za obveščanje Slovencev po svetu pa 25.500 evrov oziroma 2,6 odstotka vseh sredstev. S finančno podporo za obveščanje Slovencev po svetu je urad podprl izhajanje osmih tiskanih medijev, ki so prejeli bistveno nižje zneske kot sedem tiskanih medijev za obveščanje Slovencev v zamejstvu. Najvišji znesek 240.000 evrov podpore za obveščanje na področju tiskanih medijev je prejela družba PRAE s. r. l. –

⁸⁵ 47. člen ZORSSZNM.

⁸⁶ Vsebinski koncept, število naročnikov, izvajanje obveščanja Slovencev zunaj Republike Slovenije kot primarna dejavnost izdajatelja, čas dosedanjega izhajanja tega tiskanega medija in drugi kriteriji, določeni z zakoni ali podzakonskimi akti.

DZP, d. o. o. iz Italije, ki izdaja Primorski dnevnik. Drugi najvišji znesek 220.000 evrov finančne podpore je prejela družba SloMedia, Avstrija, ki izdaja tednik Novice⁸⁷.

2.2.1.4.a Urad je v letu 2015 na podlagi 14. člena, 15. člena in 24. člena ZORSSZNM, prvega odstavka 4. člena Zakona o medijih⁸⁸ in Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije⁸⁹ izvedel Javni razpis za izbor izdajatelja osrednje revije in spletnega portala za Slovence zunaj Republike Slovenije za leti 2015 in 2016⁹⁰ (v nadaljevanju: javni razpis za izdajatelja revije in spletnega portala). Javni razpis ni bil izveden z upoštevanjem uredbe, ki določa postopek razdeljevanja sredstev finančne podpore struktur in dejavnosti Slovencev zunaj Republike Slovenije, kot to določa 47. člen ZORSSZNM v povezavi s 45. členom ZORSSZNM. Izdajanje osrednje revije in spletnega portala za Slovence zunaj Republike Slovenije sodi v temeljni namen finančne podpore, s pomočjo katere Republika Slovenija pomaga vzdrževati strukture in dejavnosti Slovencev zunaj Republike Slovenije, ki pa so tudi edina ciljna publika. Glede na to, da izdajanje revije sodi v okvir rednih programov kulturnega sodelovanja s Slovenci zunaj Republike Slovenije, na kar se sklicuje tudi urad v 1. točki razpisne dokumentacije z navedbo prvega odstavka 24. člena ZORSSZNM⁹¹, bi moral biti postopek razdeljevanja sredstev finančne podpore izveden skladno z določili uredbe. Obvezna uporaba določil uredbe izhaja tudi iz prvega odstavka 215. člena Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije, ki določa, da se določbe tega pravilnika ne uporabljajo, če je postopek za dodelitev proračunskih sredstev za sofinanciranje dejavnosti, programov ali projektov urejen s posebnim zakonom ali podzakonskim predpisom.

Poleg tega bi moral urad pri pripravi tega razpisa pridobiti strokovno stališče ministrstva, pristojnega za kulturo⁹². Urad tega stališča za javni razpis ni pridobil, v strokovno komisijo za izvedbo postopka odpiranja in ocenjevanja vlog pa je bil vključen predstavnik ministrstva, pristojnega za kulturo.

2.2.2 Pogoji in merila za izbiro prejemnikov sredstev

Pri presojanju učinkovitosti izvajanja dodeljevanja sredstev smo med drugim preverjali, ali je urad za izbiro prejemnikov po javnem razpisu za področje A in javnem razpisu za področje B ter javnem razpisu za izdajatelja revije in spletnega portala določil ustrezne pogoje in merila. Merila morajo biti naravnana k ciljem iz dokumentov dolgoročnega načrtovanja ter k načrtovanim neposrednim učinkom.

Finančno podporo za vzdrževanje struktur in dejavnosti Slovencev zunaj Republike Slovenije lahko prejme prosilec, ki izpolnjujejo pogoje in merila, kot so določeni v ZORSSZNM. Ta v 51. členu določa naslednje pogoje:

- da si z enkratnim dejanjem ali s trajno dejavnostjo prizadeva za materialno, socialno, politično, kulturno ali duhovno dobrobit pripadnikov slovenskega naroda zunaj Republike Slovenije oziroma za ohranitev in krepitev njihove slovenske identitete;

⁸⁷ Seznam tiskanih medijev, ki so v letu 2015 prejeli finančno podporo urada, je v prilogi 4.

⁸⁸ Uradni list RS, 110/06-UPB1, 47/12.

⁸⁹ Uradni list RS, št. 50/07, 61/08, 3/13.

⁹⁰ Uradni list RS, št. 3/15.

⁹¹ Prvi odstavek 24. člena ZORSSZNM določa, da urad v okviru svojih pristojnosti skrbi za kulturno sodelovanje s Slovenci zunaj Republike Slovenije, ohranjanje kulturne dediščine ter za medsebojno izmenjavo dosežkov s tega področja.

⁹² Drugi odstavek 24. člena ZORSSZNM.

- da ima pozitiven odnos do povezovanja z matično domovino Republiko Slovenijo in
- da spoštuje postopke in obveznosti v zvezi z rabo proračunskih sredstev Republike Slovenije.

ZORSSZNM v 53. členu določa, da je višina finančne podpore odvisna od naslednjih meril, in sicer od:

- izpričane vloge prosilca in njegovega pomena znotraj posamezne slovenske skupnosti;
- obsega in kakovosti delovanja;
- velikosti in razvejanosti strukture;
- načrtov delovanja;
- dejanskih stroškov in potreb;
- nujnosti zadev;
- simbolne vrednosti enkratnega dejanja, trajnega delovanja ali materialnega pričevanja in
- višine finančne podpore, ki jo prosilec prejme z drugih virov.

Pogoje in merila posameznega razpisa mora predstojnik urada opredeliti v sklepu o začetku postopka za izvedbo javnega razpisa⁹³. V tretjem odstavku 9. člena uredbe je med drugim določeno, da mora javni razpis vsebovati:

- pogoje za kandidiranje na javnem razpisu in merila, s pomočjo katerih se med tistimi, ki izpolnjujejo pogoje, izberejo prejemniki sredstev, ter način uporabe in pomen posameznih meril in
- način določanja višine sredstev, ki jih prejme posamezni prejemnik.

Urad na podlagi določb uredbe presoja in odloča, ali prosilec izpolnjuje pogoje in merila za dodelitev finančne podpore. Pri razdeljevanju sredstev mora urad upoštevati analize, ocene, strategije ter interese Republike Slovenije in potrebe, interese, ocene ter predloge Slovencev zunaj Republike Slovenije⁹⁴. Za učinkovito dodeljevanje sredstev podpore Slovincem v zamejstvu in po svetu mora urad v javnih razpisih določiti takšne cilje in merila, ki so v skladu z navedenimi določbami, in zagotoviti, da cilji javnih razpisov izhajajo iz dokumentov načrtovanja in da se jih dosega s sistemom dodeljevanja sredstev. Urad mora javni razpis izvesti tako, da z njim zagotovi gospodarno in učinkovito porabo javnih sredstev in uspešno doseže cilje svojega delovanja, določene skladno s predpisi, ki urejajo porabo proračunskih in drugih javnih sredstev.

2.2.2.a V objavi javnega razpisa za področje A urad ni navedel ciljev javnega razpisa, temveč je navedel, da je namen razpisa vzdrževanje struktur in dejavnosti organizacij Slovencev v sosednjih državah. V javnem razpisu za področje B so v 2. točki navedeni namen⁹⁵ in cilji javnega razpisa. Cilji javnega razpisa za področje B so skladni s strateškimi dokumenti, to so:

- utrjevanje in ohranjanje narodne, jezikovne ter kulturne identitete;
- krepitev gospodarske dejavnosti;
- vključevanje mladih in dejavnosti za mlade;
- krepitev znanstvene dejavnosti;
- vzdrževanje struktur in dejavnosti Slovencev po svetu in
- medsebojno povezovanje oziroma čezmejno povezovanje.

⁹³ 8. člen uredbe.

⁹⁴ 48. člen ZORSSZNM.

⁹⁵ Spodbujanje dejavnosti Slovencev, ki živijo v tujini, in njihovo povezovanje z Republiko Slovenijo.

2.2.2.b Urad je v javnih razpisih za leto 2015 za razpisni področji A in B določil pogoje in osem meril, kot so določeni v 53. členu ZORSSZNM. V objavah obeh javnih razpisov in v razpisni dokumentaciji je šest meril⁹⁶ ovrednotenih s točkami, dve merili⁹⁷ pa sta ovrednoteni opisno. Samo nekaj kriterijev, ki jih je urad uporabil za ovrednotenje meril, se nanaša na neposredne učinke, ki jih je urad načrtoval v obrazložitvah proračuna za leto 2015, hkrati pa urad pri oblikovanju kriterijev ni upošteval potreb, interesov, ocen ter predlogov Slovencev zunaj Republike Slovenije. Zato menimo, da urad pri merilih večinoma ni uporabil takšnih kriterijev, ki bi prispevali k doseganju neposrednih učinkov, ki jih je urad načrtoval v sprejetem proračunu (povezava s točko 2.1.4 tega poročila).

Točkovno ovrednotena merila *izpričana vloga prosilca in njegov pomen znotraj slovenske skupnosti, načrti delovanja ter dejanski stroški in potrebe* so imela določene kriterije z navedbo največjega možnega števila doseženih točk, vendar ni bilo določeno, kako se dodeljujejo točke znotraj razpona možnih točk oziroma kateri pogoji morajo biti izpolnjeni za dodelitev točk znotraj posameznega razpona. Kriteriji niso bili določeni tako, da bi bilo mogoče najti povezavo z dodeljenim številom točk. Zato je imela strokovna komisija pri teh kriterijih možnost subjektivne presoje vlog znotraj razpona možnega števila točk.

Točkovno ovrednotena merila *kakovost delovanja, velikost in razvejenost struktur in višina finančne podpore, ki jo prosilec prejme iz drugih virov* so razdelana in vsebinsko ustrezna, vendar pri njih ni natančno navedeno, da se nanašajo na leto 2015⁹⁸. Opisno ovrednoteni merili *nujnost zadev*⁹⁹ in *simbolna vrednost enkratnega dejanja, trajnega delovanja ali materialnega pričevanja*¹⁰⁰ je urad določil tako, da sta možna odgovora na merili samo da ali ne¹⁰¹.

2.2.2.1 Financiranje obveščanja na področju tiskanih medijev in spletnem portalu

Urad je na podlagi javnega razpisa za izdajanje revije Moja Slovenija in upravljanje spletnega mesta www.slovinci.si izbral družbo Domus in z njo sklenil pogodbo¹⁰². Pogodba je bila sklenjena v vrednosti 170.000 evrov, od tega je bilo v letu 2015 izplačanih 87.438 evrov. V letu 2015 je družba Domus izdala tri revije in vzpostavila spletno mesto www.slovinci.si.

⁹⁶ Izpričana vloga prosilca in njegov pomen znotraj posamezne slovenske skupnosti, obseg in kakovost delovanja, velikost in razvejanost strukture, načrti delovanja, dejanski stroški in potrebe, višina finančne podpore, ki jo prosilec prejme iz drugih virov.

⁹⁷ Nujnost zadev, simbolna vrednost enkratnega dejanja, trajnega delovanja ali materialnega pričevanja.

⁹⁸ Gre za merila, za katera je pomembno, da se nanašajo na določeno obdobje, saj lahko med prejemniki med leti prihaja do bistvenih razlik.

⁹⁹ Nujno oziroma ni nujno.

¹⁰⁰ Simbolna vrednost obstaja oziroma simbolna vrednost ne obstaja.

¹⁰¹ Merili v razpisni dokumentaciji nista določeni na način, da bi bilo z njuno uporabo mogoče vnaprej opredeliti, kateri kriteriji morajo biti izpolnjeni za dodelitev najboljših ocen. Neustrezno opredeljen način uporabe opisnih meril dopušča subjektivno ovrednotenje meril, s čim se lahko bistveno vpliva na višino dodeljenih sredstev.

¹⁰² Št. 530-1/2014/33 z dne 31. 3. 2015.

2.2.2.1.a Urad je v javnem razpisu za izdajatelja revije in spletnega portala določil pet meril¹⁰³, ki pa niso bila oblikovana tako, kot jih za prosilce finančne podpore za vzdrževanje struktur Slovencev v zamejstvu in po svetu določajo 53. člen ZORSSZNM ter 4. in 6. točka 9. člena uredbe.

V Zapisniku o odpiranju in ocenjevanju vlog, prispelih na javni razpis za izbor izdajatelja osrednje revije in spletnega mesta za Slovence zunaj Republike Slovenije¹⁰⁴, je navedeno, da vse vloge izpolnjujejo pogoje iz javnega razpisa in se lahko vključijo v nadaljnji postopek ocenjevanja. Pri ocenjevanju prejetih vlog je ocenjevalna komisija presojala povezanost predloga programske in vsebinske zasnove revije ter spletnega portala z namenom, cilji in programskimi usmeritvami razpisa, pri čemer pa iz ocenjevanja in razvrščanja vlog glede na merila pri merilu *povezanost predloga programske in vsebinske zasnove revije ter spletnega portala z namenom, cilji in programskimi usmeritvami razpisa* ni razviden način uporabe tega merila in povezanost z dodeljenim številom točk. Iz ocenjevanja ni jasno, kakšen doprinos k dodeljenemu številu točk so imele pretekle izkušnje na področju obveščanja Slovencev v zamejstvu in po svetu¹⁰⁵.

2.2.2.1.b Zaključno poročilo¹⁰⁶ je družba Domus uradu predložila pravočasno, poročilo pa ne vsebuje bilance stanja ter izkaza uspeha, prav tako ni razvidna uspešnost projekta¹⁰⁷. V poročilu družbe Domus je navedeno, da je projekt izvajan uspešno, ni pa razvidna ocena projekta glede na cilje javnega razpisa, učinkovitost projekta skladno z merili iz priloge pogodbe in odstotek realizacije predvidenih vsebin, ki bi morale biti opravljene v posameznem mesecu¹⁰⁸. Ocena učinkovitosti projekta skladno z merili iz priloge pogodbe in odstotek realizacije predvidenih vsebin nista razvidna niti iz Letnega poročila o vsebinski in finančni kontroli projekta¹⁰⁹, ki ga je urad pripravil po prejemu letnega poročila družbe Domus. Urad je v tem poročilu preverjal namensko porabo sredstev za plačila po računih, ki jih je izvajalec uveljavljal pri zahtevkih po posameznih mesecih. Urad je šele pri letni kontroli ugotovil, da so bili računi, ki jih je družba Domus posredovala skupaj z zahtevki za posamezne mesece, plačani z zamikom in ne pred posredovanjem zahtevkov na urad, čeprav bi to moral ugotoviti že pred izplačilom mesečnih zahtevkov družbi Domus.

¹⁰³ Kakovost ter ujemanje predloga programske in vsebinske zasnove revije ter spletnega portala z namenom, cilji in programskimi usmeritvami razpisa, kakovost predloga celostne (tudi grafične) podobe tiskane revije, spletnega portala z e-revijo, kakovost ter uresničljivost poslovnega oziroma finančnega načrta projekta vključno z načrtom distribucije in trženja v in zunaj Slovenije, spodbujanje sodelovanja Slovencev zunaj Slovenije in v Sloveniji z revijo in spletnim portalom, ukvarjanje s tovrstno dejavnostjo v preteklosti.

¹⁰⁴ Z dne 9. 2. 2015.

¹⁰⁵ Ocenjevalna komisija je izbor družbe Domus med drugim utemeljila tako, da se je družba Domus v preteklosti že ukvarjala s tovrstno izdajateljsko dejavnostjo, čeprav v javnem razpisu urad med posebnimi pogoji ni zahteval preteklih referenc s področja predmeta javnega razpisa in so se v postopek ocenjevanja po predpisanih merilih lahko uvrstili tudi prijavitelji, ki pred prijavo na javni razpis z obveščanjem Slovencev v zamejstvu in po svetu niso imeli izkušenj.

¹⁰⁶ Z dne 29. 2. 2016.

¹⁰⁷ Skladno z 9. členom pogodbe mora letno zaključno poročilo vključevati tudi bilanco stanja in izkaz uspeha za preteklo leto ter elemente za oceno projekta glede na kazalce uspešnosti in učinkovitosti projekta skladno z merili, ki so bila opredeljena v prilogi pogodbe.

¹⁰⁸ V poročilu ni navedeno, da do roka iz priloge pogodbe ni bilo vzpostavljene spletne statistike obiska spletne strani, da je bilo moteno delovanje portala, da so bili neaktivni "gumbi" in podobno.

¹⁰⁹ Z dne 2. 3. 2016.

2.2.2.1.c Skladno s 4. členom pogodbe bi morala družba Domus v roku 30 dni od podpisa pogodbe, to je do 30. 4. 2015, oziroma najkasneje pred prvo izdajo tiskanega medija opraviti vpis tiskanega in spletnega medija v razvid medijev pri pristojnem ministrstvu, kot to določa drugi odstavek 12. člena Zakona o medijih. Ugotovili smo, da družba Domus ni bila vpisana v razvid medijev¹¹⁰ pri Ministrstvu za kulturo kot izdajatelj revije Moja Slovenija in kot izdajatelj spletnega mesta *www.slovinci.si*. V razvidu medijev je bil pri reviji Moja Slovenija vpisan izdajatelj družba Otroci, d. o. o., Ljubljana, spletnega medija *www.slovinci.si* pa ni v razvidu.

2.2.3 Pogodbena določila o namenu sredstev, obveznostih prejemnikov ter zavarovanju

Pri preverjanju, ali je urad učinkovito dodeljeval sredstva, smo med drugim preverjali, kako je urad v pogodbah s prejemniki sredstev določil namen sredstev, obveznosti prejemnika pri porabi prejetih sredstev, zavarovanje izpolnitve pogodbenih zavez ter ali je v pogodbah določil ustrezne dokaze o izvajanju obveznosti prejemnika.

Cilj urada je, da prejemnik sredstev izpolni pogodbena določila in s tem izvede namen financiranja. Če se pogodba kljub temu ne izpolni v skladu s pogodbenimi zahtevami in je razlog neizpolnitve pri prejemniku sredstev, ima urad možnost uveljavljanja pogodbenih sankcij. Urad lahko izvede različne vrste ukrepov, ki se nanašajo na prejemnike sredstev, in sicer od poziva za izpolnitev pogodbenih obveznosti, opomina, zavrnitve zahtevka do ukrepov, kot so uveljavljanje pogodbenih sankcij in instrumentov zavarovanja, ki so določeni v pogodbi.

Pri obravnavanem javnem razpisu za področje A je bilo s pogodbami določeno, da je predmet pogodb sofinanciranje rednega delovanja, pri javnem razpisu za področje B pa, da je predmet pogodb sofinanciranje programov in projektov Slovencev po svetu. V pogodbah¹¹¹ s prejemniki sredstev (za področji A in B) je navedeno, da so sredstva strogo namenska in jih sme prejemnik uporabljati izključno v skladu s pogoji, navedenimi v razpisu in pogodbi, ni pa določeno, kolikšni deleži dodeljenega zneska se lahko porabijo za materialne stroške, stroške dela in storitve. Skladno z drugim odstavkom 4. člena pogodbe morajo biti sredstva porabljena v letu 2015.

Obveznosti prejemnikov, opredeljene v pogodbah s prejemniki sredstev po razpisih za področji A in B, se nanašajo na:

- vodenje knjigovodstva o porabi sredstev v skladu z računovodskimi standardi ter hrambo podatkov in dokazil najmanj do 31. 12. 2020, predložitev celovitega vsebinskega in finančnega poročila o izvedbi rednega delovanja ter porabi sredstev uradu v predpisanem roku; obveščanje urada v primeru, da prejemnik ugotovi, da poročila ne more predložiti pravočasno¹¹²;

¹¹⁰ [URL: http://www.mk.gov.si/si/storitve/razvidi_evidence_in_registri/], razvid medijev z dne 2. 12. 2015, 25. 10. 2016 in 5. 1. 2017.

¹¹¹ 4. člen pogodbe.

¹¹² 5. člen pogodbe.

- obveščanje urada v primeru, da prejemnik naknadno ugotovi, da ne bo mogel v celoti izvesti dogovorjenega rednega delovanja¹¹³, in
- navajanje urada kot sofinancerja¹¹⁴.

V teh pogodbah je določeno, če prejemnik poročila ne predloži v predpisanem roku ali naknadno dogovorjenem roku ali je ugotovljena nenamenska poraba sredstev, mora prejeta sredstva vrniti v proračun skupaj s pripadajočimi zamudnimi obrestmi¹¹⁵. Drugih zavarovanj izpolnitve pogodbenih zahtev urad v pogodbah s prejemniki sredstev ni določil. Urad se v Navodilu za izpolnjevanje obrazca za vsebinsko in finančno poročilo izvedenih programov in projektov, odobrenih na Javnem razpisu za razpisno področje A in B (v nadaljevanju: navodila za vsebinsko in finančno poročilo), sklicuje na določila 19. člena uredbe glede neposredovanja poročil uradu, in sicer seznanitev prejemnika z izvajanjem nadzora urada, sankcije zaradi navajanja neresničnih podatkov¹¹⁶ in vračilo sredstev v primeru neupravičene pridobitve sredstev ali nenamenske porabe sredstev.

Če je prejemnik med letom 2015 ugotovil, da ne bo mogel v celoti izvesti dogovorjenega rednega delovanja oziroma projekta, je moral skladno s prvim odstavkom 6. člena pogodbe nemudoma oziroma najkasneje do 31. 12. 2015 o tem obvestiti urad. Ta je lahko s pisno potrditvijo prejemniku določi nove pogoje koriščenja, vendar so dodeljena sredstva glede na 4. člen pogodb strogo namenska in jih sme prejemnik uporabljati izključno v skladu s pogoji, navedenimi v razpisu in v pogodbi, porabljenega pa morajo biti v tekočem letu. Prejemnik je imel možnost, da mu urad s predhodno pisno odobritvijo določi nove pogoje koriščenja sredstev, vendar za enak namen, prenos sredstev v naslednje proračunsko pa ni dovoljen. Če prejemnik sredstev urada o spremembah ne obvesti in če mu urad spremembe ni odobril, urad lahko odstopi od pogodbe in zahteva vračilo že plačanih sredstev po pogodbi.

V pogodbah s prejemniki sredstev po javnih razpisih za področji A in B je bilo določeno, da mora prejemnik uradu najkasneje do 31. 1. 2016 na predpisanem obrazcu in v skladu z navodili za vsebinsko in finančno poročilo predložiti celovito vsebinsko in finančno poročilo o izvedbi rednega delovanja ter porabi sredstev v letu 2015. Iz obrazca Finančno poročilo izvedenega rednega delovanja/programa, ki ga je pripravil urad in je priloga razpisne dokumentacije, je razvidno, da morajo prejemniki poročati o prihodkih za posamezno leto, ki so pridobljeni iz vseh virov iz Republike Slovenije in tujine, prav tako morajo prejemniki poročati o vseh odhodkih. V prvem odstavku 4. točke navodil za vsebinsko in finančno poročilo je navedeno, da morajo biti obvezne priloge (fotokopije računov, pogodb, dokazil in podobno) oštevilčene tako, da ustrezajo zaporednim številkam v finančni konstrukciji, in da mora biti na vsaki kopiji dokazila navedeno v slovenskem jeziku, na kaj se računi nanašajo (na katero kategorijo odhodkov se nanašajo). Poleg ostalih dokazil morajo biti finančnemu poročilu priložena tudi potrdila o izvedbi bančnih nakazil.

¹¹³ 6. člen pogodbe.

¹¹⁴ 7. člen pogodbe.

¹¹⁵ Peti odstavek 5. člena pogodbe.

¹¹⁶ Nedodelitev sredstev za tekoče in prihodnje leto.

Če prejemnik ugotovi, da poročila ne more predložiti pravočasno, mora o tem nemudoma obvestiti urad. Če prejemnik poročila ne predloži do 31. 1. 2016 ali v naknadno dogovorjenem roku, ali da je ugotovljena nenamenska poraba, mora sredstva vrniti v proračun skupaj z zamudnimi obrestmi¹¹⁷.

2.2.3.a V letu 2015 in do zaključka izvajanja revizije urad ni imel sprejetega navodila za finančno poslovanje¹¹⁸. Urad bi v tem navodilu lahko opredelil pripravo pogodb s prejemniki sredstev, seznam obveznosti prejemnika pri porabi prejetih sredstev, način poročanja o izvedenih obveznostih, določbe o zahtevi za vračilo sredstev, če se ugotovi nenamenska poraba, vrste zavarovanj izpolnitve pogodbenih zavez ter drugo.

2.2.3.b Urad niti v pogodbi niti v navodilih za vsebinsko in finančno poročilo od prejemnikov sredstev ni zahteval, da na računih, ki jih prejemniki uveljavljajo po pogodbi z uradom, navedejo urad kot financerja. Urad je v navodilih za vsebinsko in finančno poročilo zahteval od prejemnikov, da v finančnem poročilu navedejo prihodke in odhodke po vseh virih financiranja in predložijo seznam računov, ki jih uveljavljajo po pogodbi z uradom, od prejemnikov pa ni zahteval predložitve seznamov računov, ki jih uveljavljajo pri drugih financerjih¹¹⁹. Označitev urada na računih, ki jih prejemniki sredstev uveljavljajo po pogodbi z uradom, in predložitve seznamov računov, ki jih uveljavljajo pri ostalih financerjih, bi bila smiselna predvsem zaradi obvladovanja tveganja, povezanega z dvojnim financiranjem. Računov, na katerih bi bil naveden urad kot financer, prejemniki ne bi smeli uveljavljati pri drugih financerjih. Urad bi imel ob vpogledu v sezname računov, ki jih prejemniki uveljavljajo pri drugih financerjih, z navzkrižnimi preveritvami in primerjavami seznamov možnost potrditi, da prejemniki istih računov niso uveljavljali hkrati po pogodbi z uradom in pri ostalih financerjih.

Urad je v okviru opravljanja kontrole na terenu¹²⁰ pri dveh prejemnikih¹²¹, ki sta sredstva pridobila v letu 2015, pridobil seznime računov – upravičenih stroškov, ki sta jih uveljavljala tudi pri drugih financerjih. Pri ostalih prejemnikih sredstev urad nima vpogleda v seznime upravičenih stroškov, ki jih prejemniki sredstev uveljavljajo pri drugih financerjih, zato tudi ne more z navzkrižnimi preveritvami in primerjavami seznamov potrditi, da prejemniki sredstev računov, ki jih uveljavljajo po pogodbi z uradom, niso uveljavljali hkrati tudi pri ostalih financerjih iz Slovenije ali tujine.

Ukrepi urada

Urad je v navodilu za vsebinsko in finančno poročilo za sredstva, prejeta v letih 2016 in 2017, od prejemnikov sredstev zahteval, da na vsakem dokazilu (račun) navedejo, komu in v kakšnem deležu opravičujejo porabljen sredstva. Urad bo seznam računov, ki jih prejemniki uveljavljajo pri ostalih financerjih, zahteval ob izvedbi finančnih kontrol na terenu od leta 2017.

¹¹⁷ Šesti odstavek IV. točke navodil za vsebinsko in finančno poročilo.

¹¹⁸ 12. člen Pravilnika o skupnih osnovah za postopke dela finančnih služb neposrednih uporabnikov proračuna Republike Slovenije, Uradni list RS, št. 84/12.

¹¹⁹ V Sloveniji in ostalih državah delovanja prejemnikov.

¹²⁰ Poročilo o izvedbi finančne kontrole za leti 2014 in 2015 pri Slovenski prosvetni zvezi, Avstrija št. 5320-3/2016/6 z dne 4. 11. 2016 in Poročilo o izvedbi finančne kontrole za leti 2014 in 2015 pri Krščanski kulturni zvezi, Avstrija z dne 4. 11. 2016.

¹²¹ Krščanska kulturna zveza, Avstrija in Slovenska prosvetna zveza, Avstrija.

2.2.4 Določitev tveganj v procesu dodeljevanja sredstev in nadzora

Preverili smo, ali ima urad v procesu dodeljevanja sredstev in nadzora nad izpolnjevanjem pogodbenih obveznosti jasno opredeljen sistem upravljanja s tveganji. Ugotavljali smo, ali ima urad sprejet ustrezen register tveganj z opisom metod za učinkovito delovanje in obvladovanje procesa dodeljevanja sredstev in nadzora nad izpolnjevanjem pogodbenih obveznosti.

2.2.4.a Pri izvajanju nalog urada je pomembna tudi vnaprejšnja opredelitev tveganj, ki lahko izhajajo iz ciljev, opredeljenih v procesih dodeljevanja sredstev, in izvajanja nadzora nad doseganjem pogodbenih zahtev po koncu financiranja. Predstojnik proračunskega uporabnika je v skladu s 100. členom ZJF odgovoren za vzpostavitev in delovanje ustreznega sistema finančnega poslovanja in kontrol ter notranjega revidiranja. V skladu s 6. členom Pravilnika o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ¹²² je naloga vodstva ugotoviti tveganja, oceniti verjetnost, da se ta pojavijo, njihove potencialne učinke ali izpostavljenost tveganjem ter se odločiti, kakšne ukrepe je treba sprejeti za obvladovanje teh tveganj na še sprejemljivi ravni. Oblika sistematičnega obvladovanja tveganj je register tveganj, ki je preglednica tveganj in ukrepov za obvladovanje pomembnejših tveganj in izjava o oceni notranjega nadzora javnih financ. Strategija razvoja notranjega nadzora javnih financ v Republiki Sloveniji je kot skrajni rok za izdelavo registrov tveganj za vse neposredne proračunske uporabnike opredelila 31. 12. 2007.

Register tveganj vsebuje strokovne podlage za odločitve o odzivih proračunskega uporabnika na identificirana tveganja ter opredelitev mehanizmov in ukrepov za obvladovanje pomembnejših tveganj. Pri tem je pomembna tako zavest vodstva o pomenu pravilnosti in smotrnosti poslovanja in z njim povezanim ustreznim notranjim nadzorom in vzpostavljenimi kontrolami kot tudi odgovornost vodstva za njegovo ureditev. Krogotok listin med zaposlenimi in strokovnimi službami mora biti takšen, da zagotavlja pravočasno in primerno ukrepanje v primeru nezakonitih ravnanj in pojava suma korupcije. Da se zagotavlja posodobljena struktura tveganj (posodobitev registra tveganj), mora spremembam poslovnega okolja in ciljev proračunskega uporabnika slediti tudi opredeljevanje in ocenjevanje tveganj.

2.2.4.b Ugotovili smo, da urad v letu 2015 in do zaključka izvajanja revizije ni imel vzpostavljenega registra tveganj. Urad tako nima pripravljenega pregleda tveganj, ki izhajajo iz procesov sistema dodeljevanja sredstev in nadzora nad izpolnjevanjem pogodbenih obveznosti prejemnika.

2.2.5 Sistem notranjega revidiranja

Preverili smo, ali ima urad vzpostavljen sistem notranjega revidiranja.

Notranje revidiranje pomaga proračunskemu uporabniku doseči njegove cilje tako, da uvaja sistematičen in urejen pristop za izboljšanje obvladovanja tveganj, notranjih kontrol in postopkov poslovanja. Notranje revidiranje je v skladu z 99.a členom ZJF del notranjega nadzora javnih financ, ki poleg notranjega revidiranja obsega še sistem finančnega poslovanja in kontrol ter stalno preverjanje tega sistema. Predstojnik proračunskega uporabnika je odgovoren tudi za vzpostavitev in delovanje notranjega revidiranja (povezava s točko 2.2.4 tega poročila).

¹²² Uradni list RS, št. 72/02.

V skladu s 100. členom ZJF notranje revidiranje zagotavlja neodvisno preverjanje sistemov finančnega poslovanja (menedžmenta) in kontrol ter svetovanje poslovodstvu za izboljšanje njihove učinkovitosti, notranje revidiranje izvajajo notranji revizorji, ki morajo biti pri svojem delu samostojni in neodvisni in ne smejo opravljati nobenih drugih operativnih nalog in revizij v postopkih, v katerih so poprej sodelovali.

2.2.5.a Ugotovili smo, da urad nima vzpostavljenega sistema notranjega revidiranja, za kar je odgovoren predstojnik proračunskega uporabnika. Ker urad nima vzpostavljenega sistema notranjega revidiranja, nima urejenega pristopa za sistematično in metodično ocenjevanje in izboljševanje uspešnosti upravljanja tveganj, kontrolnih postopkov in upravljanja organizacije.

Ukrepi urada

Urad je z Ministrstvom za zunanje zadeve 8. 3. 2017 sklenil Dogovor sodelovanju pri izvajanju nalog notranjega revidiranja urada.

2.3 Spremljanje in nadziranje dodeljevanja sredstev

2.3.1 Skrbniki pogodb

Preverili smo, ali so v pogodbah s prejemniki sredstev določeni skrbniki in ali so naloge skrbnikov opredeljene ter ali skrbniki pogodb poznajo naloge, ki bi jih morali kot skrbniki pogodb izvajati.

Določitev skrbnika v pogodbi je pomembna zaradi sodelovanja med pogodbenima partnerjema in za zagotovitev jasnosti dodelitve odgovornosti in nalog urada. Skrbniki ob podpori in sodelovanju drugih služb lahko izvajajo več vrst aktivnosti¹²³, s katerimi poskušajo zagotoviti izpolnitev pogodbe. Proračunski uporabniki morajo nadzorovati izvajanje posamezne pogodbe in preprečevati nastanek škodljivih posledic, ki bi nastale zaradi nepravčasne, nepopolne izpolnitve pogodbenih zahtev ali neizpolnitve pogodbenih zahtev. Redna komunikacija s prejemnikom sredstev zagotavlja uradu, da je seznanjen s potekom sofinanciranega projekta in morebitnimi ovirami za izpolnitev pogodbenih zahtev. Prav tako pa lahko urad prejemniku sredstev nudi informacije, ki jih potrebuje za izpolnitev pogodbenih zahtev. Pri tem ima najpomembnejšo vlogo skrbnik pogodbe. Skrbnik pogodbe mora pogodbo spremljati do prenehanja. Vloga skrbnika pogodbe je v procesu nadzora nad doseganjem pogodbenih zahtev ključna tudi zaradi njegovih sposobnosti pravočasnega zaznavanja tveganj za neizpolnitev pogodbe in njegovih ravnanj v takšnih razmerah.

2.3.1.a Urad v svojih notranjih aktih ni določil nalog skrbnikov pogodb. Te naloge bi urad lahko določil v navodilu za finančno poslovanje, vendar ga nima (povezava s točko 2.2.3.a tega poročila). Skrbniki pogodb so navedli, da naloge skrbnikov pogodb izvajajo v skladu z določili pogodb. V primeru, da so skrbniki pogodb dlje odsotni, urad nima določenih ukrepov za zagotavljanje učinkovitega prevzema nalog.

¹²³ Posredovanje opozoril za pošiljanje zahtevkov prejemniku sredstev, opomini prejemniku sredstev, da opravi posamezna dejanja za izpolnitev pogodbe, obveščanje nadrejenih o tveganjih za neizpolnitev pogodbenih obveznosti in podobno.

2.3.1.b Na uradu so imeli v letu 2015 tri skrbnike pogodb, dva skrbnika sta bila zadolžena za pogodbe, ki se nanašajo na javna razpisa za področji A in B, ena skrbnica pa je bila zadolžena za pogodbo z družbo Domus za izdajanje revije in vzdrževanje portala *www.slovinci.si*. Urad je v letu 2015 s štirimi organizacijami: Rafaelova družba, Združenje Slovenska izseljenska matica, Društvo Svetovni slovenski kongres in Društvo Slovenija v svetu sklenil neposredne pogodbe in jim izplačal skupaj 233.170 evrov (povezava s točkama 2.2.1.3 in 2.2.1.3.a tega poročila). Urad v teh pogodbah ni določil skrbnikov, zato ni bil učinkovit pri vzpostavitvi nadzora nad izvajanjem pogodbenih določil teh prejemnikov sredstev. Združenje Slovenska izseljenska matica, ki mu je urad po tej pogodbi v letu 2015 izplačal sredstva v znesku 73.370 evrov, k mesečnim poročilom za leto 2015 ni prilagalo prilog – računov, kot je to določeno v 6. členu pogodbe, vendar ga urad ni pozival k dopolnitvam mesečnih poročil oziroma ni zadržal izplačila sredstev (povezava s točko 2.3.2.1.c tega poročila).

2.3.2 Pridobivanje dokazov

Preverili smo, ali je urad pridobil ustrezne dokaze o izvajanju obveznosti prejemnikov, ali je bilo poročanje prejemnikov sredstev v skladu s pogodbo, ali so skrbniki preverjali namensko porabo sredstev ter ali je urad pri prejemnikih sredstev opravljal kontrole na terenu.

2.3.2.1 Pridobivanje dokazov o izvajanju obveznosti prejemnikov

Preveritve o pridobivanju ustreznih dokazov o izvajanju obveznosti prejemnikov ter o poročanju prejemnikov smo opravili na vzorcu izplačil prejemnikom sredstev za financiranje struktur Slovencev v zamejstvu in po svetu.

2.3.2.1.a Urad je od 25 prejemnikov sredstev iz vzorca, ki se nanašajo na izplačila na podlagi javnih razpisov za področji A in B, prejel 12 letnih poročil pravočasno (48 odstotkov), 13 letnih poročil pa prepozno¹²⁴ (52 odstotkov). Izmed 13 prejemnikov¹²⁵, ki so poročila posredovali prepozno, je urad k predložitvi poročila pozval samo dva prejemnika¹²⁶, in sicer prejemnika, ki sta poročila posredovala z več kot 30-dnevno zamudo (povezava s točko 2.3.5.a tega poročila).

2.3.2.1.b V prvem odstavku 4. točke navodil za vsebinsko in finančno poročilo je določeno, da so obvezne priloge letnih poročil fotokopije računov, pogodb, dokazil in podobno ter da mora biti na vsaki kopiji dokazila v slovenskem jeziku navedeno, na katero vrsto odhodkov se nanaša, poleg tega pa morajo biti priložena tudi potrdila o izvedbi bančnih nakazil. Izmed pregledanih izplačil v vzorcu, ki se nanašajo na izplačila na podlagi javnih razpisov za področji A in B, je sedem posredovanih zaključnih poročil¹²⁷

¹²⁴ Urad je poročila petih prejemnikov prejel manj kot sedem dni prepozno, šestih prejemnikov več kot sedem dni in manj kot 30 dni prepozno, dve poročili pa več kot 30 dni prepozno (poročilo *Slovenian Media House*, Avstralija z dne 23. 5. 2016 in poročilo J. Valenčiča, ZDA z dne 19. 7. 2016).

¹²⁵ *PRAE s. r. l.* – DZP, d. o. o. – Primorski dnevnik, Italija; SloMedia, Avstrija; Slovenska kulturno-gospodarska zveza, Italija; Slovenska prosvetna zveza, Avstrija; Novi Matajur, Italija; Zedinjena Slovenija, Argentina; SD Cankar, Bosna in Hercegovina; Društvo Slovencev Sava Beograd, Srbija; *VSKO*, Kanada; *Slovenian Media House*, Avstralija; Slovenski muzej in arhiv, ZDA; J. Valenčič, ZDA; *SKD Istra Pulj*, Hrvaška.

¹²⁶ En prejemnik je bil k predložitvi poročila pozvan z elektronsko pošto 16. 3. 2016, drugega prejemnika pa je urad večkrat pozival telefonsko.

¹²⁷ V enem primeru pri javnem razpisu za področje A in v šestih primerih pri javnem razpisu za področje B.

(28 odstotkov) ustreznih – z vsemi zahtevanimi dokazili, 18 prejemnikov sredstev (72 odstotkov), ki so v letu 2015 od urada prejeli skupaj 2.105.800 evrov¹²⁸, pa je posredovalo neustrezna poročila, ker:

- sedem prejemnikov sredstev¹²⁹, ki so v letu 2015 od urada prejeli skupaj 1.119.000 evrov, k poročilom ni priložilo kopij računov oziroma pogodb in bančnih izpiskov, ki bi potrjevali zneske, izkazane v finančnih poročilih;
- je 11 prejemnikov sredstev¹³⁰, ki so v letu 2015 od urada prejeli skupaj 986.800 evrov, k poročilom priložilo račune, ni pa priložilo bančnih izpiskov kot dokazil za izvedena plačila, ki bi potrjevali zneske, izkazane v finančnih poročilih, pri čemer v osmih¹³¹ primerih bančni izpiski niso bili priloženi za noben račun, v treh primerih¹³² pa so bili priloženi bančni izpiski samo za nekatere račune.

K dopolnitvi poročila oziroma k predložitvi dodatnih dokazil je urad pozval enega prejemnika¹³³, ki pa je v dopolnitvi 14. 4. 2016 posredoval le pojasnilo brez dodatnih dokazil. Kljub temu da je predložitev kopij računov in ostalih dokazil v zvezi s stroški, ki jih prejemniki sredstev upravičujejo po pogodbi z uradom, predpisana v navodilih za vsebinsko in finančno poročilo in v pogodbi, urad prejemnikov sredstev k naknadni predložitvi dokazil, razen v enem primeru, ni pozival. Ugotovili smo, da urad v 72 odstotkih pregledanih izplačil na podlagi javnih razpisov za področji A in B ne razpolaga z ustreznimi in zanesljivimi dokazi, na podlagi katerih bi lahko potrdil, da so prejemniki sredstva porabili namensko in skladno s cilji oziroma predmetom javnega razpisa (povezava s točko 2.3.5.b tega poročila).

2.3.2.1.c Pri pregledu izplačil štirim organizacijam: Rafaelova družba, Združenje Slovenska izseljenska matica, Društvo Svetovni slovenski kongres in Društvo Slovenija v svetu, s katerimi je urad sklenil neposredne pogodbe, smo ugotovili, da Združenje Slovenska izseljenska matica, ki mu je urad v skladu z neposredno pogodbo v letu 2015 izplačal 73.370 evrov, k mesečnim poročilom ni posredovalo prilog – računov, kakor je določeno v 6. členu pogodbe. Urad Združenja Slovenska izseljenska matica ni pozival k predložitvi obveznih prilog, razlog bi lahko bil, da v teh pogodbah skrbnik ni določen (povezava s točko 2.3.1.b tega poročila).

¹²⁸ V 11 primerih se neustrezna poročila nanašajo na javni razpis za področje A, v sedmih primerih pa na javni razpis za področje B.

¹²⁹ V šestih primerih prejemnikov, ki so leta 2015 od urada prejeli skupaj 1.118.000 evrov pri javnem razpisu za področje A (priloženi so seznami dokazil: SloMedia, Avstrija; Slovenska kulturno-gospodarska zveza, Italija; Svet slovenskih organizacij, Italija; Krščanska kulturna zveza, Avstrija; Slovenska prosvetna zveza, Avstrija; Slovensko kulturno društvo Bazovica, Hrvaška) in pri javnem razpisu za področje B v enem primeru dokazila niso priložena (J. Rijavec, ki je prejel 1.000 evrov).

¹³⁰ V petih primerih pri javnem razpisu za področje A in v šestih primerih pri javnem razpisu za področje B.

¹³¹ Ti prejemniki so v letu 2015 od urada prejeli skupaj 949.500 evrov; v petih primerih pri javnem razpisu za področje A (Zveza Slovencev na Madžarskem, Madžarska; PRAE s. r. l. – DŽP, d. o. o. – Primorski dnevnik, Italija; Novi Matajur, Italija; Razvojna agencija Slovenska krajina, Madžarska in SKD Istra Pulj, Hrvaška) in v treh primerih pri javnem razpisu za področje B (Zedinjena Slovenija, Argentina; Društvo Slovenija v svetu; Združenje Slovenska izseljenska matica).

¹³² Ti prejemniki so v letu 2015 od urada prejeli skupaj 37.300 evrov (javni razpis za področje B, SKD Triglav Split, Hrvaška; Slovenski muzej in arhiv, ZDA; Društvo Svetovni slovenski kongres).

¹³³ SloMedia, Avstrija.

2.3.2.1.d Izmed pregledanih izplačil so štirje prejemniki, ki so v letu 2015 pridobili sredstva na javnem razpisu za področje B, na urad naslovili vloge za prenos neporabljenih sredstev v letu 2015 za drug namen v istem letu ali pa za prenos v leto 2016, in sicer:

- Društvo Slovenija v svetu je 23. 4. 2015 na urad naslovilo prošnjo za prerazporeditev neporabljenih 10.000 evrov za drug namen¹³⁴; urad je prošnjo delno odobril in potrdil prerazporeditev sredstev v znesku 2.000 evrov¹³⁵, za razliko 8.000 evrov pa je urad pozval k vračilu sredstev¹³⁶;
- Društvo Zveza Slovencev v Braziliji je 11. 6. 2015 na urad naslovilo prošnjo za prerazporeditev neporabljenih sredstev v znesku 460 evrov za drug namen¹³⁷; urad je prošnjo odobril;
- Društvo Svetovni slovenski kongres je urad 23. 12. 2015 prosilo za prenos neporabljenih 1.000 evrov¹³⁸ in 1.400 evrov¹³⁹ v leto 2016; urad je prošnjo odobril;
- Združenje Slovenska izseljenska matica je urad 3. 12. 2015 prosilo za prenos 500 evrov, neporabljenih v letu 2015, ki jih je pridobilo iz intervencijskih sredstev, v leto 2016 za podoben namen; urad je prošnjo odobril.

Ugotovili smo, da je urad z odobritvijo prerazporeditve neporabljenih sredstev za drug namen in prenosa neporabljenih sredstev v letu 2015 v leto 2016 ravnal v nasprotju z namenom javnega razpisa za področje B in namenom dodeljevanja interventnih sredstev. Urad bi lahko s pisno odobritvijo prejemnikoma določil nove pogoje koriščenja sredstev, vendar v skladu z istim namenom financiranja. Dodeljena sredstva so namreč strogo namenska in jih sme prejemnik uporabljati izključno v skladu s pogoji, navedenimi v razpisu in v pogodbi, ter morajo biti porabljena v letu 2015 (povezava s točko 2.2.3 tega poročila).

2.3.2.1.e Iz zapisnika sestanka¹⁴⁰ na uradu je razvidno, da je bila na sestanku obravnavana problematika v zvezi z blokiranimi računi družbe Domus pri FURS in z neplačevanjem podizvajalcev ter težave z izvajanjem pogodbe, in sicer: zamenjava podizvajalcev, težave z delovanjem spletnega portala, zamude pri izdaji časopisa¹⁴¹, neposodabljanje spletnih strani. Ob posredovanju zahtevkov je družba Domus prilažala račune za pretekli mesec, ki so bili podlaga za uveljavljanje zahtevka, ni pa prilažala dokazil o plačilih teh računov, kot to določa prvi odstavek 9. člena pogodbe. Urad je sredstva po mesečnih zahtevkih družbi Domus izplačal, kljub temu da izvajalec uradu ni posredoval dokazil o plačilu računov. Urad bi moral zaradi neustreznih mesečnih poročil skladno z drugim odstavkom 9. člena pogodbe sredstva do družbe Domus zadržati in od nje zahtevati, da v roku osmih dni zahtevke dopolni z dokazili o plačilih, v nasprotnem primeru pa bi urad moral odstopiti od pogodbe in zahtevati vračilo že izplačanih sredstev skupaj s pripadajočimi zakonskimi obveznostmi. Bančne izpiske in dokazila o plačanih računih je urad od

¹³⁴ Odpovedano gostovanje Mešanega pevskega zbora Korotan iz ZDA v Sloveniji in predlog za tisk knjige in pripravo razstave v skupnem znesku 4.000 evrov ter za izdajo slikovne monografije o delovanju društva v znesku 6.000 evrov.

¹³⁵ 1.500 evrov za tisk knjige in pripravo razstave ter 500 evrov za tisk društvene monografije.

¹³⁶ Društvo Slovenija v svetu je sredstva vrnilo.

¹³⁷ Novi namen: gostovanja slovenskih literatov v Braziliji.

¹³⁸ Odobreno za projekt Literarni natečaj za slovenske rojake po svetu, ki se v letu 2015 ni izvedel; predlog za prenos v leto 2016 za enak namen.

¹³⁹ Predlagani prenos v leto 2016 za drug namen.

¹⁴⁰ Z dne 19. 11. 2015.

¹⁴¹ V letu 2015 so bile izdane samo tri namesto štirih revij.

družbe Domus zahteval 26. 1. 2016 ob izvedbi letne finančne kontrole projekta¹⁴². S kontrolo za leto 2015 je bilo ugotovljeno, da je družba Domus po zahtevkih od urada prejela 15.780 evrov za plačilo avtorskega honorarja za marec in april 2015, čeprav je bilo z računa družbe Domus na transakcijski račun prejemnika izplačan znesek 15.000 evrov.

Ukrepi urada

Družba Domus je 31. 3. 2016 vrnila razliko v znesku 780 evrov v državni proračun. Pri zahtevkih za leto 2016 je urad pridobil potrdila o plačilih računov pred izplačili družbi Domus.

2.3.2.2 Kontrole na terenu

V skladu s pogodbmami, ki jih je urad sklenil s prejemniki sredstev v letu 2015, lahko pri prejemnikih kadarkoli preverja namensko porabo sredstev, prejemniki pa morajo podatke in dokazila o porabi sredstev urejeno hraniti najmanj do 31. 12. 2020.

Po pregledu gibanja števila opravljenih kontrol na terenu smo pripravili pregled o številu opravljenih kontrol od leta 2010 do 2015. Urad je v tem obdobju opravil kontrole na terenu pri skupaj 135 prejemnikih sredstev, od tega pri 113 prejemnikih iz zamejstva in pri 22 prejemnikih po svetu – izseljenstvo. Največ kontrol je urad opravil leta 2013, in sicer pri 54 prejemnikih sredstev. Iz tabele 6 lahko ugotovimo, da se je število opravljenih kontrol na terenu v zadnjih treh letih zelo zmanjšalo.

Tabela 6: Število opravljenih kontrol urada na terenu od leta 2010 do leta 2016

Območje	Leto						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Zamejstvo	19	11	37	32	8	2	4
Izseljenstvo	0	0	0	22	0	0	0
Skupaj	19	11	37	54	8	2	4

Vir: podatki urada.

Leta 2015 je urad kontrolo na terenu kot neposreden nadzor nad porabo sredstev, dodeljenih po javnih razpisih za leto 2014, opravil pri dveh prejemnikih, pri čemer ni ugotovil nepravilnosti in ni zahteval vračila sredstev. Ti kontroli je urad je izvedel na podlagi zahteve za predložitev odzivnega poročila iz Revizijskega poročila o predlogu zaključnega računa proračuna Republike Slovenije za leto 2014¹⁴³.

V letu 2016¹⁴⁴ so bile kontrole na terenu izvedene pri štirih prejemnikih sredstev glede dodeljenih sredstev v letu 2015. Iz poročil o izvedenih nadzorih¹⁴⁵ je razvidno, da je urad pri kontrolah na terenu pregledal vsa

¹⁴² Letno poročilo o vsebinski in finančni kontroli projekta po pogodbi o sofinanciranju izvedbe izdajanja osrednje revije in spletnega mesta za Slovence zunaj Republike Slovenije v letih 2015 in 2016 z dne 2. 3. 2016.

¹⁴³ Št. 320-12/2014/133 z dne 23. 7. 2015.

¹⁴⁴ Dva pregleda sta bila opravljena 7. 10. 2016, dva pregleda pa 13. 10. 2016.

¹⁴⁵ Št. 5320-3/2016/3 z dne 27. 10. 2016; št. 5320-3/2016/4 z dne 27. 10. 2016; št. 5320-3/2016/5 z dne 4. 11. 2016 in št. 5320-3/2016/6 z dne 4. 11. 2016.

dokazila za porabo v letu 2015, ki bi jih prejemniki sredstev morali predložiti uradu že z letnimi poročili, kot je določeno v navodilih za vsebinsko in finančno poročilo in v pogodbah s prejemniki (povezava s točko 2.3.2.1.b tega poročila). Prejemniki, pri katerih je urad izvedel kontrole na terenu, so predložili dokazila o namenski porabi sredstev, pri čemer:

- je urad v enem primeru pregledal vsa dokazila in ugotovil upravičeno porabo prejetih sredstev;
- v enem primeru iz poročila urada o izvedenem nadzoru¹⁴⁶ ni razvidno, koliko dokazil je bilo pregledanih, urad pa je na podlagi pregledanih dokazil ugotovil, da je bila poraba sredstev upravičena;
- v dveh primerih¹⁴⁷ je urad pregledal vzorec dokazil; v enem primeru je urad na podlagi pregledanih dokazil ugotovil upravičeno porabo sredstev, v enem primeru pa nepravilnosti pri štirih izplačilih.

2.3.2.2.a Urad je pri kontroli na terenu pri Slovenski prosvetni zvezi, Avstrija¹⁴⁸ ugotovil, da so bila izvedena štiri izplačila iz blagajne v skupnem znesku 7.400 evrov, vendar prejemnik ob kontrolah na terenu ni razpolagal z ustreznimi knjigovodskimi listinami. Prejemnik namreč ni razpolagal z računi izvajalcev, ki jih je štel med upravičene stroške. Za navedena izplačila je urad od Slovenske prosvetne zveze zahteval, da do 25. 11. 2016 predloži ustrezne knjigovodske listine, kar pa po našem mnenju ni ustrezen ukrep, saj dobavitelji oziroma izvajalci storitev po zaključku poslovnega leta knjigovodskih listin (računov) ne morejo več izdajati. Urad bi moral od prejemnika zahtevati vračilo sredstev, ker so bila ta izplačana iz blagajne brez ustreznih pravnih podlag oziroma verodostojnih knjigovodskih listin (povezava s točko 2.3.5.e tega poročila).

Urad v okviru izvedenih kontrol na terenu v enem primeru ni pridobil zagotovila, da je bila izključena možnost dvojnega financiranja, v treh primerih pa je od prejemnikov ta zagotovila pridobil.

2.3.2.2.b Urad kontrol na terenu za tekoče leto koriščenja sredstev ne izvaja, ampak jih izvaja s časovnim zamikom, čeprav je izvajanje takšnih pregledov v pogodbah s prejemniki opredeljeno. Zaradi neizvajanja sprotnih pregledov urad pri prejemnikih ne more ugotoviti nenamenske porabe že v letu prejema sredstev ter preprečiti nadaljnjo nenamensko porabo proračunskih sredstev, če bi bila ta ugotovljena. V takšnih primerih bi urad lahko odstopil od pogodbe ter zahteval vračilo sredstev že v tekočem proračunskem letu, glede na ugotovljeno nenamensko porabo sredstev pa tem prejemnikom ne bi smel dodeliti sredstev v naslednjem proračunskem letu.

2.3.2.2.c Ugotovili smo, da urad kontrol na terenu ne opravlja na podlagi analize tveganj, ki bi jo pripravili glede na informacije o izvajanju projektov. Za sredstva, ki jih je urad dodelil strukturam Slovencev v zamejstvu in po svetu v letu 2015, so bile v letu 2016 opravljene štiri kontrole na terenu, ki pa jih je urad izvedel na podlagi zahteve inšpekcijskega nadzora nad porabo sredstev državnega proračuna Urada Republike Slovenije za nadzor proračuna. Poleg tega je urad kontrole na terenu za sredstva, ki jih je dodelil strukturam Slovencev v zamejstvu v letu 2015, izvedel samo pri tistih prejemnikih, ki na urad niso posredovali dokazil o namenski porabi sredstev.

¹⁴⁶ Št. 5320-3/2016/4 z dne 27. 10. 2016.

¹⁴⁷ Krščanska kulturna zveza, Avstrija in Slovenska prosvetna zveza, Avstrija.

¹⁴⁸ Poročilo o izvedbi finančne kontrole za leti 2014 in 2015 pri Slovenski prosvetni zvezi, Avstrija, št. 5320-3/2016/ z dne 4. 11. 2016.

2.3.3 Spremljanje dodeljevanja sredstev strukturam Slovencev v zamejstvu in po svetu

Pri preverjanju, ali je urad ustrezno nadziral dodeljevanje sredstev v letu 2015, smo med drugim preverjali, ali urad spremlja porabo sredstev, ki jih strukturam in dejavnostim Slovencev v zamejstvu in po svetu namenjajo ostali državni organi Republike Slovenije.

Poleg tega, da je urad pristojen za spremljanje in usklajevanje dejavnosti ministrstev na področju sodelovanja s Slovenci v zamejstvu in po svetu in za usklajevanje sodelovanj ministrstev z organizacijami Slovencev zunaj Republike Slovenije, mora spremljati izvajanje finančne podpore in zbirati podatke o prispevkih, ki jih strukturam in dejavnostim Slovencev v zamejstvu in po svetu namenjajo ostali državni organi Republike Slovenije¹⁴⁹.

2.3.3.a Ugotovili smo, da urad ne zbira informacij o načrtovanih finančnih podporah Republike Slovenije Slovincem v zamejstvu in po svetu, ki jih načrtujejo ostali proračunski uporabniki, in ne spremlja podatkov o izvajanju finančne podpore ter ne zbira podatkov o prispevkih, ki jih strukturam in dejavnostim Slovencev v zamejstvu in po svetu namenjajo ostali državni organi Republike Slovenije. Ker teh podatkov urad ne spremlja, ni zagotovljeno, da se vsa finančna podpora strukturam Slovencev v zamejstvu in po svetu načrtuje in namenja v skladu s strateškimi dokumenti Republike Slovenije na področju vzdrževanja in skrbi za Slovence izven meja. Ker urad v letu 2015 ni imel vzpostavljenih evidenc vseh sredstev, ki jih strukturam Slovincem v zamejstvu in po svetu namenja Republika Slovenija, ni bil učinkovit pri spremljanju dodeljevanja sredstev.

Podatke o finančni podpori, ki so jo v obdobju od leta 2010 do leta 2015 strukturam in dejavnostim Slovencev v zamejstvu in po svetu namenjali državni organi Republike Slovenije, je urad zbral šele med izvajanjem revizije. Urad je pridobil te podatke od šestih proračunskih uporabnikov, kar je prikazano v tabeli 7. Po navedbah urada strukture Slovencev v zamejstvu in po svetu poleg tistih, ki so navedeni v tabeli 7, financirata še Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti in Javna agencija Republike Slovenije za spodbujanje podjetništva, internacionalizacije, tujih investicij in tehnologije, ki pa podatkov o finančni podpori med izvajanjem revizije nista posredovala.

¹⁴⁹ 56. člen ZORSSZNM.

Tabela 7: Viri finančne podpore, ki so jo v obdobju od leta 2010 do leta 2015 strukturam in dejavnostim Slovencev v zamejstvu in po svetu namenili ostali državni organi Republike Slovenije

v evrih

Vir sredstev	Leto					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ¹⁵⁰	1.800.000	1.800.000	1.800.000	1.800.000	1.800.000	1.800.000
Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ¹⁵¹	439.842	501.462	539.571	514.038	491.189	480.024
Ministrstvo za kulturo ¹⁵²	213.741	217.000	212.022	223.328	210.797	236.897
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ¹⁵³	183.398	195.650	191.785	188.534	176.245	196.523
Ministrstvo za obrambo ¹⁵⁴	0	0	0	0	0	22.241
Javna agencija za knjigo Republike Slovenije ¹⁵⁵	23.340	24.500	3.000	16.000	12.800	13.000
Skupaj	2.660.322	2.738.612	2.746.378	2.741.901	2.691.030	2.748.685

Vir: podatki urada.

Leta 2015 so poleg urada strukture Slovencev v zamejstvu in po svetu sofinancirali drugi državni organi Republike Slovenije v skupnem znesku 2.748.685 evrov, od tega je največ sredstev namenilo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, in sicer 65,5 odstotka vseh sredstev. Sledi Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti s 17,5 odstotka. Zneski teh sredstev se od leta 2010 do leta 2015 niso veliko spreminjali.

Ukrep urada

Pristojni minister je 16. 3. 2017 izdal Sklep o opravljanju dela po navodilih in odredbi nadrejenega, s katerim je imenoval skrbnico področja, katere naloga je, da zbira podatke o proračunskih sredstvih, ki so jih strukturam in dejavnostim Slovencev v zamejstvu in po svetu v preteklem letu namenili vsi državni organi Republike Slovenije. Urad mora k posredovanju podatkov vsako leto do 31. 3. pisno pozvati vse državne organe Republike Slovenije, podatki pa morajo biti zbrani do konca aprila za preteklo leto.

¹⁵⁰ Zamejsko šolstvo, Slovenci po svetu, lektorati.

¹⁵¹ Delovanje in programi, štipendije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

¹⁵² Nakup knjižničnega gradiva, tečajji slovenščine, skrb za slovenščino.

¹⁵³ Financiranje prenosa znanja in dobre prakse.

¹⁵⁴ Sofinanciranje društva, ki deluje v javnem interesu na področju vojnih veteranov – javni razpis 2015.

¹⁵⁵ Izdaja knjig in podpora knjigarnam.

2.3.4 Analiza učinkovitosti dodeljenih sredstev

Pri preverjanju, ali je urad ustrezno nadziral dodeljevanje sredstev v letu 2015, smo med drugim preverjali, ali je urad analiziral vzroke za nedoseganje neposrednih učinkov.

Ocenjujemo, da bi moral urad v fazi načrtovanja dodeljevanja sredstev v letu 2015 analizirati stanje glede potreb struktur Slovencev v zamejstvu in po svetu ter skupaj z ministrstvom, pristojnim za zunanje zadeve, ter ostalimi ministrstvi, ki zagotavljajo sredstva za Slovence zunaj meja Republike Slovenije, izdelati tudi analizo stanja in potreb. V okviru tega bi moral urad preučiti uresničevanje načrtovanih ciljev in neposrednih učinkov, ki si jih je zastavil z načrtovanjem dodeljevanja sredstev.

Tako ReOSPS kot RePASM določata, da mora vlada predložiti državnemu zboru skupaj s predlogom politike za naslednje leto tudi letna poročila o aktivnostih Republike Slovenije na področju sodelovanja s Slovenci po svetu in slovenskimi avtohtonimi manjšinami v zamejstvu ter da mora letno poročilo obravnavati državni zbor. V ReOSPS eno od načel določa racionalno porabo in nadzor porabe sredstev ter preglednost vseh virov financiranja (pogoj za prejem finančnih sredstev Republike Slovenije je racionalna in strogo namenska poraba že dodeljenih sredstev iz Republike Slovenije, redno poročanje o porabi ter navajanje vseh virov financiranja iz Republike Slovenije).

Spremljanje učinkov, nadzor nad porabljenimi sredstvi in razvijanje načrtnega delovanja so sestavni del finančne podpore Republike Slovenije strukturam Slovencev v zamejstvu in po svetu, kar je določeno tudi v Strategiji odnosov Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja.

Analiziranje učinkovitosti izvedbe dodeljevanja sredstev je določeno tudi s strategijo na področju gospodarstva, ki določa, da mora posebno delovno telo (povezava s točko 2.1.2.3.a tega poročila) med drugim sprejeti letna poročila o izvajanju strategije, napredku in problemih, ki so se pri tem pojavili, o tem razpravljati in o tem seznanjati vlado in jih objaviti na spletnih straneh urada. Za učinkovito spremljanje strategije se pripravljajo poročila o izvedenih projektih s spremljajočimi analizami in študijami.

2.3.4.a Kot določa strategija na področju gospodarstva¹⁵⁶, bi se moralo posebno delovno telo srečevati četrtletno, v zadnjem četrtletju sprejeti načrt za prihodnje leto in oddati poročilo za preteklo leto. V letu 2015, na katero se nanaša revizija, se je posebno delovno telo sestalo samo enkrat, in sicer 10. 9. 2015, ko je seznanilo vlado o izvajanju strategije v letu 2014. Posebno delovno telo je sprejelo poročilo za leto 2015 šele z enoletno zamudo, in sicer 17. 11. 2016. Urad letnih poročil ne objavlja na spletnih straneh urada, tako da ne seznanja zainteresirane javnosti o napredku in problemih pri izvajanju strategije na področju gospodarstva.

2.3.4.b Ugotovili smo, da urad letnih poročil o aktivnostih Republike Slovenije na področju sodelovanja s Slovenci po svetu in s slovenskimi avtohtonimi manjšinami v zamejstvu, kot jih določata ReOSPS v 4. točki 2. poglavja in RePASM v 5. točki 3. poglavja ne pripravlja in tako vlada ne poroča državnemu zboru o finančni podpori, ki jo je Republika Slovenija namenila za vzdrževanje struktur Slovencev v zamejstvu in po svetu. Na podlagi dejstev v tej točki in točki 2.3.4.a tega poročila smo ugotovili, da urad ne analizira učinkovitosti izvedbe dodeljevanja sredstev in prav tako ne vzrokov ne/doseganja neposrednih učinkov.

¹⁵⁶ Poglavje 4 strategije na področju gospodarstva – točka 1.3.1.

2.3.5 Ukrepanje v primeru nenamenske porabe sredstev

Preverili smo, ali je urad v primeru, ko je ugotovil, da je prejemnik neupravičeno pridobil oziroma nenamensko porabil sredstva, prekinil pogodbo in zahteval vračilo sredstev skupaj s pripadajočimi zakonitimi zamudnimi obrestmi od dneva nakazila prejemniku do dneva vračila.

Cilj urada je, da prejemnik sredstev izpolni pogodbeni določila in s tem izvede namen financiranja. V točki 2.2.3 tega poročila smo opisali pogodbene zahteve in ukrepe, ki jih lahko urad uveljavi ob neizvajanju pogodbenih določil prejemnika sredstev in nedoseganju namena financiranja. Ukrepe, ki jih je urad izvedel na podlagi podobe z družbo Domus za izdajanje časopisa in urejanje spletnega portala Moja Slovenija, smo opisali v točki 2.2.1.4 tega poročila.

2.3.5.a Urad je od 25 prejemnikov sredstev, ki se nanašajo na izplačila na podlagi javnih razpisov za področji A in B, prejel 52 odstotkov letnih poročil za leto 2015 prepozno (povezava s točko 2.3.2.1.a tega poročila). 13 prejemnikov sredstev, ki so letna poročila poslali po določenem roku, urad ni pozival k posredovanju letnih poročil. Navodila za vsebinsko in finančno poročilo določajo, da bi urad moral v teh primerih zahtevati vračilo sredstev.

2.3.5.b Urad v 72 odstotkih pregledanih izplačil ne razpolaga z ustreznimi in zanesljivimi dokazi, na podlagi katerih bi lahko potrdil, da so ti prejemniki, ki so od urada v letu 2015 prejeli skupaj 2.105.800 evrov, sredstva porabili namensko in skladno s cilji oziroma predmetom javnega razpisa (povezava s točko 2.3.2.1.b tega poročila). Urad od nobenega prejemnika, ki ni predložil vseh obveznih dokazil, ni zahteval vračila sredstev skupaj s pripadajočimi zamudnimi obrestmi in ni prekinil pogodbe, kakor je določeno v pogodbah s prejemniki sredstev¹⁵⁷ ter navodilih za vsebinsko in finančno poročilo.

2.3.5.c Ugotovili smo, da urad od Združenja Slovenska izseljenska matica, ki mu je v letu 2015 v skladu z neposredno pogodbo izplačal skupaj 73.370 evrov, to pa k mesečnim poročilom ni prilagalo obveznih dokazil, ni zahteval predložitve mesečnih dokazil o namenski porabi sredstev, hkrati pa ni prekinil letne pogodbe o financiranju projektov in ni zadržal naslednjih mesečnih izplačil in ni zahteval vračila sredstev, kakor je bilo določeno v 6. členu pogodbe (več v točki 2.3.2.1.c tega poročila).

Pojasnilo urada

Združenje Slovenska izseljenska matica je dokazila o namenski rabi sredstev – račune posredovalo konec leta 2015.

2.3.5.d Urad je z odobritvijo prerazporeditve neporabljenih sredstev za drug namen in prenosa neporabljenih sredstev v letu 2015 v leto 2016 ravnal v nasprotju z namenom javnega razpisa za področje B in namenom dodeljevanja interventnih sredstev. Dva prejemnika, ki v letu 2015 nista porabila vseh sredstev za izvedbo programov, kot je bilo določeno s pogodbo, bi morala v državni proračun vrniti 2.900 evrov, dva prejemnika, ki sta sredstva v letu 2015 porabila za drug namen, bi morala v državni proračun vrniti sredstva v skupnem znesku 2.460 evrov. Urad bi lahko s pisno odobritvijo prejemnikoma določil nove pogoje koriščenja sredstev, vendar v skladu z istim namenom financiranja. Dodeljena sredstva so namreč strogo namenska in jih sme prejemnik uporabljati izključno v skladu s pogoji, navedenimi v razpisu in v pogodbi, ter morajo biti porabljena v letu 2015.

¹⁵⁷ Peti odstavek 5. člena pogodbe in tretji odstavek 6. člena pogodbe.

2.3.5.e Urad je leta 2015 in 2016 opravil kontrole na terenu zgolj v zanemarljivem¹⁵⁸ obsegu, zato nenamenske porabe sredstev s temi kontrolami ni ugotovil in zato ni ukrepal. Urad je leta 2016 opravil štiri kontrole na terenu za sredstva, ki jih je v letu 2015 izplačal strukturam Slovencev v zamejstvu. Pri enem prejemniku je bila ugotovljena nenamenska poraba sredstev v skupnem znesku 10.700 evrov, od tega se je 7.400 evrov nanašalo na leto 2015 (povezava s točko 2.3.2.2.a tega poročila). Urad bi moral od prejemnika zahtevati vračilo sredstev, ker so bila izplačana iz blagajne brez ustreznih pravnih podlag oziroma verodostojnih knjigovodskih listin.

Urad v letu 2015 na podlagi izvedenih nadzorov nad dodeljenimi sredstvi v nobenem primeru od prejemnikov ni zahteval vračila sredstev in v nobenem primeru ni odstopil od pogodbe. Vračilo sredstev, ki so bila dodeljena v letu 2015, je urad zahteval le v enem primeru na podlagi prošnje prejemnika, ki je želel neporabljen sredstva v znesku 10.000 evrov porabiti za drug namen v istem letu, urad pa je prošnjo le delno odobril in zahteval vračilo 8.000 evrov.

2.3.5.f Ker urad nima vzpostavljenih vzvodov za učinkovito nadziranje izvajanja obveznosti prejemnikov sredstev, s katerimi bi dobil zadostna zagotovila, da so bila dodeljena sredstva porabljena skladno s pogodbenimi določili in namenom, ne ukrepa ustrezno v primeru nenamenske porabe sredstev. Ugotovili smo, da ukrepi urada v primeru ugotovljene nenamenske porabe sredstev, ki jih je dodelil prejemnikom v letu 2015, niso ustrezni, saj v primerih, ko ni potrdil upravičenosti porabljenih sredstev, ni zahteval niti dodatnih dokazil niti vračil sredstev in prekinitve pogodb.

¹⁵⁸ Nadzori znotraj leta, v katerem se dodelijo sredstva, se ne izvajajo.

3. MNENJE

Izvedli smo revizijo učinkovitosti dodeljevanja sredstev strukturam Slovencev v zamejstvu in po svetu v letu 2015. V obdobju, na katero se nanaša revizija, je naloge na področju odnosov med Republiko Slovenijo in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah ter med Republiko Slovenijo in Slovenci po svetu opravljal Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

V okviru glavnega revizijskega vprašanja, ali je urad učinkovito ravnal pri dodeljevanju sredstev strukturam Slovencev v zamejstvu in po svetu v letu 2015, smo preverili, ali je urad učinkovito načrtoval dodeljevanje sredstev strukturam Slovencev v zamejstvu in po svetu, izvajal dodeljevanje sredstev ter spremljal in nadzoroval dodeljevanje sredstev.

Dodeljevanje sredstev strukturam Slovencev v zamejstvu in po svetu v letu 2015 po našem mnenju *ni bilo učinkovito*, ker ni bilo vzpostavljeno učinkovito načrtovanje dodeljevanja sredstev in ker izvajanje dodeljevanja sredstev ter nadzor nad dodeljenimi sredstvi nista bila učinkovita.

Urad pri oblikovanju dokumentov načrtovanja, ki morajo biti medsebojno usklajeni in temeljiti na ustavnem načelu, da Republika Slovenija skrbi za avtohtone slovenske narodne manjšine v sosednjih državah, za slovenske izseljence in zdomce ter pospešuje njihove stike z domovino, ni pripravil predloga politike za leto 2015 na področju sodelovanja s slovenskimi avtohtonimi manjšinami v zamejstvu, ki bi ga Vlada Republike Slovenije morala predložiti Državnemu zboru Republike Slovenije, kot to določa Resolucija o položaju avtohtonih slovenskih manjšin v sosednjih državah in s tem povezanimi nalogami državnih in drugih dejavnikov Republike Slovenije, in predloga nalog programskega obdobja od leta 2014 do leta 2020, kot je to določeno v Strategiji odnosov Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja, in ga posredoval Vladi Republike Slovenije v sprejetje.

Urad formalno ne imenuje članov posebnega delovnega telesa za spremljanje in izvajanje Strategije Vlade Republike Slovenije o sodelovanju med Slovenijo in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah na področju gospodarstva do leta 2020. To delovno telo se je v letu 2015 srečalo enkrat, čeprav bi se morale srečevati četrtletno, načrt za leto 2015 pa je sprejelo šele 10. 9. 2015.

Urad v obrazložitvah finančnega načrta za leto 2015 za podprogram *180401 Podpora Slovincem v zamejstvu in po svetu*, ki ga izvršuje, ni ustrezno načrtoval rezultatov podprograma, saj načrtovanih rezultatov ni navedel. Načrtovani neposredni učinki, ki jih je urad načrtoval in opisal v obrazložitvah proračuna za leto 2015, so opisani zelo splošno in ne izražajo vseh ciljev ter posameznih prizadevanj za sodelovanje na področjih podpore, ki so bili sprejeti z resolucijami in strategijami. Urad ne sodeluje z ministrstvom, pristojnim za zunanje zadeve, glede načrtovanja neposrednih učinkov, ki jih mora urad dosegati, poleg tega pa ne pripravlja analiz glede financiranja. Urad pri načrtovanju neposrednih učinkov prav tako ne sodeluje z ostalimi proračunskimi uporabniki, ki financirajo strukture Slovencev v zamejstvu in po svetu, zato ne obvladuje tveganja, da se iz njegovega finančnega načrta financirajo isti projekti kot pri ostalih

proračunskih uporabnikov. Čeprav mora urad pri načrtovanju razdeljevanja finančne podpore Slovincem v zamejstvu in po svetu upoštevati potrebe, interese, ocene ter predloge Slovencev zunaj Republike Slovenije, od njih ne pridobiva informacij o potrebah in interesih, da bi te informacije neposredno uporabil pri načrtovanih učinkih.

Urad je v javnem razpisu za razpisno področje A v letu 2015: finančna podpora avtohtoni slovenski narodni skupnosti v zamejstvu omejil prijavo le na pravne osebe, čeprav predpisi omogočajo pridobitev finančne podpore tudi posameznikom in ustanovam, društvom, organizacijam.

Ugotovili smo, da urad pri dodeljevanju intervencijskih sredstev ni ravnal učinkovito, saj jih je dodelil tudi za projekte, ki imajo trajno naravo in so večletni, ter za projekte, ki jih je bilo mogoče načrtovati že ob prijavi na javni razpis. Urad je dodelil sredstva organizacijam Rafaelovi družbi, Združenju Slovenska izseljenska matica, Društvu Svetovni slovenski kongres in Društvu Slovenija v svetu brez javnega razpisa, čeprav za to ni imel podlage v predpisih.

Urad je v letu 2015 izvedel Javni razpis za izbor izdajatelja osrednje revije in spletnega portala za Slovence zunaj Republike Slovenije za leti 2015 in 2016, ne da bi upošteval Uredbo o izvajanju finančne podpore za ohranjanje in razvijanje slovenske identitete zunaj Republike Slovenije. Urad pri pripravi tega javnega razpisa ni pridobil strokovnega stališča ministrstva, pristojnega za kulturo.

Zgolj nekaj kriterijev, ki jih je urad uporabil pri izvedbi javnih razpisov za razpisno področje A: finančna podpora avtohtoni slovenski narodni skupnosti v zamejstvu in razpisno področje B: finančna podpora Slovincem po svetu za ovrednotenje meril, se nanaša na neposredne učinke, ki jih je urad načrtoval v obrazložitvah proračuna za leto 2015, poleg tega pa urad pri oblikovanju kriterijev ni upošteval potreb, interesov, ocen ter predlogov Slovencev zunaj Republike Slovenije, zato menimo, da urad pri merilih večinoma ni uporabil takšnih kriterijev, ki bi prispevali k doseganju neposrednih učinkov, ki jih je urad načrtoval v sprejetem proračunu.

Urad v letu 2015 in med izvajanjem revizije ni imel navodila za finančno poslovanje, vzpostavljenega registra tveganj ter vzpostavljenega sistema notranjega revidiranja. V štirih neposrednih pogodbah urad ni določil skrbnikov.

Ugotovili smo, da urad v 72 odstotkih pregledanih izplačil ne razpolaga z ustreznimi in zanesljivimi dokazi, na podlagi katerih bi lahko potrdil, da so prejemniki sredstva porabili namensko in skladno s cilji oziroma predmetom javnega razpisa. Urad je z odobritvijo štirih prerazporeditev neporabljenih sredstev za drug namen in s prenosom neporabljenih sredstev v leto 2016 ravnal v nasprotju z namenom javnega razpisa in namenom dodeljevanja interventnih sredstev.

Pri kontroli na terenu je urad pri enem prejemniku sredstev ugotovil, da je izvedel štiri izplačila iz blagajne, vendar prejemnik ni razpolagal z ustreznimi knjigovodskimi listinami. Urad v okviru izvedenih kontrol na terenu v enem primeru ni pridobil zagotovila, da je bila izključena možnost dvojnega financiranja.

Urad ne zbira informacij o načrtovanih finančnih podporah Republike Slovenije Slovincem v zamejstvu in po svetu, ki jih načrtujejo ostali proračunski uporabniki, in ne spremlja podatkov o izvajanju finančne podpore ter ne zbira podatkov o prispevkih, ki jih strukturam in dejavnostim Slovencev v zamejstvu in po svetu namenjajo ostali državni organi Republike Slovenije, zato ni zagotovljeno, da se vsa finančna

podpora strukturam Slovencev v zamejstvu in po svetu načrtuje in namenja v skladu s strateškimi dokumenti Republike Slovenije na področju vzdrževanja in skrbi za Slovence izven meja, hkrati pa urad ni bil učinkovit pri spremljanju dodeljevanja sredstev.

Ker urad nima vzpostavljenih vzvodov za učinkovito nadziranje izvajanja obveznosti prejemnikov sredstev, s katerimi bi dobil zadostna zagotovila, da so bila dodeljena sredstva prejemnikom porabljen skladno s pogodbenimi določili in namenom, v primeru nenamenske porabe sredstev ne ukrepa ustrezno. Urad prejemnikov sredstev, ki so letna poročila poslali po roku, ni pozival k posredovanju letnih poročil, navodila pa določajo, da bi urad moral v teh primerih in kadar prejemniki sredstev, ki so sredstva namenili za drug namen oziroma prenesli neporabljen sredstva v leto 2016, zahtevati vračilo sredstev.

4. ZAHTEVA ZA PREDLOŽITEV ODZIVNEGA POROČILA

Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu mora v roku 90 dni po prejemu revizijskega poročila predložiti računskemu sodišču odzivno poročilo.

Odzivno poročilo mora vsebovati:

1. navedbo revizije, na katero se nanaša,
2. kratek opis nepravilnosti oziroma nesmotrnosti v poslovanju, ki so bile ugotovljene z revizijo, in
3. izkaz popravljalnih ukrepov.

Izkaz popravljalnih ukrepov mora obsegati navedbo popravljalnih ukrepov in ustrezna dokazila o izvedenih popravljalnih ukrepih za odpravo ugotovljenih nepravilnosti oziroma nesmotrnosti. Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu mora v odzivnem poročilu izkazati:

- sprejetje navodila za finančno poslovanje – točka 2.2.3.a;
- vzpostavitev registra tveganj – točka 2.2.4.b;
- izvedbo kontrol na terenu pri 18 prejemnikih sredstev, ki niso predložili obveznih dokazil o namenskosti porabljenih sredstev v letu 2015; če urad pri izvedenih kontrolah ne bo potrdil namenskosti dodeljenih sredstev, mora od teh prejemnikov zahtevati vračilo sredstev skupaj s pripadajočimi obrestmi, kot je to določeno v pogodbah in Navodilih za izpolnjevanje obrazca za vsebinsko in finančno poročilo izvedenih programov in projektov – točka 2.3.5.b.

Po drugem odstavku 29. člena ZRacS-1 je odzivno poročilo uradna listina, ki jo potrdi odgovorna oseba uporabnika javnih sredstev s svojim podpisom in pečatom.

Računsko sodišče bo ocenilo verodostojnost odzivnega poročila, to je resničnost navedb o popravljalnih ukrepih, in po potrebi opravilo revizijo odzivnega poročila na podlagi četrtega odstavka 29. člena ZRacS-1. Prav tako bo ocenilo zadovoljivost sprejetih popravljalnih ukrepov.

Če odzivno poročilo ne bo predloženo v roku, določenem v revizijskem poročilu, stori odgovorna oseba uporabnika javnih sredstev prekršek po tretjem odstavku 38. člena ZRacS-1. Če uporabnik javnih sredstev, ki bi moral predložiti odzivno poročilo, niti v roku 15 dni po izteku roka za predložitev odzivnega poročila računskemu sodišču ne predloži odzivnega poročila, se šteje, da uporabnik javnih sredstev krši obveznost dobrega poslovanja¹⁵⁹. Prav tako opozarjamo, da se neresnične navedbe v odzivnem poročilu obravnavajo kot neresnične navedbe v uradni listini (drugi odstavek 29. člena ZRacS-1).

¹⁵⁹ 3. točka prvega odstavka 37. člena Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije.

Če bo računsko sodišče v porevizijskem postopku ugotovilo, da Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu krši obveznost dobrega poslovanja, bo ravnalo v skladu s sedmim do štirinajstim odstavkom 29. člena ZRacS-1.

5. PRIPOROČILA

Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu priporočamo, naj za zagotavljanje učinkovite vzpostavitve sistema dodeljevanja sredstev dejavnostim struktur Slovencev v zamejstvu in po svetu:

- v okviru oblikovanja dokumentov načrtovanja vsako leto pripravi predlog politike za naslednje leto na področju sodelovanja s slovenskimi avtohtonimi manjšinami v zamejstvu in ga predloži Vladi Republike Slovenije, ki ga nato predloži Državnemu zboru Republike Slovenije skupaj z letnim poročilom o aktivnostih Republike Slovenije na področju sodelovanja s slovenskimi avtohtonimi manjšinami v zamejstvu;
- oblikuje predlog nalog za tekoče programsko obdobje, kot je to določeno v Strategiji odnosov Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja in ga posreduje Vladi Republike Slovenije;
- predstojnik urada imenuje člane posebnega delovnega telesa za spremljanje Strategije Vlade Republike Slovenije o sodelovanju med Slovenijo in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah na področju gospodarstva do leta 2020 in zagotovi redno sestajanje in pravočasno sprejemanje dokumentov;
- z vsemi ministrstvi, ki financirajo strukture Slovencev v zamejstvu in po svetu, sodeluje že v fazi načrtovanja rezultatov programov in neposrednih učinkov podprogramov finančnih načrtov in tako zagotovi, da bodo vsi financerji sledili zastavljenim ciljem Republike Slovenije za krepitev slovenskih skupnosti v zamejstvu in po svetu iz sprejetih resolucij in strategij;
- začne spremljati potrebe in predloge Slovencev v zamejstvu in po svetu ter jih upošteva pri načrtovanju ukrepov in neposrednih učinkov;
- v postopkih izvajanja javnih razpisov za razpisno področje A: finančna podpora avtohtoni slovenski narodni skupnosti v zamejstvu pridobi usklajeno mnenje o vlogah prosilcev od vseh krovnih organizacij;
- uredi financiranje prihodnjih prireditev Dobrodošli doma oziroma podobnih dejavnosti na način, ki bo ustrezal namenu financiranja;
- intervencijska sredstva dodeljuje samo za projekte in dejavnosti, katerih narava ne omogoča dolgoročnega načrtovanja, ali pa za neogibno nujne projekte za materialno, socialno, politično, kulturno ali duhovno dobrobit pripadnikov slovenskega naroda zunaj Republike Slovenije;
- pri prihodnjih javnih razpisih upošteva dolgoročne cilje in neposredne učinke, ki jih mora zasledovati pri svojem delovanju in dodeljevanju finančne podpore strukturam Slovencev v zamejstvu in po svetu;
- skrbniki pričnejo izvajati naloge, določene s pogodbami;
- pripravi načrt izvedbe kontrol na terenu za vsako leto;
- sproti analizira učinkovitost izvedenega dodeljevanja sredstev in o tem poroča Vladi Republike Slovenije.

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena ZRacS-1 ni dopustno izpodbijati pred sodišči in drugimi državnimi organi.

Tomaž Vesel,
generalni državni revizor

Priloge: 5

Poslano:

1. Uradu Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, priporočeno s povratnico;
2. Državnemu zboru Republike Slovenije, priporočeno;
3. arhivu.

6. PRILOGE

Priloga 1: Pregled projektov čezmejnega sodelovanja za leto 2015

Operativni program	Naziv projekta	Vodilni partner operacije	Celotna vrednost projekta v evrih	Zaključek
Slovenija–Avstrija 2007–2013	<i>FLU-LED</i> – vzpostavitev multilingualnega portala zgodovinskih in hišnih imen	Slovenska prosvetna zveza/ <i>Slovenischer Kulturverband</i>	312.300	31. 12. 2014
	<i>Efficient Effective Smart</i> – ustanovitev kompetenčnega centra in različnih mrež na področju trajnostnih tehnologij	<i>Lakeside Science and Technology Park GmbH</i>	1.140.235	31. 3. 2015
	<i>Connect-SME</i> – pregled malih in srednje velikih podjetij za čezmejno sodelovanje	Slovenska gospodarska zveza v Celovcu	275.444	30. 6. 2014
	<i>REG-KULT</i> – vzpostavitev trajne "žive" vezi skozi vse oblike ljudskega razvoja besede na Koroškem	Občina Prevalje	361.360	31. 3. 2015
	<i>ASSO</i> – socialno omrežje za prenos idej, storitev in osebja in povečanje kakovosti domov za ostarele	Inštitut za širjenje inovativnosti in kulture Hevrek!	338.260	-
Slovenija–Madžarska 2007–2013	<i>MURA – RABA TV II</i> – medkulturno spoznavanje ljudi ter promocija obmejnega območja	RRA Mura, d. o. o.	721.848	31. 12. 2014
	<i>UPKA</i> – sistem trajnega varstva sadovnjakov in čezmejna mreža med različnimi upravljavci območij	RRA Mura, d. o. o.	1.214.840	14. 10. 2014
Slovenija–Hrvaška 2007–2013	<i>3M Mura-Media-Minority</i> – kulturno, medijsko in manjšinsko sodelovanje	HI-FI, d. o. o.	369.439	30. 4. 2015
Slovenija–Italija 2007–2013	<i>JEZIK-LINGUA</i> – ustanovitev Centra za slovenski jezik v Italiji v Benečiji	Ciljno začasno združenje JEZIK-LINGUA	3.000.000	30. 4. 2015
	<i>ICON</i> – Čezmejna konkurenčnost MSP – ustvarjanje čezmejnih partnerstev prek ustanovitve grozdov	Razvojna agencija ROD	3.167.095	30. 4. 2015

Operativni program	Naziv projekta	Vodilni partner operacije	Celotna vrednost projekta v evrih	Zaključek
	<i>Projekt LEX</i> – študija, analiza in uporaba manjšinske zakonodaje na področju narodnih skupnosti	Slovenska kulturno-gospodarska zveza	604.000	30. 4. 2015
	<i>EDUKA</i> – Vzgajati k različnosti – raziskovalna in informativna dejavnost med mladimi in na šolah	SLORI – Slovenski raziskovalni inštitut	1.500.000	30. 4. 2015
	<i>TRANS-ARMON</i> – usklajevanje zakonodaje	Slovensko deželno gospodarsko združenje	890.000	30. 4. 2015
	<i>Projekt JULIUS</i> – ovrednotenje kulturne dediščine ter skupna uporaba športne infrastrukture	Lokalna akcijska skupina Krasa (<i>GAL Carso</i>)	1.467.000	30. 3. 2015
	<i>Projekt T-Lab</i> – laboratorij turističnih priložnosti obmejnih regij	Slovensko deželno gospodarsko združenje	1.310.000	9. 3. 2015
	<i>Projekt PROFILI</i> – priprava podatkovne platforme za delovanje gradbenih podjetij	Slovensko deželno gospodarsko združenje	1.495.000	30. 4. 2014

Vir: Pregled projektov čezmejnega sodelovanja s poudarjeno vlogo avtohtonih slovenskih narodnih skupnosti v sosednjih državah.

Priloga 2: Intervencijska sredstva s proračunske postavke 5497 – Ustavne obveznosti – podpora avtohtoni slovenski narodni skupnosti v zamejstvu v letu 2015

Ime prijavitelja	Država	Program oziroma projekt	Zaprošen znesek v evrih	Odobren znesek v evrih
Osnovna šola Kuzma	Slovenija	Vzgojiteljica v slovenskih vrtcih v Porabju	24.428	10.000
Društvo Glasbena šola	Avstrija	Kritje finančnih obveznosti	127.000	127.000
Zveza slovenskih društev na Hrvaškem	Hrvaška	Delovanje in izvajanje programov društev	21.000	21.000
Društvo prijateljev otrok in mladine Kropa	Slovenija	(Ne)znano zamejstvo	2.000	2.000
Več organizacij skupaj	Avstrija	Prireditve ob 70-letnici osvoboditve izpod nacizma	10.800	5.000
Zavod za kulturo, šport, turizem in mladinske dejavnosti Ravne na Koroškem	Slovenija	Festival Solzic	1.000	500
Državna slovenska samouprava	Madžarska	Oprema sedeža in urada Državne slovenske samouprave	5.000	3.000
Dvojezična osnovna šola Števanovci	Madžarska	Mednarodni lončarski tabor in krožki s slovenskim jezikom	9.000	7.500
Dvojezična osnovna šola Jožefa Košiča	Madžarska	Projekti v letu 2015	11.685	7.000
Olimpijski komite Slovenije	Slovenija	Srečanje slovenskih športnikov iz obmejnih dežel	4.500	3.500
Osnovna šola Cirila Kosmača Piran	Slovenija	Šola slovenskega jezika za zamejce	15.000	2.000
Kmetijsko gozdarski zavod Ptuj	Slovenija	Dobrote slovenskih kmetij	2.000	500
Društvo za slovensko hrvaško čezmejno povezovanje	Slovenija	Aktivnosti društva v letu 2015	1.000	1.000
Osnovna šola Kuzma	Slovenija	Vzgojiteljica v slovenskih vrtcih v Porabju	15.715	13.000
Kulturno društvo Odpev	Slovenija	Gostovanje ljudskih godcev pri Zvezi Slovencev na Madžarskem	3.600	1.000
Društvo slovensko-avstrijskega prijateljstva	Slovenija	13. Koroški kulturni dnevi	3.400	2.000
Društvo bralna značka	Slovenija	Razvijanje bralne, knjižne in književne kulture	26.000	10.000
Zveza združenj borcev za vrednote NOB Brežice	Slovenija	Stalna zbirka Kozjanskega odreda	3.000	1.000

Ime prijavitelja	Država	Program oziroma projekt	Zaprošen znesek v evrih	Odobren znesek v evrih
Kulturno prosvetno društvo Bazovica	Hrvaška	Prenova prostorov slovenskega doma	20.000	20.000
Franc-Franc, d. o. o.	Slovenija	Knjižna zbirka Med Rabo in Muro	6.850	1.500
Kulturno društvo Odpev	Slovenija	Gostovanje skupine pri Zvezi Slovencev na Madžarskem		1.500
Festival za tretje življenjsko obdobje	Slovenija	15. festival za tretje življenjsko obdobje	5.000	1.000
Zveza združenj borcev za vrednote NOB	Slovenija	Sofinanciranje projektov/srečanj v letu 2015	-	600
Skupaj			312.978	241.600

Vir: podatki urada.

Priloga 3: Intervencijska sredstva s proračunske postavke 5500 – Ustavne obveznosti – podpora Slovincem po svetu v letu 2015

Prosilec	Država	Projekt	Znesek v evrih
KD Prežihov Voranc, Ravne na Koroškem	Slovenija	Gostovanje Koroškega okteta v Avstraliji	1.500
VTV Studio, d. o. o.	Slovenija	Turneja Argentina, Brazilija, Urugvaj	2.500
Koordinacijski odbor J Nemčije	Nemčija	Gledališka predstava Dekliščina	1.000
Društvo Svetovni slovenski kongres	Slovenija	Dodatna podpora trem projektom, ki so bili odobreni na javnem razpisu	5.000
Osnovna šola Brusnice	Slovenija	Izdaja knjige Cvetke Kocjančič	300
Združenje slovenskih meščanov Jožef Špringer Kakanj	Bosna in Hercegovina	Nastop na otroškem sejmu v Tuzli	270
Združenje Slovenska izseljenska matica	Slovenija	Dodatna podpora projektom, odobrenim na razpisu	2.000
<i>Slovenian Media House</i>	Avstralija	Dodatna podpora projektom	1.500
Koordinacijski odbor J Nemčije	Nemčija	Srečanje s predsednikom B. Pahorjem	500
Katarina Vrisk	Avstralija	<i>Anthology of Slovenian Australian Musicians</i>	1.800
Draga Gelt	Avstralija	Spletna stran <i>Slovenians in Australia</i>	1.800
Slovensko društvo	Luksemburg	Zagonska sredstva ob ustanovitvi društva	1.500
Skupina staršev v Luksemburgu	Luksemburg	Sredstva za pouk slovenskega jezika	700
Slovenska iniciativa Dunaj	Avstrija	Slovenski vikend na Dunaju in Max	500
SKD Istra Pulj	Hrvaška	Prireditve ob 10. obletnici društva	1.000
Društvo za razvoj civilne družbe EU Korak	Hrvaška	Premostitev načrtovanih finančnih obveznosti do konca leta 2015	6.749
<i>Skupaj za različne namene</i>			<i>28.619</i>
Sredstva za prireditev Dobrodošli doma			
Slovensko združenje France Prešeren Skopje	Makedonija	Udeležba gledališke skupine na prireditvi Dobrodošli doma	1.580
SKUD Triglav Stuttgart	Nemčija	Udeležba folklorne skupine	1.020
Združenje slovenskih meščanov Jožef Špringer Kakanj	Bosna in Hercegovina	Udeležba folklorne in glasbene skupine	1.850
Društvo Slovencev Republike Srbske Triglav Banja Luka	Bosna in Hercegovina	Udeležba MPZ Davorin Jenko in otroške folklorne skupine	1.600
SKŠD Drava Augsburg	Nemčija	Udeležba folklorne skupine	1.000

Prosilec	Država	Projekt	Znesek v evrih
SKD Istra Pulj	Hrvaška	Udeležba pevskega zbora Encijan	1.700
KD Člen 7 za avstrijsko Štajersko	Avstrija	Udeležba pevskega zbora Pavlove hiše	214
Društvo porabske mladine	Madžarska	Nastop in udeležba	250
Slovenski dom – Kulturno prosvetno društvo Bazovica	Hrvaška	Postavitev razstave	250
Slovenija v svetu	Slovenija	Nastop in udeležba maturantov iz Argentine	350
Zavod Rihtarjeva domačija	Slovenija	Sodelovanje na srečanju	302
Združenje slovenskih športnih društev v Italiji	Italija	Udeležba na nogometni tekmi	770
Krščanska kulturna zveza	Avstrija	Nastop in udeležba otroškega zbora Melodija	770
Razvojna agencija Slovenska krajina	Madžarska	Udeležba na nogometni tekmi	295
<i>Skupaj za prireditev Dobrodošli doma</i>			<i>11.951</i>
Skupaj izplačila s proračunske postavke 5500			40.570

Vir: podatki urada.

Priloga 4: Seznam tiskanih medijev, ki so v letu 2015 prejeli finančno podporo urada

Država	Naziv prosilca	Program oziroma projekt	Znesek v evrih
IZSELJENSTVO			
Argentina	Društvo Zedinjena Slovenija	Tednik Svobodna Slovenija	10.000
	Slovensko dušno pastirstvo v Argentini	Mesečna revija Duhovno življenje, otroška priloga Božje stezice, tednik Oznaniło	4.000
Avstralija	Avstralsko slovensko socialno in športno društvo – Vesti s hriba	Vesti s hriba – informacijski list	300
	Slovenski frančiškani v Avstraliji	Dvomesečna revija Misli	3.000
Slovenija	Rafaelova družba	Revija Naša luč	2.500
Švedska	Slovenska zveza na Švedskem	Slovensko glasilo	4.500
Švica	Lučka Koščak Kägi, Združenje ženevskih Slovencev	Ženevske novice	700
ZDA	Prijatelji slovenskih narodnih domov	Glasilo društva <i>Informational Newsletter</i>	500
<i>Skupaj izseljenstvo</i>			<i>25.500</i>
ZAMEJSTVO			
Avstrija	Družba SloMedia, Avstrija	tednik Novice, redno delovanje	220.000
	Krška škofija	časopis Nedelja, redno delovanje	17.000
Italija	PRAE s. r. l. – DZP, d. o. o. – Primorski dnevnik	Primorski dnevnik, redno delovanje	240.000
	Novi Matajur	Tednik, redno delovanje	195.000
	Goriška Mohorjeva	Novi Glas, tednik, redno delovanje	113.424
	Zadruga Most	Dom, 15-dnevnik, redno delovanje	117.778
Madžarska	Zveza Slovencev na Madžarskem	Porabje, tednik, redno delovanje	35.305
<i>Skupaj zamejstvo</i>			<i>938.507</i>
Skupaj			964.007

Vir: podatki urada.

Priloga 5: Razdelitev sredstev po javnem razpisu za področje B po posameznih državah prejemnikov

v evrih

Država prejemnika	Zaprošen znesek	Dodelitev strokovne komisije	Izplačila v letu 2015
Argentina	540.818	154.200	150.200
Avstralija	116.523	25.100	25.100
Avstrija	46.000	4.400	4.400
Belgija	7.800	1.600	1.600
Bosna in Hercegovina	194.601	81.800	78.300
Braziliya	38.800	8.700	8.700
Češka republika	15.483	2.300	2.300
Črna gora	5.000	2.500	2.500
Egipt	5.450	400	400
Finska	3.000	500	500
Francija	58.780	15.350	15.350
Hrvaška	70.946	34.000	34.000
Irska	6.764	1.200	1.200
Italija	6.930	2.900	2.900
Kanada	177.010	34.200	34.200
Kitajska	7.000	1.000	1.000
Luksemburg	18.000	0	0
Madžarska	20.750	6.100	6.100
Makedonija	121.450	18.900	18.900
Mehika	10.000	1.000	1.000
Nemčija	148.050	75.350	70.050
Nizozemska	2.000	1.800	1.800
Poljska	10.000	2.000	2.000
Slovaška	15.090	2.000	2.000
Slovenija	522.347	101.750	89.050
Srbija	158.765	70.600	70.600

Država prejemnika	Zaprošen znesek	Dodelitev strokovne komisije	Izplačila v letu 2015
Španija	6.644	200	200
Švedska	69.060	14.350	14.350
Švica	12.700	5.700	5.700
Urugvaj	3.000	2.500	2.500
ZDA	93.605	27.200	26.000
Skupaj	2.512.366	699.600	672.900

Vir: podatki urada.

*Bdimo nad potmi
javnega denarja*

Računsko sodišče Republike Slovenije
The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel.: +386 (0) 1 478 58 00
fax: +386 (0) 1 478 58 91
sloaud@rs-rs.si
www.rs-rs.si